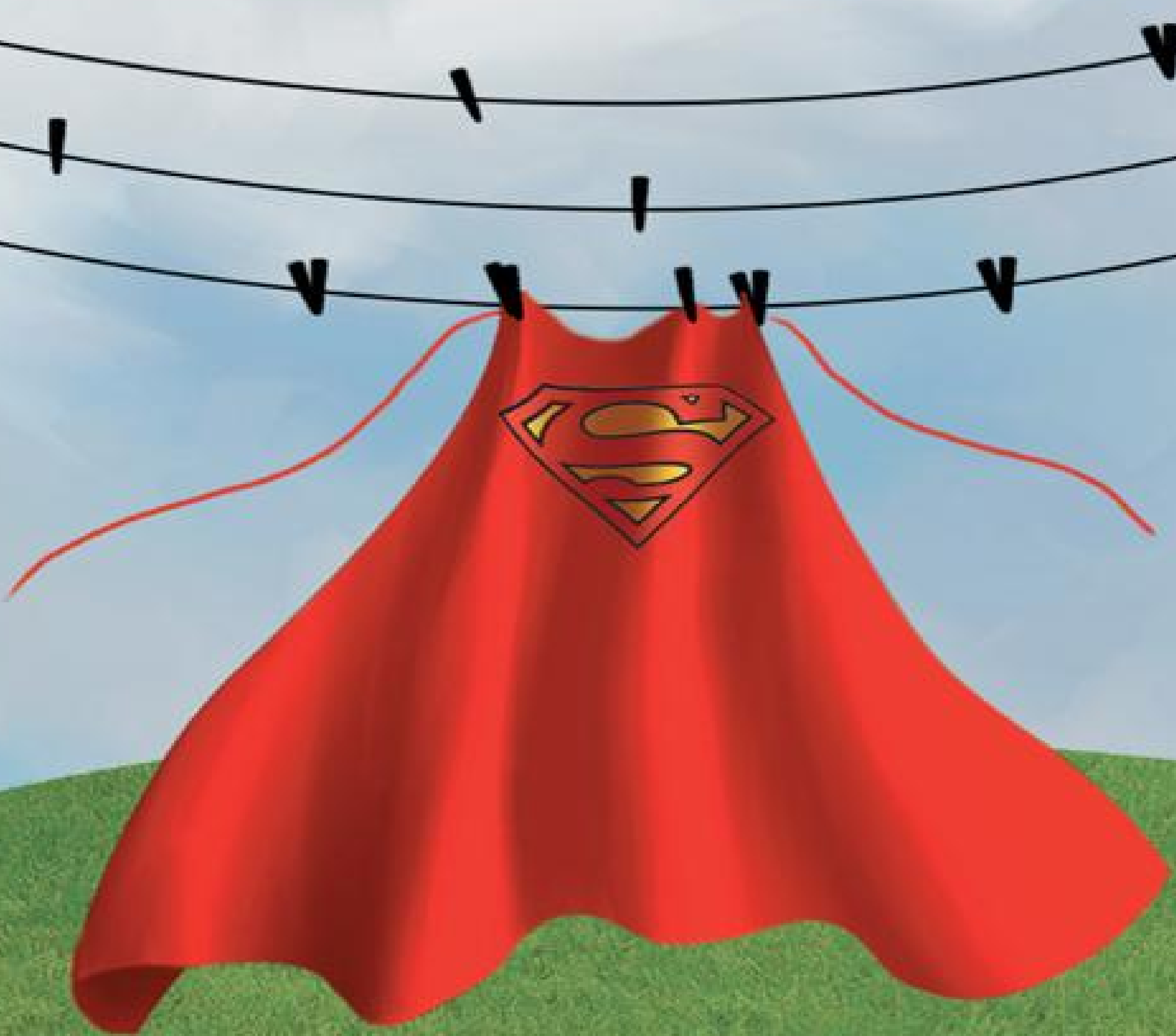
ELMA

SÜPERMEN TÜRK OLSAYDI PELERİNİNİ ANNESİ BAĞLARDI

Kişisel Gelişim Serisi

AHMET ŞERİF İZGÖREN

SÜPERMEN TÜRK OLSAYDI

PELERİNİNİ ANNESİ BAĞLARDI

AHMET ŞERİF İZGÖREN

ELMA YAYINEVİ

SÜPERMEN TÜRK OLSAYDI

PELERİNİNİ ANNESİ BAĞLARDI

AHMET ŞERİF İZGÖREN
Genel Yayın Yönetmeni / Gaye Dinçel
Editör / Aydil İnal, Demet Uyar
Düzelti / Ali Serdar
Resimleyen / Vicdan İleri
Mizanpaj / E. Bahar Mete
Kapak Tasarımı / İpek Tuna, Yasemin Can
Yayın Ekibi / Gül Balcı, Ahmet Şahin, Timuçin Karakuş

YAZAR HAKKINDA

Ahmet Şerif İzgören, 1965 yılında İzmir'de doğdu. Kuleli Askeri Lisesi'ni, ardından 1987'de Hacettepe Üniversitesi İngiliz Dil Bilimi Bölümü'nü bitirdi. Türk Silahlı Kuvvetleri'nde üsteğmen rütbesine kadar görev yaptı. 1991 yılında TSK'dan istifa ederek ayrıldı ve Ankara Üniversitesi TÖMER'in Bursa'daki kurucu müdürlüğünü yaptı. Daha sonra özel sektörde iki şirkette genel müdürlük yaptı. 1996 yılında kendi işini kurdu ve hâlâ devam etmektedir. Beş şirketin yönetim kurulu başkanıdır. Bu şirketlerin yönettiği markalar: İzgören&Akın, Elma Yayınevi, 3b Çözümler, İzgören Yayınları, Academy International ve blogmabilgi.com'dur.

1998-2003 yılları arasında, İngiltere'deki Northampton Üniversitesi Sunley Management Center'la iş birliği projesini yürüttü. 2001 yılında, bir yıl KKTC'de Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde öğretim üyeliği görevinde bulundu.

İngiltere, Danimarka, Almanya, Avusturya gibi ülkeler de dâhil olmak üzere 1700'ü aşkın eğitim ve seminer verdi. Ülkemizdeki "dürüstlük", "iş kalitesi" ve "girişimcilik" değerlerini eğitimler vasıtasıyla yaymayı hedefleyen ve iki temel ilkesi "yurt sevgisi" ve "hoşgörü" olan Türkiye Uğur Böcekleri Projesi'nin kurucu liderliğini yaptı. Proje bünyesinde eğitici eğitimi alan gençler tarafından SHÇEK yurtları, cezaevleri, ilköğretim okulları ile Anadolu'nun birçok kasaba ve köyünde 100.000'i aşkın vatandaşımıza ücretsiz eğitimler verildi. Proje hâlen devam etmektedir. Kendisi mavi uğur böceğidir.

Yayımlanmış on altı kitabı vardır.

www.izgoren.com'dan Ahmet Şerif İzgören'e,

www.ugurbocekleri.org'dan Uğur Böcekleri'ne ulaşabilirsiniz.

Daha güzel bir kız olabilir mi?

Hiç sanmam.

Daha küçücüktün.

Hediye ettiğim kitabın kapağına yazdıklarımı okuyunca gözlerinden şıpır şıpır yaş gelmişti.

Odanda birbirimize sarılıp ağlamıştık.

Hayatımın en mutlu anlarından biriydi.

Senden uzak bir yerdeysem, her aklıma geldiğinde gözlerim doluyor.

Şimdi böyleyse yaşlanınca nasıl olur bilmiyorum.

Dün ilk basket maçına çıktın formalı mormalı.

Fasulyeden oynadın iki dakika.

Benim ilk maçımdan daha iyiydi. Beni bir dakikada çıkarmıştı koç.

Seninle nasıl gurur duyduğumu anlatamam.

Arkadaşların doktor, mühendis, mimar olmayı hayal ediyorlar.

Sınıfta kasiyer olmayı planlayan tek kişisin.

Harbiden çok gurur duyuyorum.

Hayat boyu ne yapsan gurur duyacağım.

Bu benim kızım işte, diyeceğim.

İyi kalpli, güzel gözlü, şahane bir kızsın.

Kar tanem, tavşanım.

Kızım.

Nisanım.

Kızım Nisoş'a...

Ocak 2010

Mağusa - Kıbrıs, Eylül 2001

"Hayat kısa

Kuşlar uçuyor."

Cemal Süreya

ÖNSÖZ

Bazı kitaplar vardır sizinle konuşur. Okumaya başlayınca fark edersiniz.

Arkadaşınız olurlar. Ara sıra, evde dolaşırken karşılaşır, sayfalarını koklar, karıştırırsınız.

Ya çok iyi kitaptır; içten, sakin ve bilgedir ya da hayatınızın en zor, en ihtiyaç duyduğunuz döneminde karşınıza çıkmıştır.

Elinize aldınız mı, gülümsersiniz.

Herkese anlatırsınız.

Kitap onlarca yıl yaşasın diye.

Çünkü kitapların da ömrü var, insanlar gibi.

Çok az kitap sonsuza dek yaşar.

Ömrü sizin ona ayırdığınız vakittir.

Aslında her bir nüshanın kaderi, okuyanın zekâsı kadardır.

Bu kitabı kişisel gelişmeyin diye yazdım, toplumsal gelişin.

Etrafa da gram katkınız olsun.

İçerideki başlıkların ne ifade ettiğini kitabın sonunda anlayacaksınız.

Allah gecinden versin, Reha Muhtar öteki dünyaya gitmiş. Demiş ki zebaniler:

– İyi adamsın, ama birkaç kişinin de günahını almışsın. Cennete gideceksin, ama önce cehennemde biraz ceza çek, sonra cennete yollayacağız.

Reha ağabeyimiz cehennemde hafiften yanıyor. Bir ay, üç ay sabırla bekliyor, ne zaman cennete geçeceğim, diye. Bu arada zebaniler yanından geçerken hepsinde hafif bir sırıtma.

Sonunda Reha Muhtar dayanamamış sormuş:

– Kardeşim ne zaman geçeceğim cennete?

Zebaniler sırıtmış:

– Az sonra!

Kitabın adının nereden geldiğini az sonra öğreneceksiniz.

Sanemcik, kız kardeşim, İzmir'de otobüsle eve dönerken, bir baba ve kızın konuşmasını duyuyor. Zayıf kara kuru bir baba, önlüklü ilköğretim öğrencisi kızına:

– Kızım eğer karnen güzel gelirse söz sana reklamlardaki Magnum dondurmadan alacağım.

Kız babaya sevinçle sarılıyor.

Bu şahane ülke yoksul kaldı.

Siz aynı yaştaki kızınızı restoranlara götürürsünüz her hafta, kız tadını beğenmedi mi, "Anne, bu yemek iğrenç " der.

Bir hafta önce PKK, Tokat'ta yedi askerimizi şehit etti. Televizyoncular şehitlerden birinin ailesiyle görüşmüşler, Fatih diye bir çocuk; evinin duvarı sıvasız, soğuk, berbat. Askerde yiyip içmiyor; 127 lira maaşı var, onu eve yolluyor.

Yanında kitaplarını götürmüş askere, bilgilerim taze kalsın, daha okuyacağım, diye. Şehit etmişler çocuğu. Belli ki evin direği o, herkes onun eline bakıyor.

Aynı gün gazetede bir köşe yazısında okudum. Bir köşe yazarı, hangi barda ne içmişler, İstanbul'un en ciks mekânı neresiymiş anlatıp "Koptuk

ağabey, yalnız mekânı biraz daha cool yapsınlar" diyordu.

Ben bir konferans için şehir dışındayken, ufaklıklar hamburger istemiş. Paketleri getirmeye yaşlıca bir amcaları gelmiş McDonald's'tan. Bizim ufaklıkları biraz sevmiş, "Benim de kızım var ilköğretimde, okul masrafı şu, kira şu, elimize geçen 580 TL. O parayla okutmaya çalışıyorum yavrumu." Çocukların boğazından geçmemiş köfteler, iyi ki de geçmemiş.

Doğuda okuma yazma oranı inanılmaz düşük.

Gençler askere gelince, kışladaki fedakâr subay ve astsubaylar sayesinde okuma yazma öğreniyorlar.

Garanti Bankası, Öğretmenler Vakfı kurdu.

Amaç, öğretmenleri daha iyi yetiştirmek. Çok iyi eğitmenler buluyorlar. Öğretmenlere, nasıl daha iyi eğitim verebilirler, nasıl sunum yaparlar onu öğretecekler ve karşılığında hiçbir şey almıyorlar. Birçok insan bu eğitimleri almak için cebinden para verir. Bir cumartesi günü İskenderun'da öğretmenlere eğitim veriyorlar, eğitmen de çok iyi bir hoca. Bir de gazeteci götürmüşler, ben gazetecinin yorumunu okudum:

"Araya çıktık, çok iyi bir eğitim, kursiyer öğretmenlere sordum: ‘Nasıl geçiyor?' Bir baktım herkes şikâyetçi.

– Cumartesi günü bizi buraya getirdiler, ne işimiz var cumartesi günü?

– Bu sene kaç hafta cumartesileri böyle geldiniz?

– Bu ilk."

Şehit olan Fatihçik de İskenderunlu, kitaplarını alıp askere götürüyor, "daha okuyacağım" diye. Okutacaklar da bu İskenderunlu öğretmenler. Bitmiş öğretmenlikleri hepsinin, tapu kadastro memuru olmuşlar.

Rahmetli Hakan Yaman'ın Kelimenü kitabında kullandığı deyimle, bizim doktorların muayenehane, özel hasta, ilaç primi, bıçak parası derken iyice para kazanınca "toktor" oldukları gibi.

Gökhan asteğmen ziyaretime gelmişti. "Şerif Ağabey akşamları evde, Avrupalı şirketlere web sayfası yapıyorum. Ayda 5000-7500 dolar arası ekstra para kazanıyorum" demişti.

Öte yanda ülkede "işsizlik" var! İşsizlik falan yok, "bilgisizlik" var. "Girişimci" ruhumuz yok olmuş durumda. Herkes işini idareten yapıyor.

Sevgi kültürümüz iyidir, ama zamanla iş, sevmekle aşırı korumayı karıştırmaya gelmiş. Dikkat edin yabancı çocuklara, otelde beş-altı yaşındaki Alman çocuk alır yemeği hapur hupur üstüne döke döke yer.

Bizim on yaşındaki Türk çocuğun yemeğini babası alır, anası yedirir, teyzesi de ağzını siler. Çocuk otuz beş yaşına gelir, hâlâ ana, baba, teyze çocuğun peşinde yemek yedireceğiz diye koştururlar. Bu nasıl bir korumacılık, kollamacılıktır.

Kendi hayatını yaşayamayan insanlar çocuklarının hayatını yaşar.

Süpermen Türk olsaydı pelerinini kesin anası bağlardı.

Bir de uçarken arkasından bağırır:

– Varınca çaldır oğlum.

Bırak uçsun artık!

Süpermen o, çocuğun kriptonu olma.

Gelelim, kitapta neler var?

Öncelikle ben neredeyse hiç yokum, kendimle ilgili hiç övünme yok. Düşündüğümde övünecek bir şey de bulamıyorum zaten. İçeride "Aile şöyle bir dert yaşıyordu, eğildim kulaklarına şunu söyledim, şimdi mutlular" ya da "Şöyle bir laf ettim, çocuğun hayatı değişti" gibi bir şey yok, çünkü öyle bir ermişliğim olmadı. Bazen mektuplar alıyorum, "Şöyle etkilendim", "Böyle oldum" diye. O, ben değilim kardeşim, o etkiyi yaratacak başka kitaplar, adamlar vardır eminim.

Geçenlerde Alec Baldwin aktörlüğü bırakmış, açıklama yaptı, "Arkamda berbat bir kariyer bırakıyorum" diye. Şahane. Hem haklı, hem dürüst.

Benim de kendimle ilgili söyleyebilecek daha iyi bir kelamım yok. Arif bir yazar değilim. Övünebileceğim tek şey, iyi dostlarım var; çok iyi, güvenilir iş arkadaşlarım var. Hayatta adam satmazlar, zor anında yanında olurlar, gözlerinin içi güler; Uğur Böcekleri'yle övünürüm, ülkenin her yerine gider eğitim verirler. Ne teşekkür, ne karşılık beklerler.

Facebook'a bir şekilde düştük ya, ondan önce hiçbir yerde görüntüm yoktu. Şimdi kulağıma efsaneler geliyor, şöyle yapmış, böyle yapmış. İyi şeyler, ama hepsi yalan dolan.

Bir ara bir eğitmen tanıtımı gelmişti, yönetim danışmanıymış, adamla ilgili bilgi şu: "Şehir dışında köpeği Jack ve eşiyle birlikte yaşar, eğitimi olduğunda İstanbul'a gelir." Kızıl Maske oğlum o! Ayrıca köpeğin adını veriyorsan, hanımın adını da ver, o da en az köpek kadar değerli.

Öyle durumum yok, şehirde sürünürüm, dolmuş kuyruğu bekler, ekmeğin fiyatını bilirim. Allah'a şükür. İstemez miyim o ayrı.

İyi bir şey duyduysanız emin olun uydurmadır. Keşke Anadolu'nun bir köyündeki bir ilkokul hocasının onda biri kadar ülkeye katkımız olsa. Bizimkisi şeyh uçmaz, müritleri uçurur misali.

Doğuda bir köy, köylü hayretle herkese anlatıyor: "Bizim şeyhin sigarası hiç bitmiyor, ermiştir o." Gidip bakıyorlar, elektronik sigara içiyor şeyh.

Tam o hesap.

Kitapta nasıl adam olunur, ülkeye nasıl katkıda bulunulur; bunları başka insanların hayatlarında göreceksiniz.

Ben biley taşıyım, siz bıçak.

Ben resimim, siz göz.

Ben kalemim, siz kâğıt.

Hadi başlayalım...

GİRİŞİMCİLİK

Yıl 1943, genç Mustafa'nın tayini kütüphaneci olarak Ürgüp Tahsin Ağa Kütüphanesi'ne çıkar. Devlet memurluğu o dönemde süper bir şey, çünkü özel sektör falan yok. Bizimki kütüphanede heyecanla okurları bekler; bir gün olur, beş gün olur, gelen giden yok. Etraftakilerle konuşur, herkese anlatır: "Bakın kütüphane bomboş duruyor, gelin kitap okuyun." Gelen giden olmaz. Amirlerine durumu bildirir.

– Kardeşim otur oturduğun yerde, maaşını düzenli alıyon mu, almıyon mu?

– Alıyorum.

– Eee, o zaman ne karıştırıyon ortalığı, gelen giden olsa maaşın mı artacak? Başına daha fazla bela alacan, o kütüphaneye yıllardır kimse gelmez zaten.

23 yaşındaki genç memur "Ne yapayım, ne yapayım?" diye düşünür durur. Sonunda aklına bir fikir gelir, eşine söyler. Eşi önce "Deli misin bey?" der, ama kocasının bir şeyler üretme, işe yarama çabasını yakından görünce fikri kabullenir.

O dönem devletteki amirlerinin çıkardığı tüm engellerin tek tek, binbir güçlükle üstesinden gelir. Çünkü o zaman da şimdiki gibi, "Aman bir şey yapmayalım da başımıza bir iş gelmesin. Çalışsan da aynı maaş, çalışmasan da" zihniyeti aynen var.

O bıyıklı, kravatlı, asık yüzlü, sigara kokan, arkalarındaki Atatürk resminden utanmayan, ama ülkesine gram faydası olmayan bürokratları zorlukla ikna eder ve bir eşek alır. İki tane de sandık yaptırır. İki sandığa, kalınlıklarına göre toplam 180-200 kitap sığar. Sandıkların üstüne "Kitap İare[1] Sandığı" yazar.

Kitapları eşeğe yükler ve köy köy gezmeye başlar.

Kütüphaneye de bir yazı asar: "Sadece pazartesi ve cuma günleri açıyoruz."

Köydeki çocuklar şaşırır.

Eşeğe bir sürü kitap yüklemiş bir amca, o gariban çocukların küçücük ellerine kitapları verir.

Düşünün, Noel Baba gibi.

Noel Baba yalan, Mustafa Amca ise gerçek.

Geyikler yerine eşeği var.

Eşek de daha gerçek, Mustafa Amca da.

– Çocuklar bunları okuyun, aranızda da değişin. On beş gün sonra aynı gün gelip alacağım. Aman yıpratmayın, diğer köylerdeki arkadaşlarınız da okuyacak" der.

Mustafa artık Ürgüp'teki kütüphanede bir iki gün durmakta, diğer günler eşeği ile köy köy gezmektedir. Köylerdeki çocuklar Eşekli Kütüphaneciyi her seferinde alkışlarla karşılarlar. Kalpleri küt küt atar heyecandan, sevinç içinde yeni kitapları beklerler. Mustafa Amca‘nın ünü etrafa yayılır. Diğer devlet memurları makam odalarında sıcak sıcak oturup iş yapmazken, Mustafa'nın eşeği yediği otu hepsinden fazla hak etmektedir.

Zamanla insanlar kütüphaneye de gelmeye başlar. Mustafa bakar ki kütüphaneye kadınlar hiç gelmiyor. Zenith ve Singer'e mektup yazar: "Bana dikiş makinesi yollayın, firmanızın adını kütüphanenin girişine kocaman

yazayım" der. Zenith dokuz tane, Singer bir tane dikiş makinesi yollar (ilk sponsorluk faaliyeti). Salı günlerini kadınlar günü yapar. Kumaşı alan kadın kütüphaneye koşar. On makine yetmediği için sıra oluşur. Sırada bekleyen kadınların eline birer kitap verir, beklerken okusunlar diye. Okuma-yazma oranının düşüklüğünü görünce halkevlerine okuma yazma kursları vermeye gider. Halıcılık kursları başlatır, bölgede halıcılığı canlandırır. Bu arada valilik Mustafa hakkında dava açar, "kendi görev tanımı dışında davranıyor" diye. 50 yaşına gelen Mustafa Amca baskıyla emekli edilir.

Mustafa Amca köylüler arasında efsane olur, yıllar geçtikçe köylerdeki çocuklarda okuma aşkı yerleşir. 2005 yılında Mustafa Amca vefat eder.

KİTAP
İADE
SANDIĞI

Tüm Kapadokya çok üzülür, kendi adının verildiği sokakta küçük bir müze[2] yaparlar Mustafa Güzelgöz ve eşeğini hatırlatmak için.

Fotoğraf: Celal Bayraktar

Girişimcilik ne biliyor musun?

Bulunduğun yere yenilik katmalısın.

Mutlaka adım atmalısın.

Yaptığın iş olduğu yerde durup duruyorsa, sende bir uyuzluk vardır arkadaş.

İnsan var, dokunduğu yere değer katar;

İnsan var, dokunduğu yere değer kaybettirir.

Bakın Nevşehir'den ve bu ülkeden nice müdür, amir, vali, bürokrat, milletvekili, politikacı geçti; binlercesinin adını kimse hatırlamaz ama Mustafa Güzelgöz ve eşeğinin müzesi var.

Sözün özü, bunlar gibi devlet adamı olacağına, böyle eşek ol, daha iyi.

Geçenlerde bir gazete haberi vardı: Altı polis müdürü, müdürlükten alınıp bir karakola sürülmüşler. "Bir odada altı müdür, yazık değil mi?" falan yazıyordu. Adamlarla konuşmuşlar, "Hakkımız yendi, aylardır buraya geliyoruz, bir şey yapmadan oturmak zorunda kalıyoruz" diyorlar. Böyle on binlerce devlet memuru var şu anda. Aybaşında maaşlarını çekiyorlar, ne mesaiye gidiyorlar, ne bir iş yapıyorlar.

Oysa o karakolun yanındaki mahallede eğitime ihtiyacı olan çocuklar vardır. Bir yan mahallede kömür bulamayan fakir, caddede yiyeceği ekmek için yardım bekleyen teyze vardır. Hiçbir halt yiyemiyorsan, yediğin meyvenin kül tablasına tükürdüğün çekirdeğini gidip toprağa diker, sularsın. Ülke bir ağaç kazanır. Bizim Mustafa Amca'yı sürselerdi o karakola, tüm civarı cennet yapardı. Bunlarsa şikâyet ederler, "Bizim hakkımızı yiyorlar" diye.

Ben size başka bir polisi, Emniyet Müdür Yardımcısı Akif Aktuğ'u anlatayım. Bulunduğu bölge Antalya'nın Güneydoğu'dan en çok göç alan

bölgesi. Hemen yakınlarında bir okul var, küçücük ilköğretim çocukları ikinci, üçüncü sınıftan itibaren törenlerde İstiklal Marşı'nı söylemiyorlar, çünkü PKK varoşlarda bu çocuklara propaganda yaptırıyor. Karakolun yanından geçen minnacık çocukları çay içmeye davet ediyorlar, çocuklar "Sorguya mı alacaksınız?" diye soruyorlar. O yaştaki bir çocuğun "sorgu"nun ne olduğunu bilmesine imkân yok, belli ki eğitimden geçiyorlar. Okulda öğretmenler disiplinsizlikten ders yapamıyorlar. Nevruzda ufacık çocuklar arkalarında korkak teröristlerle karakolu taşlıyorlar. Çocuklara adam başı üç lira, dört lira harçlık veriyorlar, taş atsınlar diye.

Akif "Ne yapabilirim?" diye düşünüyor.

Bir gün çocukları eve gelince bakıyor ki ellerinde bazı kartlar var.

– Bunlar ne oğlum?

– Baba bunları biriktirince bize bedava menü veriyorlar.

– Ne menüsü?

– Dört kartın varsa bedava hamburger, içecek, vs.

Akif'in beyninde bir kıvılcım çakıyor. Mesai arkadaşlarıyla, müdürleriyle, as adamlarıyla konuşuyor ve bir proje başlatıyor: Polikart.

Polislere de eğitim veriliyor ve Antalya'da proje başlıyor. Mat- baalarda on binlerce kart basılıyor. Çocukların her iyi davranışı için ayrı bir kart. Bir çocuk kırmızı ışıkta mı bekliyor, bir polis memuru gelip bir polikart veriyor. Çocuk birine mi yardım etti, hemen bir polikart. Okuldaki öğretmenler dersi iyi dinleyen, ödev yapan çocuklara polikart veriyorlar.

Yavaş yavaş okulun havası değişmeye başlıyor.

On kart biriktirene bir polikart anahtarlığı, yirmi biriktirene bileklik, otuza tişört.

Kampanya çocukların çok hoşuna gidiyor.

Karakola Türk bayrağı resmi getirip "Ben çizdim polis amca" deyip polikart alan çocuklar var. Eskiden korkutuldukları karakolda polis amcalarıyla çay içmeye başlıyorlar. Öğretmenler çok memnun, ceza vermeden, bağırmadan şahane ders yapmaya başlıyorlar. Çocuklar da iyi davranışlar göstermeye alışıyorlar. İstiklal Marşı gümbür gümbür söyleniyor.

Nevruz yaklaşırken, birkaç tanesi Akif Amcalarının odasına çay içmeye geliyor.

Akif soruyor:

– Çocuklar, Nevruz'da yine taş atacak mısınız karakola?

Bir sessizlik.

– Akif Amca sen arkada dursan olmaz mı?

Akif kah kah gülüyor.

Sizin anlayacağınız zorla attırıyorlar o çocuklara o taşları, böyle polisler olduğu sürece önüne geçeriz kötülüğün. "Bizi karakola sürdüler, üç aydır boş oturuyoruz" diyen adamlar sayesinde değil.

Rahat, bir adamın kıçına biraz batmalı arkadaş.

Aldığın maaşın hakkını vermelisin.

Anadolu'nun bir köyüne ilk meyve ağacı 1960'larda dikilmiş, köy yüzlerce yıllık ama kimse uğraşıp didinip de bir meyve ağacı dikmemiş.

Köyün adı Sivrialan, Sivas'ın Şarkışla ilçesine bağlı.

Ağacı dikense Âşık Veysel!

Binlerce adam yaşamış, göçmüş o köyden.

İlk meyve ağacını dikenin gözleri görmüyor.

Sizce kimin gözleri görmüyor?

Eğer bulunduğunuz ülkeye, iş yerine, etrafınızdaki insanlara gram katkınız olmuyorsa "Acaba benim gözler görüyor mu?" diye sorun kendinize.

O yüzden hepimiz gurur duyuyoruz Hayrettin Karaca'yla, milyonlarca palamut ağacı dikti ülkeye. (Doğrusu meşe ağacıdır ama onu palamut ağacı sanan canım gibi sevdiğim bir kankam vardı, başka varsa diye yazıyorum.)

Ülkenin en iyi kazak fabrikasının sahibiydi, yıllardır yırtık pırtık aynı kazağı giyer, aklı ülkesine dikeceği yeni bir ağaçtadır.

Ben size Hayrettin Karaca olun, demiyorum.

Ondan bir tane var.

Ama TEMA gönüllüsü olabilirsiniz, LÖSEV'e, Kızılay'a, TUP'a destek verebilirsiniz.

Dokunduğunuz her yere değer katabilirsiniz.

Ve 116 milyar insanın başına geldiği gibi bu dünyadan göçüp giderken en azından, gökyüzünden şöyle bir aşağıya bakıp "Benim de bir katkım oldu,

Allah'a şükür" diyebilirsiniz.

Yoksa çok mahzun gidersiniz.

Mustafa Güzelgöz Amca'nın eşeği kadar bile değeriniz olmaz.

Cidden.

Adım atın, küçücük de olsa bir adım.

Etrafınıza bir faydanız olsun.

Spartalı anneler kahraman kadın savaşçılardır ve eski Yunan'da çocuklarına ilk askerlik eğitimlerini onlar verir.

"Kılıcım kısa" diye yakınıp duran çocuğuna, Spartalı anne, "İleri bir adım atmayı neden denemiyorsun?" der.

Ben ilk girişimcilik dersimi anneanne-babaanne ikilisinden aldım. Al Bano-Romina Power gibilerdi maşallah. Al-Romina ayrıldı, bizimkiler hiç ayrılmadı; nasıl severlerdi birbirlerini... İkisinin boylarını toplasan 2,5 metre etmezdi.

İlk sürtüşmeleri benim yüzümden olmuştur.

Nasıl mı?

Hikâyeye bakın şimdi, süper.

Yaz tatili, 6-7 yaşlarındayım. 1972 diyelim, o zamanlar Türkiye müthiş gelişmiş. Nereden biliyorum? Tatil köyü diye bir şey yok, ama tatil kasabası var: Demirci.

Benim hem anne, hem baba tarafım Demircili. Yaz tatillerinde bizi Demirci'ye götürüyorlar; açık büfe, her türlü içecek dâhil, "all inclusive"! Akrabalarda her tür animasyon gani, süper güler yüz, 0-80 yaş çocuk ücretsiz. Ne ararsan var.

Bir iki hafta geçti, anneannem:

– Şerif, hayatta en çok ne istiyorsun?

– Bisiklet, dedim. Belki alır diye de içimden geçirdim.

– Kolay o.

– Nasıl anneanne?

– Ben sana bir dua öğreteceğim, Fatiha.

– ?

– Onu oku, Allah'a ne istiyorsan söyle, senin iş olur.

Ben sadece yutkunabildim. Körün istediği bir göz, Allah verdi iki göz. Düşünsenize şişedeki cini ümüğünden ele geçirmişsiniz, sadece bisiklet değil ne istesen verir artık.

Salona girdim, mutfağın hemen solundaki odanın soluk yeşil boyalı penceresinin altındaki sedir var ya, oraya oturduk. ("Niye odayı tarif etti, bilmiyoruz ki zaten evi" diyorsunuz ya, ben de size anlatmıyorum zaten, teyzemlere anlatıyorum, Allah Allah) Anneannem söyledi, ben konsantre meyve suyu gibi dikkatle tekrarladım. Öğrendim.

– Oku bakalım, iste isteyeceğini.

– Arada duvar olmasın anneanne, deyip fırladım odadan.

Hemen solumdaki mutfakta bulunan tel dolaptaki vişne reçelinin önünde mola bile vermeden geçtim, zorlanarak açtım balkonu, demir parmaklıklara dayandım, koruklara sarkmadan (buraları hep teyzemgile anlatıyorum kardeşim, sıkıldıysan bana ne) kaldırdım küçük yumuk ellerimi yukarı, diktim gözlerimi gökyüzüne:

– Allah'ım, bu vitesli Belde Pololar var ya, onlardan lazım bir tane, bal rengi, dedim ve çaktım Fatiha'yı. Akşam babamı bekliyorum, geldi.

– Baba bana bir şey aldın mı?

– Yoo...

– Hiç mi bir şey almadın?

– Yoo...

– Allah Allah!

Hızla mutfağa bir koşu.

– Anneanne bisiklet falan yok.

– Kaç Fatiha okudun sen?

– Bir.

– Bir taneyle olur mu hiç? Yatarken yedi tane oku!

Bu sefer daha gergin bir diyalog oldu: "Allah'ım o bisiklet işi vardı ya, hani göndermedin altı Fatiha için. Belde Polo olacak, vitesli, bal rengi..."

Ben yatarken yedi+bir okudum risk falan olmasın diye, yine bisiklet yok. Ben anneannemin ekstra gazlarıyla yine okuyorum, birkaç gün sonra babaannem gördü bahçede:

– Ne yapıyorsun havuzun başında?

Ben bu arada, haziran sıcağı, Figani Efendi eriklerinin altında hem serin serin oynuyorum hem dua okuyorum.

– Dua ediyorum babaanne.

– Ne duası?

– Fatiha okuyorum, Allah bisiklet verecek de...

– Kim öğretti sana bunu?

– Anneannem.

Babaannem merdivenden alt bahçeye doğru yürürken: "Töv- be tövbe ‘el ham' okumaya Allah bisiklet mi verirmiş? Batıl inanca bak" dedi ve o küçücük gövdesini yuvarlaya yuvarlaya kayboldu.

Ben son anda hinnap ağacının dalları arasından küçük, siyah bir dumancığın kaybolduğunu gördüm. Yani sizin Lost seyrederken yaşadığınız sahneyi ben 1972'de yaşamışım arkadaş. Ben seyretmedim Lost diyen varsa, teyzemler de seyretmedi, diyorum. Ben şaşkınlıkla o küçük, badem gözlü, siyah oğlağın peşinden koştum. Büyük papaz eriğinin altında buldum keçiciği.

– Babaanne vermez mi?

– Oğlum inandın mı anneannene! Fatiha okumayla Allah bisiklet mi verir hiç?

– Nasıl verir babaanne?

– Üç Guluvallahi, bir Elham!

– Babaanne bu Guluvallahi dediğin ne?

– Kolay o, ben sana öğretirim.

Oturduk hinnap ağacının dibine, yanı başımızda Şerif Dedemin diktiği kocaman papaz eriği. Belki papaz eriğine ayıp oldu, ama ben duayı hemen öğrendim. Fakat sonuç değişmedi. Oku, oku bisiklet yok.

Birkaç gün sonra anneannem saçımı sıvazladı, yüzünde koca bir gülümseme.

– Vermiyor değil mi?

– Vermiyor anneanne.

– Şükret Allah'a vermiyor, bir verse ne yapardın.

– Niye anneanne?

Çünkü o dönem benim gözümde Allah, Zorro gibi. En umulmadık anda çıkar, fakir fukaraya yardımcı olur, garibanın elinden tutar. Zagor da öyle ama onun yüzü belli. Zorro'da maske var. Kim olduğu da net değil. Benim biraz tadım kaçtı.

Anneannem dizine oturttu beni, uzun uzun anlattı, emekten, çabadan bahsetti. Ben aklımda bisiklet olduğu için pek bir şey anlamadım.

Yıllar yılları kovaladı, bana çaktırmadan işbirliği yapıp duaları öğreten anneanne ve babaanneyi kaybettik.

Ben büyüdüm, bir gün bir kitapta Henry Ford'un oğlunun bıraktığı intihar mektubunu gördüm: "Baba hayal edip de ulaşamadığım hiçbir şey olmadı. Ne varsa önceden hazırlamışsın, hiçbirinde benim emeğim yok. Mutsuzluktan mahvoldum. Gidiyorum..."

Gözümden şıpır şıpır yaşlar geldi. Anneanneyi o gün anladım. Sonra adım adım fark ettim ki Zorro da neymiş, asıl kahramanlar anneanne ve babaanneymiş. Allah söylemek istediklerini bu tontonlar aracılığıyla söylemiş bana.

İyi ki hayal ettiklerinize bedavadan ulaşamıyorsunuz.

Ve eğer öyleyse, iyi ki sahip olduğunuz her şeyde kendi emeğiniz var. Şu milli piyangodan büyük ikramiye kazananların yaşadıklarını, en geç on yıl içinde nasıl mahvolduklarını gördünüz mü?

Anadolu'da "Emeksiz yemek olmaz" derler.

Bu fotoğrafı bizim İstanbul'daki Uğur Böceğimiz Altınay Çelik çekip gönderdi.

Yer Paris, Louvre Müzesi. İlköğretim öğrencileri gezmeye gelmemişler, resim dersi yapıyorlar. Nasıl mı?

Arkadaki resim insanlık tarihinin en tanınmış, en iyi resimlerinden biri, Mona Lisa.

Eğitim sistemine bakın.

Alıyorsun ilkokul öğrencilerini ve "Vinci çizmiş ya bu resmi, sen de çizebilirsin" diyorsun.

Bir de bizi düşünün.

Ben bir halt ezberleyemediğim ve o modern matematiği falan anlayamadığım için her girdiğim matematik dersi sonrası "angutsun oğlum sen" diye kendime kızdım.

Oysa iyi bir sporcuydum. Haftada altı saat matematik, bir saat beden eğitimi göreceğime bir saat matematik, altı saat beden eğitimi görseydim, hatta onu da atletizm pistinde, futbol sahasında görseydim, ülkeye faydam daha fazla olurdu.

Jamaika'da öğretmenler bırakın ilkokulları, plajlara gidip çocuklar arasında koşu yarışları düzenliyorlar.

Usain Bolt da öyle çıkıyor zaten.

Bizde nasıl oluyor, şöyle:

Kıbrıs'ta bir arkadaşım var, İbrahim Hekimoğlu. Liseler arası atletizm yarışları düzenleniyor. İbo'nun oğlu Yiğitcan'a "Sen top da oynuyorsun, git yarış" diyorlar. 17 yaşındaki Yiğitcan bir koşuyor, 100 metre gençler KKTC rekoru kırıyor. İnanamıyorlar. Bir koşu, bir daha. Şu anki derecesi Türkiye gençler rekoru.

Ama Yiğitcan koşmaya 17 yaşında başladı, Usain ilkokulda.

Türk eğitim sistemi falan diyorlar ya geçin, sistem mistem yok ortada.

Mesai bitince arkasına bakmadan okuldan kaçan, yazın üç ay okula uğramayan, dışarıdan özel dersten ne kazanırım derdinde bir güruh.

İçimizdeki girişimcilik ruhunu, motivasyonu, hayata bir şeyler katma isteğini, ülke sevgisini kaybetmişiz. "Kasap benden fazla kazanıyor" diye düşünen öğretmenler, "Öğretmenler gününde torba torba altın gidiyor" dedi diye Milli Eğitim Bakanı'na bozulmuşlar. Oysa doğruymuş, veliler rüşvete alıştı ya çeyrek, yarım, tam ne bulurlarsa veriyorlar. Hatta kuyumcular öğretmenler günü için kampanya bile düzenliyorlarmış.

"Hayır, öyle değil işte!" diye bana e-posta atarsanız, onlardansınız demektir. Çünkü böyle olmayanlar "Bu çocuklara ne katarım?" diye koşturup duruyorlar.

Dikkat edin, bütün özel okulların basketbol ve voleybol takımları varken devlet okullarının neredeyse yok. Oysa dışarıdaki potalarda çocukları çalıştırıp, üç beş liraya o çocuklara forma almak zor değil. Ama devlet okulundaki hoca dersten sonra kaçıyor. İlköğretim okulları arasındaki basketbol müsabakalarına Ankara'da birçok okul katılıyor, neredeyse hepsi özel okul. Oysa özel okul sayısı devlet okullarının % 1-2'si. İki-üç yıl önce bir haber vardı, Diyarbakır'ın en sorunlu semtine genç bir imam atandı, mahallede voleybol takımı kurdu, suça alışmış liseli gençlerle Diyarbakır Bölge Şampiyonu oldu diye.

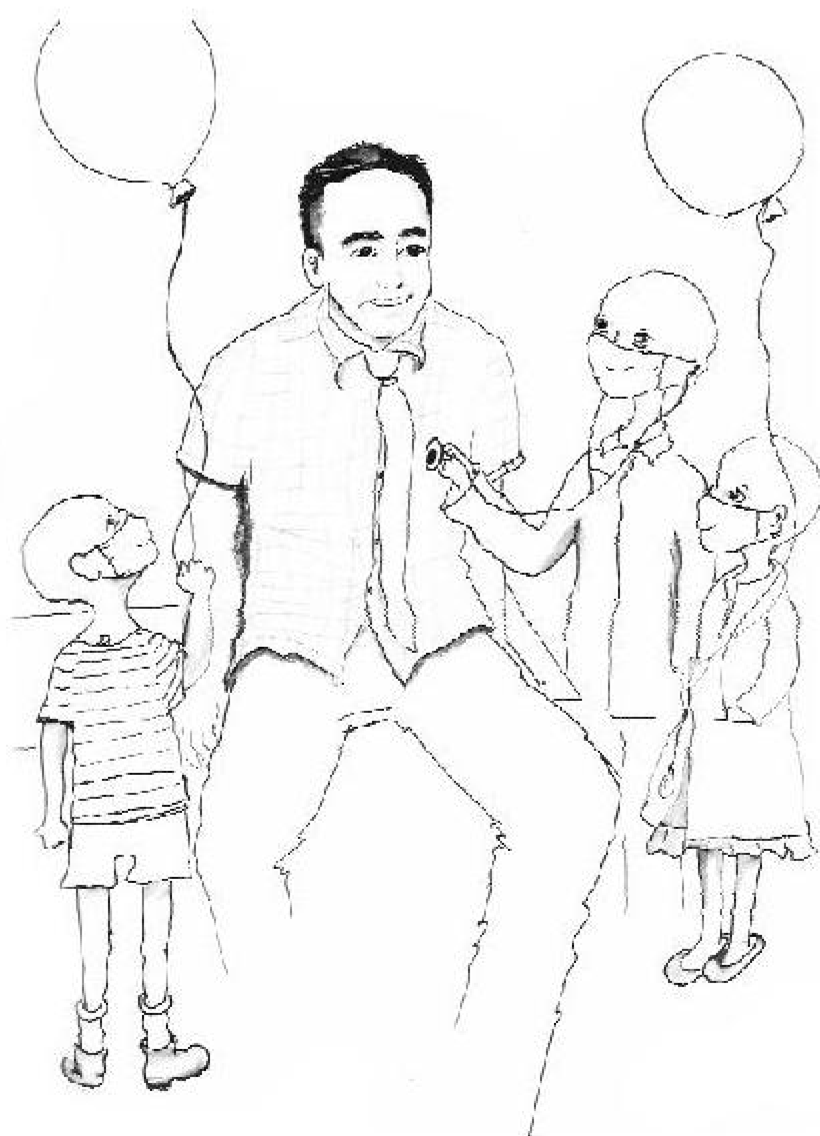
Bugün Güneydoğu'da büyük bir ilde 14.000 öğretmen var, 7.000'i ayrılıkçılık tohumları atıyor. Geriye kalan 7.000'inin 6.500'ü de "Bitse de gitsek" diye durumu idare ediyor. 500 kadar, memur zihniyetine girmemiş, yurdunu seven genç öğretmen de, bu vatanın güzelliğini, hoşgörüsünü, insanının temizliğini anlatıp bu çocukları terör örgütünün tuzağına düşmekten kurtarmaya çalışıyor. "Nereden biliyorsun?" derseniz, valisi anlattı, oradan biliyorum.

O beş yüz gençle sakın övünmeyin çünkü onları sistem yetiştirmedi, sağlam birer anne-babaları vardı, bir de belki koca bir eğitim sisteminin içinde karşılaştıkları iki idealist öğretmen.

Öğretmen dediğin nasıl olur biliyor musun?

Bir ana haber bülteninde görmüştüm. Güneydoğu'nun bir köyünde bir öğretmen, şivesinden belli ki kendisi de Güneydoğulu, güler yüzlü bir genç. Hiç çekinmeden anlatıyor:

"Müfredat, müfredat derken baktım çocuklar sıkılıyor. Ne yapayım da bu çocuklara okulu sevdireyim diye düşündüm. En iyisi gerçek hayata çocuklarımı alıştırmalı, dedim. Bir gün fark ettim ki öğrencilerimin çoğu çilek görmemiş, yememiş. Bursa'daki bir tarım şirketine yazı yazdım, durumu anlattım. Hiç ücret almadan bana birçok çilek fidesi yolladılar. Tabiat Bilgisi dersini sınıfta yapmak yerine çıktık dışarı, okulun bahçesinin dip taraflarını çapalayıp çilek diktik. Sonra gittik her çocuğun evinin bahçesine bir fide çilek diktik, çocuklar da ailesine "çilek nasıl yetiştirilir, nasıl çoğaltılır" diye eğitim verdi. İki yılda köyün her yeri çilek oldu, herkes çileğe doydu. En güzeli, şehrin pazarında satıp gelir elde eden çok aile var. Bana da hep dua ederler."

Böyle olur öğretmen dediğin.

Böyle olur girişimci dediğin.

"Çalışsam da aynı maaş, çalışmasam da" deyip okuldan kaçan adamdan öğretmen olmaz.

Doktor dediğin nasıl olur, biliyor musun?

Üstün adlı bir pediatrik hematolog, çocuk kanseri üzerine çalışıyor. Görüyor ki her sene beş bin çocuk kansere yakalanıyor. Bunların % 87'si de fakir aile çocukları. Bu beş bin çocuğun bin beş yüzü lösemiye tutuluyor.

Bir yandan çocukların tedavisiyle uğraşıyor, ama maddi geliri ve sosyal güvencesi olmadığı için tedavi olamayan çocukları gördükçe çok üzülüyor. Ne yapabilirim diye düşünürken, o kadar işinin arasında bir vakıf kuruyor 1998'de, şu anda 6.000 çocuğun tedavisini sağlayan LÖSEV'i.

Fakir oldukları için ailelerine para yardımı, kardeşlerine okul malzemeleri, evlerine kömür desteği veriyor.

Çocuklar da zorluk çekmeden tedavi oluyorlar.

Niye?

Çocuklar yaşasın diye.

Dr. Üstün Ağabeyleri sadece işine gidip gelebilirdi, öyle yapmadı. On binlerce çocuğun hayatına destek sağladı. Önüne gelen paçoz şarkıcıyı, mankeni götüren evli kokainman zurnacıyı, gençlerin önüne "Alın buna hayran olun" diye koyan sistem, Dr. Üstün Ezer'i bize hiç tanıtmadı, değil mi? Çünkü model olarak onu koysan bu ülke çatır çatır ileri gider.

Doktor olacaksan böyle doktor ol.

Devletin hastanesine gelen hastaları ameliyat etmek için muayenehanene götürerek değil. Ameliyat etmek için zaten devletten maaş aldığın hâlde bir

de hastalardan bıçak parası alarak değil. Yazdığın ilaç karşılığı ilaç firmalarından komisyon alarak değil.

Doktor olacaksanız Üstün Ezer gibi doktor olun.[3]

İmam nasıl olur biliyor musun?

Beypazarlı genç, beş vakit namaz kıldırmanın dışında, köylüyle iç içe yaşamaya başlar, kendini çok sevdirir. Gitar çalmayı bildiği için çocuklara gitar dersleri vermeye başlar, gençlerle top oynar. Köyün gözbebeği olur. Maaşının çok azını harcar, geri kalanıyla gençlerin ihtiyaçlarını karşılamaya çalışır. Bir önceki imam zamanında, imamın yakınından geçmeyen gençler, bu çocukla büyük bir dostluk ilişkisine girerler. Akşamları altı liseli gence üniversiteye hazırlık için kimya, fizik, matematik dersleri verir. Oysa köyde üç öğretmen vardır, onlar öyle bir çaba göstermezler. Çocukları Mardin'deki kiliselere, Urfa'daki tarihi ve dini mekânlara gezmeye götürür. Oraları hayatlarında görmemiş olan çocuklar çok sevinirler.

Bir düğün gecesi köyün erkeklerine namaz kıldırırken, köyü basan adamlar onlarca insanı kalaşnikoflarla tarar ve herkesi öldürürler. Genç Kazım da oracıkta ölür. Mardin'deki Bilge Köyü katliamı!

Katliam sonrası köylülerle yapılan soruşturma sırasında ortaya çıkar bu çocuğun köylüde yarattığı değişim. Köydeki üç öğretmen davetli oldukları hâlde düğüne katılmamıştır. Köyün sakat köpeği Dolly'i sahiplenip bakmış, tüm gençlere hayvan sevgisini aşılamış Kazım'ın bir tarikatla, cemaatle de ilişkisi yok. Anadan babadan işini iyi yapmayı, girişimci olmayı öğrenmiş. Geçtiğimiz ay 16 öğrencisi köyden kalkıp, başlarında köyün yaşlısı Osman Çelebi, Beypazarı'na Kazım Ozan'ın mezarının başına geldiler. Hüngür hüngür ağladılar. Onlarla anlaşabilmek için Kürtçe öğrenen Kazım Ağabeylerine dua ettiler.

Doktor olacaksanız böyle doktor, imam olacaksanız böyle imam olun.

Bu ülkenin aydın insanını dinden soğutmaya çalışmadan, her şeyi korku kültürüne dayatmadan öğretmeye çalışın. Ben okudum Kur'an-ı Kerim'i, cehennemden çok cenneti anlatıyor. Siz Cuma'ya geldiğimde bana hep cehennemi anlatıyorsunuz.

Camiye mi geldik, Burger King'e mi belli değil. Ateş seni çağırıyo!

Sevgi kültürü şahane bir şeydir.

1950'li yıllar, Fatih Camisi imamı teravihten sonra büyüklere dermiş ki: "Şimdi dışarıda yirmi dakika bekleyin, çocuklar biraz camide oynasınlar." Çocuklar caminin içinde oynar dururlarmış. Böyle sever çocuklar dini. Korkutularak değil.

Ben size içten bir şey söyleyeyim mi?

"Söylediğin her şey içten zaten" diyen var ya, yerim senin yanaklarını.

Bu ülkenin her köyünde, müfredatı sallamayıp müfettişlerden, rüşvetçi bürokratlardan korkmayan böyle çilekçi bir öğretmen, bir de böyle sevgi dolu imam olsun, ilin valisini de rahmetli Recep Yazıcıoğlu ya da kendisine

verilen yüz bin dolarlık ödülü okul yapımına bağışlayan Trabzon Valisi Nuri Okutan yapın. Kasabanın kaymakamı da fakir çocuklara hayallerini yazdıran, sonra da 200 çocuğun hayalini tek tek gerçekleştiren Of Kaymakamı Tuncay Sanel olsun, şehrin belediye başkanı Profesör Yılmaz Büyükerşen, politikacısı da Adnan Kahveci olsun. Ülke başka bir ülke olurdu.

Aslında sadece öğretmenle imam adam olsalar emin olun, o bile yeterdi.

Genç çocuk, öğretmeninin ısrarıyla İstanbul'a eczacılık okumaya gelir. Sirkeci'de bir otel bulur, aylığı 100 lira. Fakat çok para, bir yandan okumaya çalışır, bir yandan masraflarını karşılamaya. Bu arada otelin nasıl işlediğini de öğrenir. Bir gece geç saat, bir bakar müşteriler koridorlarda, kızgın, bağıranlar falan. Kaloriferler yanmadığı için otel buz gibi olmuştur. Genç Ataman iner aşağıya, kaloriferi yakması gereken görevli üşütmüş, yorgan döşek yatıyor. Kaloriferi yakmak diğer personelin görevi olmadığı için hiçbiri üstünü kirletmek istemez. Ataman girer kalorifer dairesine, alır küreği, kazana kömür atmaya başlar, kazan tutuşur. O sırada içeri bir adam girer.

– Kimsin sen?

Ataman üzerinde atlet pijama, yüzü gözü kömür içinde.

– Müşteriyim.

– Ne yapıyorsun burada?

– Görevli arkadaş hastalanmış, müşteriler isyan çıkarıyordu, ben de kaloriferi yakıyorum.

– Peki.

Ataman işini bitirince odasına çıkar, yıkanır, yatar.

Ertesi gün resepsiyondan odayı ararlar:

– Otelin sahibi sizi çağırıyor.

Otel sahibinin odasına girdiğinde bir bakar, kazan dairesinde gördüğü adam.

– Nerede okuyorsun?

– Eczacılık fakültesinde.

– Bu otelde ne kadar kalacaksın?

– Dört yıl.

– Oğlum dört yıl bu otele para ödemeyeceksin, burayı artık kendi evin bil.

Genç Ataman, "Ömrüm boyu insanlara karşılık beklemeden iyilik yapmaya çalıştım ve hep karşılığını aldım. Bulunduğum yere hep bir yenilik getirmeye çalıştım, o girişimciliğin de karşılığını aldım" der. Küçük Ataman, bugün dünyanın elli ülkesine ıslak mendil, krem gibi hijyen malzemeleri ihraç eden bir Türk markasının sahibi. Sekiz ülkede pazar lideri, girişimciliğini aynen devam ettiriyor. O gün otelde çalışıp da kazan dairesine adım atmayanların hepsi bir yerlerde sürünüp aldıkları maaşlardan şikâyet ediyorlardır.

Bir kamu kuruluşunda liderlikle ilgili bir konuşma yapmam istendi. Biri el kaldırdı, adı Kemal'miş:

– Devlet şöyle kötü, böyle kötü. Siyasi gücün yoksa yükselemezsin, torpil var, rüşvet var, iş yapılmıyor.

– Kemal Bey'in söylediklerini bu salonda bilmeyen var mı? diye sordum.

Yok.

– Hepimiz bu haltları biliyoruz. Kemal Bey, eğer devlet çalışanı olarak "Yanlışlıklar bunlar, düzeltmek için de bunları yapalım" diye koşturan bir adamsanız, etrafınızdakiler çok şanslı, siz de çok iyi bir adamsınız. Ama bütün gün bunlardan sadece şikâyet ediyor ve düzeltmek için koşturmuyorsanız Allah etrafınızdaki herkese sabır ve kolaylık versin.

Allah aşkına aranızda bugün yaşadığımız sorunları bilmeyen var mı? Adım atıyor musunuz, atmıyor musunuz; tüm fark burada.

Düzeltmeyi başaramayabilirsiniz, ama en azından örnek olursunuz. Küçük Ahmet'i bir ustanın yanına verirler, iş öğrensin diye. Usta deli mi, dâhi mi belli değil; devamlı uçmaya çalışan bir adam. Etraftaki tüm ustalar da bu ustayla dalga geçerler. Bir gün kanat takıp atlar usta, çırağının gözleri önünde düşer ölür.

Ustayı tanımıyorsunuz ama çırağı tanıyorsunuz:

Hezarfen Ahmet Çelebi.

Wright kardeşlerden önce uçakla uçmaya çalıştılar, düşenler varsa onlar da Wrong kardeşlerdir kesin. Büyük Osmanlı denizcisi Kemal Reis vardır, hiçbiriniz tanımazsınız. Derya gibi bilgisi olup bildiklerini de öğreten bir adamdı. Denizciliği, haritacılığı o öğretti yeğenine, girişimciliği ve mesleği genç yeğenine örnek oldu.

Kemal Reis'i kimse tanımaz, ama yeğeni Piri Reis'i dünya tanıyor. O olmasa Piri Reis de olmazdı.

Siz de bazen başaramayabilirsiniz, ama en azından örnek olursunuz.

Bunun adı zaten başarmak.

1961 yılında askerden dönen genç Firuz babasına der ki:

"Baba askerde gördüm, bisküvi çok satılıyor. Biz un fabrikasını bisküvi fabrikasına çevirelim, geleceği parlak bu işin!"

"Tamam" der baba. Firuz Kanatlı gider, fabrikanın adını Eti olarak tescil ettirir 1961'de. O dönem ve öncesinde nice un fabrikası sahibi askerliğini yaptı ve nasıl bisküvi satıldığını gördü, ama genç Firuz adımı atabildi.

Ahmet Nacar, benim en eski arkadaşım. 6 yaşından beri kankayız. Sarı Siyah'ı beraber yazdık. Bir ilçemizin hastanesine göz doktoru olarak tayini çıktı. Bir süre sonra görmüş ki ilçede bugüne kadar göz hekimlerinin açtığı hiçbir muayenehane tutunamamış. İlçenin yerli iki doktoru var. Halk da bu

isim yapmış iki hemşerisinin muayenehanelerine gidiyor. Bugüne kadar gelen hiçbir göz doktoru muayenehanesini işletememiş, bir çıkış yolu da bulamamış. Altı ay sonra tayin isteyip gitmişler.

Ahmet muayenehanede sinek avlarken, yaşlı bir köylü amca geliyor. Ahmet içten, iyi bir çocuktur. Amcayla çaylarını içmiş, sohbetlerini yapmışlar. Muayeneden sonra telefonunu, köyün adresini almış. Ara sıra, diğer iki doktorda sıra olduğunda, muayene olamayan köylüler gelmeye başlamış.

Bir gün muayenehanede gene sinek avlarken sala sesi duyulmuş: "Bilmem ne köyünden bilmem kim, hakkın rahmetine kavuşmuştur. Öğle namazı sonrası şu mezarlıkta toprağa verilecektir."

Ahmet'in de işi gücü yok, aklına gelmiş, açmış defteri bakmış o köyden iki hastası var. "Ağabey işim gücüm yok, bir de bizde adettendir, vefattan sonra mutlaka taziye telefonu açılır" diye düşünüp aramış hastalarını: "Başınız sağ olsun, Mehmet Amca vefat etmiş."

"Sağ olasın Dohtur Bey."

"Bir baktım cenazeden sonra oralı köylüler bana toplu ziyarete geldiler, sohbet ettik, ahbaplık kuruldu."

Merkez Camisi'nin minaresi Ahmet'in muayenehanesinin dibinde, her saladan sonra Ahmet iş edinmiş vefatın olduğu köyü arıyor. Köylüler çok memnun oluyorlar böyle vefalı, değer bilen bir doktorları olduğu için, Ahmet çok memnun hastalarının ona gösterdikleri sevgi için. Ahmetim salalar sayesinde o ilçede, onlarca yıl tutunabilen tek yabancı doktor oldu.

Demek ki her problemin aslında bir çıkışı var. Öteki doktorlar "Bu ilçede bir şey olmaz arkadaş" deyip çekip giderken Ahmetim başardı.

Siz şimdi şaşırmışsınızdır. Kitabın bu sayfası geldi, hâlâ size "forwardlanan e-mail" yabancı öykülerden yok, hâlâ Amerika'dan örnek yok. Bütün örnekler Türkiye'den. Anlatılanların hepsi bu topraklar kokuyor. Kusura bakmayın, böyle de gidecek elinizdeki kitap. "O beyzbol topu, James'in bütün hayatını değiştirdi", "Obama böyle başardı" gibi örnekleri

göremeyeceksiniz. Olur da buradan bir hikâye size elektronik postayla ulaşırsa bilin ki Şerif Hoca internetten almadı, internet Şerif Hoca'dan aldı.

Şimdi size denizyıldızının hikâyesini anlatayım. :)

Yuh artık değil mi?

Ama denizyıldızı hikâyesi olmadan kişisel gelişim kitabı olmaz ki.

Girişimciliğin önündeki en büyük engel "Bizde o imkânlar yok ki", "O yaptı da ne oldu?", "Adam yapıyorsa arkası vardır, torpili vardır oğlum" gibi yalan dolanlardır.

İki travesti yol kenarında bekliyorlar, biri küçük yerden gelmiş İstanbul'a, öteki sormuş:

– Nasıl sizin orada işler?

– Vallah döviyler, söviyler, paramızı vermiyler, perişanlık. Sefaletin bini bir para. Sizde nasıl?

– Aaa, İstanbul'da öyle değil, sosyeteden sayılırız, arabayla alıp arabayla bırakırlar. Yaş günlerimizde ararlar. Müşterilerimizle en lüks restoranlara, kafelere gideriz. Bir dediğimizi iki etmezler, el üstünde tutuluruz.

Öteki sessizce dinlemiş.

– Gardaş sizdeki sosyal imkânlar bizde olsa, bizim şehrin alayı travesti olur vallah.

Olayı sosyal imkâna bağlamayalım, sende cevher olacak arkadaş.

Manisa'da bir doktor, ürolog Fahrettin Er, hepimizin attığı meyve çekirdeklerinin aslında ağaca dönüşebileceğini düşünür ve bir proje başlatır.

"Her çekirdek bir ağaçtır."

Projeyi herkese duyurur, bir web sitesi açar, "Yediğiniz meyvelerin çekirdeklerini atmayın, üç gün gazetenin üzerinde kurutun ve bize yollayın" der.

Tam on milyon meyve çekirdeği toplanır. Bu çekirdekler kampanyayla Spil Dağı'na dikilir. On milyon meyve çekirdeği, yüzde biri tutsa yeter. Projenin toplam maliyeti on bin TL.

Devlete dört milyar dolar borç takıp BDDK'ye devredilen bir bankanın davası kapansın diye bir eski bakanın sportif oğlunun yediği rüşvet 20 milyon dolardı. Velet 20 milyon dolar aldı, devlet dört milyar dolar kaybetti. Gazetelerde okumadınız değil mi? Çünkü şu anda Ergenekon'u yazıyorlar. Bunu yazamazlar, sıkar biraz. Oysa hepsi biliyor. Ben nereden biliyorum, emniyetten dostlarım söyledi. Onlar niye mi bir şey yapmıyor, Ergenekon'u takip ediyorlar. Bu rüşvet paralarını aklamanın yolu nedir dersiniz? Ya turizme yatırırsınız ya da futbol kulüplerinde aklarsınız. Anladınız siz onu.

Bu proje sadece on bin TL tuttu.

Manisa'daki Orman Müdürü'yle konuşmuşlar, "Biz projede yer almadık, çünkü yasaya uygun değil. Ayrıca çekirdeklerin helikopterle atılan bölümünün çoğu tutmaz" demiş. % 90'ı tutmasa bir milyon ağaç eder, % 99'u tutmasa yüz bin meyve ağacı eder. Ey, Orman Müdürü! Hayatın boyu on bin ağaç diktin mi?

Ormana meyve ağacı dikmeye çalışmak yasal değil. Komediyi görüyor musunuz? Aslında Dr. Fahrettin Er gibilerini içeri atmak lazım, böyle yasal olmayan işler yaptıkları için.

Ortalık, ülkenin ormanları cayır cayır yanarken, "Ormanı bekçi değil, sevgi korur" levhaları asmaktan başka bir iş yapmayan bu adamlara ve politikacıların yasal iş yapan çocuklarına kalırdı o zaman.

12 Eylül dönemi polisler bir eve baskın yapıyorlar. Üniversiteli çocuklar var odada.

– Komünist misiniz siz?

– Değiliz abi, vallahi billahi değiliz.

Evi arıyorlar, cidden Das Kapital, solcu dergiler falan. Polis bir bakıyor duvarda Karl Marx'ın çerçeveli resmi.

– Kim ulan bu?

Sessizlik... Çocuklardan biri atlıyor:

– Dedemin resmi.

– Böyle nur yüzlü deden var, utanmıyor musun komünist olmaya!

Bu doktorlar da utanmıyorlar ağaç dikmeye, Allah'tan Orman Müdürü boşluğu tespit etmiş de projede yer almamışlar. Ama son memur eyleminde iş yavaşlatmışlardır, artık şu anki işlerini daha nasıl yavaşlatacaklarsa. Dünyada kriz var; Romanya, devlet memurlarının beşte birini işten çıkardı. Polonya, memur maaşlarını düşürdü, Yunanistan düşürüyor. Türkiye'de işsizlik zirvede, herkes işsiz. Memurlar Türkiye'de maaş artışı, sosyal hak için iş yavaşlatma eylemi yapıyor. Aslanlarım benim. Allah sizi, bıyıklarınızı ve kravatlarınızı başımızdan eksik etmesin. 45 yaşında emekli olun, bütün gün yatın ve şikâyet edin.

Dostlar, rüyalarınız gerçek olsun ister misiniz?

E, o zaman, önce bir uyanın.

Hoş kalktınız.[4]

"Tomurcuk derdinde olmayan ağaç odundur."

Necip Fazıl Kısakürek

İŞ KALİTESİ

Safranbolu'ya gittim, Demirciler Çarşısı, sol taraftaki iki-üç dükkândan birine girdim. İçeride yaşıtım bir esnaf, Hüseyin usta, iş çıkış saati sohbet ettik. Kahve söyledi, içtik.

"Ben artık gideyim" dedim.

"Dur, ben de dükkânı kapatıyorum zaten" dedi.

Beraberce iki büyük ahşap kapı kanadını kapattık.

"Bak Şerif kardeş, bu ağır kapıları tutan menteşeleri görüyor musun? En az yüzyıllık vardır, en ufak bir sarkma yok. Benim sana sattığım menteşeleri tak buraya, kapılar bir yılda yere değer. Yaptığımız işin kalitesi o kadar düştü" dedi.

Demirciler Çarşısı'nın tam orta yerinde ahşap eski bir kulübe.

"Burası ne?" diye sordum.

"Burası zamanında bizim loncamızmış, birisi ayıplı bir iş yaptığında müşteri buraya şikâyet edermiş, lonca da malın kusuru varsa ustaya dükkânı belli süre kapama ve hatayı telafi etme cezası verirmiş."

"Şimdi var mı böyle bir şey?"

"Yok ağabey, burası şimdi çay ocağı!"

Kaliteli iş yapmak, bu ülkenin genlerinde vardı aslında.

MOKS'ta[5] anlatmıştım; bizimkiler İstanbul'u fethederler, suyu saraya gidecek çeşmelere eşit ağırlıkta pamuk balyaları atarlar, sonra güneşte kurutup tekrar tartarlar. En hafif gelen pamuğun olduğu çeşmeyi bulurlar, Sultanahmet civarındaki bir çeşme. Cidden de suda çözünen metaller, su buharlaşıp uçunca pamuğun içinde kalıp ağırlık yapar, o yüzden en az artığa sahip olan pamuk en hafif kalır. Saray mutfağından iki görevli, Fatih'in

korumalarından iki görevli, bir de bağımsız denetçi gelir, suyu doldurur, testiyi mühürlerler, padişaha su öyle gider. Dünyayı yönetecek padişahın içeceği suyun sağlıksız olma ve zehirleme riskini en aza indiriyorlar. Aynı dönemde Louvre Sarayı'nda tuvalet yok.

Böyle iş kalitesi geleneğine sahip bir ülkeden olup da nasıl işini son derece sıradan yapan insanlar hâline geldik sizce?

Sepp Piontek Türk Milli Takımı teknik direktörüyken söylemişti: "Türkler hep oyuncu psikolojisini konuşuyorlar, niye hiç iş konuşmuyorlar; kimse işini yapmıyor." Adamcağız tabii futbol federasyonundaki görevliden iş bekliyor yazık.

Geçenlerde televizyonda "Memurlar iş yavaşlatma eylemine gidecekler" diye bir haber vardı, şimdikinden daha yavaşı da varmış demek ki. Şu uzay istasyonlarında, yerçekimsiz alanlarda yürüme durumu var ya, herhâlde öyle çalışacaklar.

Bizim Temel, Amerika'ya paraşüt kursuna gidiyor. Hoca anlatıyor, Temel de yarım kulak, idareten dinliyor, nasılsa Rabbim yardım eder diye.

– Önce bu ipi çekin. Paraşüt açılmazsa yedek ipi çekin, o da açılmazsa yapacak bir şey yok, Meryem Ana'ya dua edin.

– Kardeşim sen niye herkes gibi dikkatli dinlemiyorsun?

– Atlarım ben. Sen yorma kafanı, Türküm ben.

Birazdan herkesin paraşütü açılmış süzülürlerken Temel, hocanın yanından kapalı bir paraşütle jet gibi geçiyor ve bağırıyor:

– O karinun adı neydu?

Clare Sheridan isimli bir İngiliz sanatçı, 1920'lerde Türkiye'ye geldi ve bizi eleştiren bir kitap yazdı: *Sade Türk Kahvesi*[6]. Kitap eleştiri dolu. Atatürk'ü bile eleştirmiş. Önce biraz önyargılı ve rahatsız okudum, ama sonra düşündüm de en azından düşüncelerini açık açık söylemiş. Birçoğu sizi şöyle sevdik, böyle sevdik deyip gerçek düşüncelerini aktarmıyor.

Sheridan'ın Türkiye'de beğendiği hiçbir şey yok. Bir geziye çıkıyor, gerçekten de her yer yoksulluk içinde. Rize'ye geliyor ve şaşkınlıkla anlatıyor. Lütfen ondan dinleyin:

"Rize'ye daha önce gitmiş bir Türk anlatmıştı, oradan bahsederken şöyle bir espri yapmış: ‘O kadar şirin bir yer ki, Çar'ın nasıl almadığına şaşıyorum.'

Bir ay sonra Çar Rize'yi almış.

Savaş boyunca Ruslar, Trabzon'a kadar bütün sahili işgal etmiş ve Rize'ye de ‘Küçük Yalta' adını vermişler.

Rize'yi kesinlikle normal şartlarda değil, daha ziyade bir opera komik havası içinde gördüm. Nedeni Fransız generalin ziyaretiydi.

Bizi törensel bir hava içinde Hükümet Konağı'na götürdüler. Kahve ikramından sonra resmi görevlileri tanıttılar.

Kıyıya adım attığımız andan itibaren, insan Rize'nin o sıradan, küçük ve uykulu Türk kasabalarından biri değil, aksine, kıpır kıpır, hareketli bir yer olduğunu fark edebiliyordu. Tuhaf bir mimariye sahip, yeni boyanmış evler, yeni bitirilmiş bir park, çimento ve deniz kabuklarından uydurulmuş nefis bir çeşme, renkli demir çiçeklerle çevrilmiş bir Meclis Evi, geniş beyaz taşlar döşeli yürüyüş yolları, kıpkırmızı çiçek tarlaları ve parmaklıklar vardı.

Rize'nin bu tatil yeri havasını yalnızca Fransız generalin ziyaretine bağlamamak lazımdı, burası sair zamanlarda böyleydi anlaşılan. Durum çok geçmeden açıklığa kavuştu: Tüm bu hareket ve yapılaşmanın sebebi, Vali Hurşit Bey'di. Çizgili yüzü, kara gözleri, sınır tanımayan hayal gücü, enerjisi, hırsı ve kararlılığıyla bu adam, bir valinin neler başarabileceğinin en güzel örneğiydi. Ayrıca, halkın durumunun nasıl valilerin insafına kalmış olduğunu da kanıtlıyordu. Gördüğüm valilerin çoğu uyuşuk, cansız suratlı, cahil, önyargılı, gösteriş meraklısı ve bölgelerindeki halkın refahına karşı kayıtsız kişilerdi. Hurşit Bey gibisine ilk kez rastlıyordum. Yörede müthiş bir itibara sahipti. Halk onunla gurur duyuyor, o da insanların taleplerine yanıt verebilmek için elinden gelen çabayı gösteriyordu.

Mahkûmlar dâhil, yüzlerce adam toplayıp yirmi dört saat içinde bir iskele inşa ettirmiş olduğu biliniyordu. Meclis Evi bir haftada bitirilmişti. 'Bir parkımız, çeşmemiz ve sahilde bir yürüyüş yolumuz olsun' demesiyle yaptırması bir olmuştu.

Rusların giderken bıraktıkları ve valinin kumun içinden çıkarttırıp tamir ettirdiği bir eski makine sayesinde kasabada elektrik de vardı. Yeni kütüphanenin inşaatı henüz bitirilmişti, sinema salonununki ise daha devam ediyordu. İnsanlar ertesi sabah kalkınca nasıl bir yenilikle karşılaşacaklarını bilemiyorlardı.

İki sene öncesine kadar Rize ve Rusya sınırı arasında iki adet okul varken, şu anda bu sayı yüz elli altıya ulaşmıştı. Polis kayıtlarına göre, aileler arasında nesillerdir süregelen kan davaları yüzünden yılda ortalama 3000 cinayet işlenirken, bu rakam da, diğer ülkelerdeki seviyeye, yılda bir düzineye kadar gerilemişti.

Mahkûmları çalıştırırken, onları şartlı tahliye ediyor, sözlerine güvenerek, başlarına gardiyan koydurmuyordu; bugüne kadar hiç kimse de kaçmaya teşebbüs etmemişti.

Valinin nasıl böylesine yoğun çalışıyor olduğunu açıklamak için, bir gerekçe daha öne sürülebilir: Bu bölgede Gürcü kökenli Müslüman Lazlar yaşıyor. Uzun boylu, sert mizaçlı, tepeden tırnağa silah kuşanmış, tipik korsanlar olarak tanımlayabileceğim bu insanlar çalışmaya olduğu kadar dövüşmeye de yatkındır. İşte, Vali Hurşit Bey'in çalışma arkadaşları böyle insanlar."

Bizde rahmetli Recep Yazıcıoğlu dışında hatırladığınız böyle kaç vali var?

Rize valisi Hurşit Bey pırlanta gibi bir adam, şehri çalışkanlığıyla ayağa kaldırmış. Hiçbir şey beğenmeyen İngiliz Sheridan, ağzı açık anlatıyor.

Dikkat edin bugün bu ülkede birçok insan işini idareten yapar.

Şu yollarda gördüğünüz, Zirai Donatım'ın yaptığı su taşıma kanalları var ya, onlara "künk" derler. Türkiye'de hepsinin üstü açıktır, sulamanın asıl yapıldığı yaz aylarında üstleri açık olduğu için suyun % 70'i buharlaşıp

gider. Bu kanallardan 2000 yıl önce Eski Roma'da da yapmışlar, hepsinin üstü kapalı, aynı miktarda suyla % 70 daha fazla sulama yapıyorlar. Bunu adamlara yazsan, on sayfa yönetmelik içeren yazı yollarlar (iki ay sonra). Ve biz öğreniriz ki üstü kapalı "künk" kanuna aykırıdır.

Asfalt konusu en süperi. Cidden, Almanya'da hâlâ Hitler döneminde yapılan asfaltlar duruyor. Bizim bir yıl önce yapılan duble yollar yama içerisinde. Almanlar asfalt yapmada dünya birincisi, biz de yamamada dünya birincisiyiz.

İkinci Dünya Savaşı sonrası, bir tiyatrocu sahnede, dalgınlıkla şak diye Nazi selamı vermiş. Bir hatırlamış ki savaş bitmiş, ortada Nazi falan yok, seyirci buz gibi. Kendi de el havada donmuş kalmış.

Devam etmiş:

– Dün bir kar yağdı, nah bu kadar!

Bizimkiler gitti Almanya'ya, etkilendiler mi Alman disiplininden? Heyhat! Yıllar önce Türk-Alman işadamlarına bir konferans vermek üzere Almanya'ya çağırdılar. Almanlar tam vaktinde geldi, bizimkiler yarım saat geç.

"İçtenlikle tebrik ediyorum. Almanya'nın ortasında, otuz-kırk yıl geçmiş, milli benliğimizi kaybetmemişiz" dedim.

Gülüştük. Öyledir bizde, düğüne vaktinde gitmeye kalkan olursa "Ne o, görgüsüzler gibi erkenden" derler.

Yeriz kuralları biz.

Kırmızı ışık nedir trafikte?

– Dur.

Yeşil?

– Geç.

Sarı?

– Hızlı geç!

Yanlış mıyım?

Arkadaşımın evine usta gelmiş, zili yapmaya çalışıyor. Uğraş uğraş bir türlü olmuyor. Sonunda kan ter içinde diyor ki:

– Abla ben bu zili yaparım ama devamlı çalar.

Bizim ufaklık basket oynuyor, bir doktor imzası istemişler. Sabah derse yetişecek, ODTÜ'nün sağlık merkezine gittik. Sıramızı aldık, saat 8.40, girdik bir odaya. Doktor da can arkadaşımın arkadaşı, beni de tanıyor. İki kişiyle çay, kahve içip sohbet ediyor. Durumu söyledim, bir imza lazım, dedim.

"Bekleyin geliyorum" dedi.

Biz geçtik banka oturduk, öyle bekliyoruz.

10 dakika sonra çıktı, birkaç bekleyen daha var.

"Biliyorsunuz mesai 9.00'da başlıyor" dedi.

Biz dışarıda kızımla ve diğer hastalarla 9.00'a kadar bekledik. O sırada diğer doktor geldi. Girdik, imza toplam on beş saniye sürdü.

Kızım hiçbir şey anlamadı.

– Baba bu kadar kısa bir imza için niye bu kadar bekledik? Dersi de kaçırdık.

Ufaklık şimdilik şaşırıyor, şaşırmayı bıraktığı gün sistem onu da yemiş olacak zaten.

Bu bahsettiğim olaydaki doktor pırıl pırıl, sağlam karakterli bir adam, çok da iyi bir doktor. Ama sistem kazanmış durumda. Benim "Bu ülke için ne yaparım?" diye düşünen, okulu bitirirken heyecanlı, canavar arkadaşlarımın

hepsi şimdi mesaide borsa, İddaa sonuçları takip ediyorlar. Memurlar iş yavaşlatacakmış, daha neyi yavaşlatacaksınız? (Bu iş yavaşlatma olayı beni nasıl kemirmiş ama?)

Kendini acayip ciddiye alıp işini ciddiye almayan insanlar topluluğu olduk. Keşke ciddiye aldığımız şey kendimiz değil, işimiz olsa.

Dikkat edin, gram yetkisi olan adamda bir surat, bir hava. İşin kalitesi o çünkü.

İnsanlar işini, acil durum maskelerinin nasıl takıldığını anlatan hostes suratıyla yapıyorlar.

Annem ve rahmetli babam tüm düzenli ödemelerini bankaya verirlerdi. Bir gün Karşıyaka'dayım. Baktım hazırlanıyorlar.

"Nereye kumkumalar?" dedim.

"Telekom'un parasını yatıracağız" dediler.

"Banka telefon faturasını da ödüyor" diyecektim ki babam sert bir sesle:

"Telekom'u bankaya ödetmem ben" dedi.

Öyle bir prensipli söyledi ki ben de nedenini soramadım. Telekom da o zamanlar devlet kuruluşu, henüz satılmamış.

Aradan yıllar geçti, babayı kaybettik.

Bir gün baktım, annem yine kahvaltı sonrası hazırlanıyor.

– Nereye kumkuma?

– Telekom faturası yatırmaya.

– Anne, niye vermiyorsunuz bankaya, sırf bu fatura için yıllarca kuyruğa girdiniz.

– Oğlum Bostanlı Telekom'da iki ödeme gişesi var, biz hep aynı gişeye gideriz, orada bıyıklı, güler yüzlü bir memur çocuk var. Ne zaman gitsek bizi güler yüzle karşılar, hâlimizi hatrımızı sorar. Paranın üstünü verirken de bize, "Allah bereket versin amca, teyze" der. Yıllarca babanla, o "Allah bereket versin" sözünü duymak için ve o evladımızı görmek için kuyrukta sıra bekledik.

Anladınız mı? İşini adam gibi yapmak, evine helal lokma götürmek ne demek?

Bizde herkes işini ne kadar iyi yaptığını anlatır durur. Kendi başarılı değilse bu sefer evladı süper bir şeydir, onun başarılarını dinlersin: "Evladım diye demiyorum ama..."

Bak, işini iyi yapıyorsan hiç anlatma.

253

Zaten herkes işini ne kadar iyi yaptığını görür.

Kuşlar, kapılar, çocuklar, herkes işini ne denli iyi yaptığını fark eder.

Yüzlerce yıl sonra bile eserlerin yaşar.

Senin anlatmana gerek kalmaz zaten.

Çıplaklar kampında oğlan kıza:

"Seviyorum"

Kız da:

"Görüyorum" demiş.

İnsanlara hiç işinizi ne kadar iyi yaptığınızı anlatmayın, sadece yapın.

Bitiş biraz "Just do it" oldu ama idare edin artık.

Yalnız şu noktaya getirmeyin:

Gördüğüm en baba iş kalitesi vakasını anlatıyorum.

Kızılay'dan dolmuşa bindim (eveeet, sürünüyorum dolmuşta, otobüste, eveeeet).

En arkadayım, bozuk yok, elli lira uzattım öndekine (eveeet para gani, eveeet).

Ne yaparsın? Parayı alıp, duygusuzca bir öndekine verirsin ya; bu aldı, güneşe tuttu parayı, baktı biraz, döndü bana:

"Gerçek" dedi.

Bak iş ciddiyetine. Para uzatıcılık nasıl olur? Önce sen değil yanındaki uzatsın diye duymazlığa gelirsin, sonra omzuna şaplağı yiyince bir şey söylemeden bir öndekine verirsin. Bu, kalite kontrol yapıp dolmuşçunun

hakkını, hukukunu koruyor. Bununla da bitmedi, iki dakika sonra üstü gelmeyince, ben eziğinin sesi çıkmadığından bu gürledi:

– Patron, 50'den bir kişi gelmedi hâlâ!

Para buna geldi. Aldı parayı şak şak şak saydı, döndü bana:

"Üstü tamam" dedi.

Bak yemin ediyorum fabrikam, üretim tesisim olsa isterse okuma yazma bilmesin, alırım işe, kalite kontrol müdürü yaparım. Tek yanlış ürün olmaz.

Bana eğitimi yok, kalite eğitimi almalı falan demeyin. O almış eğitimini, amirlerinden görmüş sıkı kurs, Kal-Der Başkanı o gönlümde benim. Ben hayatımda saymadım para üstünü, o benim paramı sayıyor.

Ali Mahmut sormuş:

– Seyfi nereye gidiyorsun?

– Ke.... ke... kekemeee o...... okuluna giiiiidi..... yoooorum.

– Yav hiç gitmene gerek yok, şahane kekeliyorsun.

İzmir'de bir öğrencim, Kenan, Pixel Reklam Ajansı'nın sahibi. Ajansın tüm işleri gerçekten süper. "Bu işlerin kalitesi nasıl böyle iyi Kenan?" diye sorduğumda zannettim ki bana bilgisayarcısından, çizimcisinden falan bahsedecek.

– Bizim temizliğimize, ofisimize bakan Nefise Hanım sayesinde.

– ?

– Öyle iyi iş yapar, öyle çalışır ki hepimize örnek olur. Geçenlerde elektrik kesilince eşini iş yerine çağırmış. Buzdolabındaki tüm yiyecekleri toplayıp kendi evlerindeki buzdolabına götürüp koymuşlar. Hafta sonu geçince, pazartesi yüklendiler gıdaları, geri getirdiler. Her işini böyle yapar. Batıp gidecek olsak, önce kendimi, en son Nefise Hanım'ı işten çıkarırım.

Ben size bir şey söyleyeyim mi, Nefise'yi hayatta kriz mriz etkilemez, evine ekmeğini götürür.

Mimar Sinan, o büroda ofis işlerine bakıyor olsa, o da aynen Nefise gibi çalışırdı. Piri Reis'in, Atatürk'ün, Nefise Hanım'ın ortak özellikleri ne biliyor musunuz? Ne iş yaptılarsa şahane yapmışlar. Benim bir Naile Kemal'im vardı TÖMER'de, o da Nefise Hanım gibiydi. İkisi de Türk, ikisi de göçmen. Bazı kitaplarımda yazdım, göçmen vatandaşlarımızın iş yapma kaliteleri açısından bende ayrı bir yerleri vardır. Çok çalışkandırlar ve işlerini mükemmel yaparlar.

Bulgaristan'da, Yunanistan'da, Yugoslavya'da iyi eğitim aldıkları için değil.

Bizde eğitim almadıkları için kurtarmışlar.

İnşallah üçüncü, dördüncü kuşakları da böyle olur.

Erhanımla İzmir'de bir eğitimden çıktık (Erhan Özallı, Türkiye'nin en iyi takım çalışması eğitmeni, hiç reklamı yok, ortalıkta dolaşıp kendini anlatmaz ama müthiştir eğitimleri).

"Ağabey bir turşu suyu olsa da içsek" falan deyip Şinasi Havuz'u anıyoruz.

İzmirli romantikler bilir, sahafların olduğu bir sokak var, Sevgi Yolu, Fuar'la, Alsancak arası bir yerlerde. Baktık yolun sonunda bir turşucu.

"Ver abi bize iki turşu" dedik.

"Hıııh" dedi (Merhaba anlamında).

Hazırladı bir bardak, ben tam uzanırken "Dur" anlamında tekrar "Hıııh" dedi. Anladık ki dilsiz. Çatal koydu salatalıkların üzerine, aynen şu anki gibi yutkunuyorum, siz de yutkunuyorsunuz değil mi? Bırakın şimdi, canınız çekmiştir. Aranızda Fransız mürebbiyelerinin büyüttüğü arkadaşları ayrı tutuyorum. (Konuyu iyice dağıtıyorum, ama ben bir şarap, gurme,

gusto muhabbeti yapıp, size hava atamayacak mıyım arkadaş? Varsa yoksa turşu, kokoreç, dolmuş. Vardır öyle nezih yazarlar, bulursunuz siz.)

Ben tam çatala uzanacağım, "Hııh" dedi (Bekle anlamında).

Bardağı bembeyaz bir peçeteyle sardı, janjan yaptı. Bir dilim de limon taktı kenarına, oldu garden parti. Ben Erhan'ı bekledim, bir bardak da ona verdi, tam içeceğiz, "Hıııh" dedi arkayı gösterdi.

Bir iş yerinden çıkma, yırtık pırtık, ama çok havalı iki siyah deri koltuk bulmuş, "Oturun buraya" diyor. Biz Erhan'la yaslandık makam koltuklarına, bacak bacak üstüne atıp gömüldük.

Geldi yanımıza. Üstünde tertemiz önlük, yakasında ismi, yüzünde gülümseme.

"Hııh" deyip ileriyi gösterdi: Gevrekçi (siz gevreğe simit dersiniz). Diyor ki "İsterseniz iki gevrek getireyim, yanında şahane gider. Benim o kanka da nasiplensin, o da bana arada müşteri yolluyor, sırtımız yere gelmiyor."

"Hıııh" dedik Erhan'la, güldü.

İki de gevrek geldi. Şahane çöplendik.

O turşucu var ya, krizin kralı onu batıramaz.

Kocaman firmalar var, o turşucunun iş kalitesinin yanına yaklaşamazlar. Krizin adı bile batırır onları.

Unutmayın, iş hayatınızda nereye varacağınızı sizin iş kaliteniz belirler.

"Ameliyat çok iyi geçti, hasta öldü!" durumları çok bu ülkede. Ya da aynı futbolcu, iki gol, maç 1-1.

Bu ülkeye, işini iyi yapmayan insanlardan büyük zarar geldi. En büyük zararı onlar verdiler.

Orhan Veli müthiş mi müthiş bir şairdir.

Nasıl öldü bilir misiniz?

Ankara Belediyesi'nin açıp, üzerine bir kapak koymadığı çukurlardan birine düştü geceleyin.

35 yaşında!

70'ine gelebilseydi peçetelerin üstü, âşıkların kalpleri hatta tuvalet kapıları bile onun şahane şiirleriyle dolardı. Orhan Veli öldü. Hayal gücümüz öldü.

Gidin belediyelere aynı adamlar oralarda. Maşallah, sağ salim sırıtıyor, rüşvet bekliyorlar. Kara paraları futbolda aklıyorlar. Orhan Veli'yse öldü. O yedikleri trilyonlarca rüşvetin hiçbiri bir Orhan Veli şiiri etmez.

Yanlış mıyım?

Belediye yine çukurları kapatmıyor, küçük çocuklar düşüp ölmüyor mu? [7]

Belki el kadar çocuklar da büyük şair, edebiyatçı, doktor olacaklar. Ama hâlâ 21. yüzyılda çukurlara düşüp ölüyorlar. Belediyelerin içi dışı bıyıklı, rüşvetçi, eğitimsiz adamlarla dolu. Bana "Biz öyle değiliz" diye elektronik posta atmayın. Öyle değilseniz de, sayınız öyle az ki ülke biliyor sizi ve parmakla gösteriyorlar, "Bu adam rüşvet yemiyor", "Bu belediye şahane çalışıyor" diye.

Kimi müstahdem kimi öğretmenden daha iyi öğretmendir.

Marmara Bölge Müdürümüz Zafer, Bozcaada'da ilkokula başlıyor. Çok ters bir öğretmeni var ve okuldan çok soğuyor. Teneffüslerde tek başına bahçede oturuyor. Babası polis memuru, tayinle gelmiş, diğer çocuklarsa küçüklükten arkadaşlar. Zafercik çok mutsuz.

Bir gün okulun müstahdemi Recep Amca yaklaşıyor yanına, tahtadan bir oyuncak uzatıyor.

– Nasıl?

– Çok güzel.

– Ben yaptım.

–?

– Nasıl yapıldığını öğrenmek ister misin?

– Evet.

– Okuldan sonra ödevlerini bitirince gel, ben seni burada bekleyeceğim.

Zafer, ödevlerini bitirip okula gidiyor. Müstahdem amcayla tahtadan kılıç yapıyorlar. Zafer bütün akşam kılıçla oynuyor.

Ertesi gün teneffüste yanına geliyor:

– Ne haber Zafer?

– Sağ ol Recep Amca.

– Ödevini iyi yap gel, tahtadan at yapalım.

Zafer dersleri bitirip, ödevini tamamlayıp, annesinin sürdüğü salçalı ekmeği de yiyince uçar gibi gidiyor okula.

Sonra öğreniyorlar ki Recep Amca'nın askeri okulda oğlu var. O da evlat özlemini Zafer'e bir şeyler öğreterek gideriyor. Bir süre sonra tahta oyuncaklar dışında ödevleri de birlikte yapmaya başlıyorlar, hayattan,

okuldan konuşuyorlar. Zafer bu arada arkadaşlar edinip okulunu sevmeye başlıyor.

Hâlâ söyler Zafer, okulu bana öğretmenim değil, müstahdem Recep Amcam sevdirdi diye.

Kimi müstahdem kimi öğretmenden daha iyi öğretmendir.

Zafer'in okulu Bozcaada İskelesi girişinde, İstiklal İlköğretim Okulu. 2009 Eylül'ü, Orhan, Zafer, ben dalışa gittik. Orhan da Zafer de Uğur Böceği. Orhan "Buraya kadar gelmişken çocuklara bir konferans versek ya" deyince ben de coştum. Girdik okula. Müdür, odasında, uhuyla bir şeyler yapıştırıyor.

"Merhaba" dedik.

"Evet" dedi. Merhabanın cevabı evettir, "Ne var, ne rahatsız ediyorsunuz?" anlamında kullanılır. Zafer garibim anlattı, "Ben bu okulun mezunuyum, biz okullarda ücretsiz ‘yurt sevgisi' eğitimleri veriyoruz. Bu arkadaşım da yazar, çok şahane konuşur vallaha..." diye dikkat çekmeye çalışıyor ama adam uhuya öyle odaklanmış ki kafasını kaldırıp bize bakmıyor bile. Ben "Kalk Zafer, biz arkadaşın meşgul bir zamanına denk geldik. Gidelim ağabey" dedim. Bu kafayı kaldırdı: "Seminer vermek istiyorsanız, Çanakkale Milli Eğitim Müdürlüğü'ne yazılı dilekçe vereceksiniz. Valilik onaylarsa, biz de uygun bir zaman ayarlayabilirsek, bakarız" dedi.

Biz birbirimize baktık.

Ben ondan şaşırıyorum memur arkadaşlar, bu iş yavaşlatma eyleminize. Ben zaten 1938'den beri iş yavaşlatma eylemindesiniz de ondan çalışmıyorsunuz sanıyordum. Eylemi duyunca öğrendik iş yaptığınızı. Bu arada devlet battı o ayrı. Okul müdürü müstahdem Recep Amca olsaydı, biz o gün konferansı vermiştik.

Bu arada bizim Bursa'daki Uğur Böceklerimiz Zafer Erbaşlar, Serkan Duru, Orman Müdürlüğü'nden Şaban Efe ile işbirliği yapıp Bursa'nın

köylerine on bin meyve ağacı diktiler. Şaban Efe gibi devlet memurları da var. Zafer, Serkan gibi insanlar da var bu ülkede.

Aslan Uğur Böcekleri.

İyi ki varsınız.

Not: Benim dürüst, çalışkan dostum Hilmi Bey aradı: "Hocam kitabınızı bir devlet yöneticisine hediye ettim. Yarısını okuyup ‘Yazar devlet memurlarını sevmiyor, memurlara karşı önyargılı. Ben bunu okumam' dedi ve geri verdi kitabı."

Kitapta övdüğüm insanlara bakın. Çoğu devlet memuru. Polis Akif devlet memuru, çilekçi öğretmen, Mustafa Güzelgöz, Şaban Efe, imam Kazım Ozan, müstahdem Recep Amca, Hüseyin Haki Efendi, vali Hurşit Bey, Telekomdaki görevli, doktor Fahrettin Er, Üstün Ezer, Nuri Okutan, Recep Yazıcıoğlu, Of kaymakamı... Bunlar sadece ilk 70 sayfada adını andıklarım. Yazar, memurları canı gibi seviyor. İşinin hakkını veren, bu ülkenin fakir halkının vergisinden aldığı maaşının karşılığını vermek için çaba gösteren memurları canı gibi seviyor.

Güneydoğudan Ali öğretmen yazmış bana: "Hocam onca kar kış. Okullarımız sadece bir gün, minibüsler hareket etmediği için kapandı. 20 öğretmen köy okullarımızı her gün açık tuttuk, eğitim verdik. Odun yoktu. Mecburen sabah erkenden caminin odunlarını yürütüp yaktık, ama çocuklarımızı okuttuk". Böyle memur lazım bu ülkeye. Benim babam da memurdu. 1000 defa daha sorsalar gene yukarıdaki örneklerdeki gibi çalışan bir memur olsun isterim. İnsan babasıyla ancak o zaman gurur duyar.

İki tür memur, iki tür insan olursunuz. İlk grup, işinin hakkını veren, çalışkan, dürüst ve ülkesini seven insanlardan oluşur. İkinci grubu ise hepiniz biliyorsunuz zaten.

Benim canım Hilmi Hocam, burası tam kitabın yarısı. Yani senin memurun kitabı iade ettiği yer. Bence haklı. Ben olsam ben de tahammül edemezdim bunca örneğe, bırakırdım yarıda, "Sevmiyor adam memurları" derdim. Oysa bak, örnek verdikle-rimin hepsi devlet erkânıydı.

Kitaptaki memurlarla ilgili kısımları gözden geçirdim. Acaba değişebilecek bir yer, dürüst, ahlaklı insanları, rüşvet yemeyenleri alındıracak bir bölüm var mı diye baktım, bulamadım. Kitabı değiştirmek çok zor. Bence adamın değişmesi lazım. O da imkânsız. Olur, da değişmeye karar verirse seni örnek alsın. Bütün Karaman senden hürmetle bahsediyor. Türkiye'nin adını andığında senin gözlerin doluyor. Anladın değil mi benim aslan dostum? Bunların değişmesi lazım. Kitap değişirse hepimiz kaybederiz: Necati Bey, Abbas, Uğur, Selcen, Nisan, çukura düşen çocuklar, Ali Akasya, Umut... Hepimiz kaybederiz... Bence kitap değişmesin. O adamı değiştirelim biz.

"Şeytanla sofraya oturanın kaşığı uzun olmalı."

Alman Atasözü

DÜRÜSTLÜK

İzgören&Akın'a bir toplantıya gideceğim. Baktım geç kalma ihtimali var, bindim bir taksiye, muhabbetçi bir arkadaş. O anlatıyor, ben dinliyorum. Tam iş yerinin önüne geldik, Ankara'da Bakanlıklar. Diyelim ki 9.75 tuttu, ben 10 lira uzattım. Hani hepimizin yaşadığı sahne vardır ya, taksici üstünü arıyormuş gibi yapar, siz de para üstünü alabilmek için bir ayak dışarıda, inmemek için debelenirsiniz. Tam o sahne olacak. Bu, para üstü var mı diye aranmaya başladı.

"Üstü kalsın kardeşim" dedim.

Döndü bana doğru:

"Vaktin var mı ağabey?" dedi.

"Evet" dedim (benim tek ayak dışarıda).

Dörtlülere bastı, trafik dört şerit akıyor, indi araçtan. Önde bir büfe var. Gitti oraya, bir şeyler konuşup geldi. Bana yirmi beş kuruş uzattı, belli ki para bozdurmuş.

"Birader" dedim, 9.75 değil, 10.50 yazsa ister miydin elli kuruşu benden?

– Ne alacağım ağabey elli kuruşu.

– Peki, niye gittin yirmi beş kuruş için o kadar uğraştın, "Üstü kalsın" demiştim.

Döndü bana, attı kolunu arkaya:

– Vaktin var mı ağabey?

– Var.

– Çek kapıyı o zaman.

Muhabbetçi bir taksiciyle karşı karşıyayız.

Beş dakika konuştuk. İngiltere'de profesöründen, bilmem kiminden eğitimler aldım. O taksicinin beş dakikada öğrettiklerini, İngiliz hocalar haftalarca verdikleri derslerde öğretemediler.

– Ağabey, biz Keçiören'de beş kardeşiz. Babam ameleydi benim, günlük yevmiyeye giderdi; artık inşaat falan bulursa çalışır gelir, o gün iş bulamamışsa, biz eve gelişinden, yüzünden anlardık. Durumumuz hiç iyi olmadı. Akşam yer sofrasında yemek yerdik. Yemek bitince babam bize "Durun kalkmayın" derdi. Önce dua ederdik sonra babam bize sofrada konuşma yapardı.

"Aha" dedim, "Bizim meslekten, seminerci."

– Ne anlatırdı baban?

– Hayatta nasıl başarılı olunacağını.

Hakiki, dövme Keçiören Anthony Robbins Sharma'sı bir nevi.

Şoför de ben de gülümsedik.

O gün inşaat için çağırmazlarsa eve para getiremiyor, sonra çocuklara hayatta başarı teknikleri anlatıyor.

– Babam sabah işe gidince büyük ağabeyimiz onu taklit ederdi, delik bir çorapla pantolonun ceplerini çıkarır, dört kardeşi karşısına alıp "Dürüst olun, evinize haram lokma sokmayın" diye anlatırken, biz de gülerdik. Annem kızardı, "Babanızla alay etmeyin. O, hem dürüst hem de çalışkandır" derdi. Yan evde iki kardeş vardı, onların babası zengindi. Babaları birahane işletiyordu, ama adamda her numara vardı, kumar falan oynatırdı. Bizim yeni hiçbir şeyimiz olmadı, hep o ikisinin eskilerini kullandık. O amca mahalleden geçerken biz beş kardeş ayağa kalkardık, çünkü bize bahşiş verirdi. Babam eve girince ayağa kalkmazdık, çünkü hediye, para falan hak getire. Ağabey, biz babayı kaybettik. Altı ay içinde yandaki baba da öldü. Yandaki baba iki çocuğa beş katlı bir apartman, işleyen birahane, dövizler ve araziler bıraktı. Bizim baba ne bıraktı biliyor musun?

– Ne bıraktı?

– Bakkal veresiyesi ve konuşmalarını bıraktı: "Evladım işinizi dürüst yapın, hakkınız olmayan parayı almayın..." falan filan. Ağabey, aradan on beş yıl geçti, diğer iki kardeş cezaevindeler, ne ev kaldı, ne birahane. Ailesi dağıldı.

Biz beş kardeş, beşimizin Keçiören'de taksi durağında birer taksisi var. Hepimizin birer ailesi, çoluk çocuğu, hepimizin birer dairesi var. Geçenlerde büyük ağabeyimiz bizi topladı ve dedi ki:

"Asıl mirası bizim baba bırakmış."

O gün hepimiz ağladık. Beş kardeş de taksiciliğe başladığımızdan beri, taksimetrenin yazmadığı 10 kuruşu evimize sokmadık. Her şeyimiz var Allah'a şükür.

Çok duygulandım, veda ettim, tam ineceğim:

– Dur ağabey, asıl bomba şimdi.

– Nedir bomba?

– Nerede oturuyoruz biliyor musun? O iki kardeşin oturduğu beş katlı apartmanı biz aldık. Beş kardeş orada oturuyoruz.

Evladınıza ne araba bırakırsınız, ne ev, ne de başka bir miras. Evlada sadece değer kavramları bırakırsınız. Bakın iki baba da evlatlarına değer kavramları bırakmışlar.

Aslında işçi babanın seminerlerini beş çocuk da dinlemedi.

İskoçlar der ki: "Çocuklar dudaklarınızı değil, ayaklarınızı izlerler."

Yaptığınız her şeyle, attığınız her adımda aslında evladınıza eğitim verirsiniz. O çocuklar konferansları dinlemedi, babalarının otuz lira yevmiye için nasıl çalıştığını, çaba gösterdiğini gördüler.

Şimdi burada anlatmaya çalıştığım şeyin, bize anlatılanlarla ne kadar ters olduğunun farkındayım, özellikle bu ABD kökenli kişisel gelişim faaliyetleri, sırf nasıl daha fazla kazanırsınız üzerine kuruluyken.

İstanbul'dan bir öğrencim var, Nur, pırıl pırıl bir kız, dershanede müdür. Diksiyon, NLP, beden dili gibi kurslar başlatıyorlar. Ünlü bir NLP'ciyle anlaşıp açıyorlar kursları; reklam, yatırım... Öğrencileri topluyorlar. Öğrenciler bir dönem geliyor, ikinci ay hiçbiri yok. Sonra on beş öğrenci daha bulup yeniden başlıyorlar, ikinci ay hiçbiri yok. Hoca da iyi, öğrenciler, sınıf, kahkahadan yıkılıyor. Sonra öğreniyorlar ki NLP'cinin karşı tarafta kendi dershanesi var, ilk ayın sonunda bunların bulduğu tüm öğrencileri oraya götürüyor. Yüz yüze konuşup yolları ayırıyorlar, adam "Bunda etik bir problem görmüyorum" demiş. Bu sefer daha ünlü bir NLP'ci bulmuşlar, baştan sormuşlar:

– Dershaneniz var mı?

– Yok.

– Biz böyle böyle bir olay yaşadık da.

–Vay karaktersiz vay, zaten piyasada öyle tanınır, paracı, ...

Bu yeni NLP'ciyle şirket ziyaretlerine gidiyorlar. "Firma çalışanlarınıza NLP eğitimi verelim, motivasyonları artar, para kazanırsınız" falan. Sürüyle şirket ziyaret ediyorlar. Dört beş ay, tık yok. Sonra bir gün şans eseri öğreniyorlar ki bu NLP'ci gidilen şirketi ziyaret sonrası arıyor, "Size o fiyatı verdik ama çok pahalı. Boşuna komisyon vermeyin, direkt benden şu fiyata alın" diye. Şirketler de adamdan doğrudan eğitim alıyorlar.

Bununla da konuşuyorlar.

"Ben bunda etik bir problem görmüyorum" diyor.

"Ben bunda etik bir problem görmüyorum" cümlesini ezberleyin. Evde bir halt mı yediniz, dayayın cümleyi. Bakın polis yakaladı kapkaççıyı, kapkaççı normalde yalvarır ya "Vurma ağabey" falan diye, çevre esnaf da verir odunu. Eğitim almış olsa ve yakalandığında (yalnız üzerinde lacivert takım,

kravat, saç dökükse keçi sakal falan da olacak) gür bir sesle "Ben bunda etik bir problem görmüyorum" dese, esnaf, polis ayılana kadar kapkaççı ortadan kaybolur.

Bakın bir tarafta beş kardeşin ilkokul mezunu işçi babası, o da konferansçı, yer sofrasında beş evlada konuşuyor, diğer tarafta Amerikalı uzmanlardan feyz almış, tıklım tıklım salonlara konuşan onları güldürüp, bağırtıp, zıplatıp, paraya para demeyen kişisel gelişim uzmanları.

"Hadi leeyn" değil mi? Hep beraber bir "Hadi leeyn" daha.

Bizim Elifçik, kızı Zeynep'i Korukent'teki bir devlet ilköğretim okuluna kaydettirmeye gittiğinde "Müdür Bey görüşecek" demişler. Gitmişler Müdür Bey'e. Müdür Bey eğitimden değil, hep paradan konuşuyormuş. Elif de saf saf okula bağış yapacağını zannediyor, sonra konuşma ilerlerken Müdür Bey anlatıyor: "Ben oğlumu liseye kaydettirmeye götürdüm. Müdürü de benim arkadaşım. Kayıt parası dışında çıkardım iki milyar da ona verdim. ‘Arkadaşım bu senin hakkın' dedim. Hakkı ama değil mi?" Elif o zaman fark ediyor adamın kendisinden para istediğini. Çok morali bozuluyor Elif'in, çıkışta bir veliyle konuşuyor, "Yapılacak bir şey yok, okul çok iyi. Mecburen hepimiz veriyoruz" diyor veli. Kızları o okulda okuyan bir tanıdıklarına söylemişler. Kadın, "Adamı rüşvet alırken videoya kaydettiler, bir sürü şikâyet oldu, yine de on yıldır kimse bir şey yapamadı. Çatır çatır rüşvet yiyorlar. Derslerden sonra etüt çalışması yapılıyor, sınavda soracaklarını özellikle derste değil de, o etütlerde öğretiyorlar. Mecburen bütün veliler çocuklarını fahiş rakamlarla o etütlere gönderiyor, o parayı da aralarında paylaşıyorlar." Bunun gibi anlatılanların haddi hesabı yok. Tezgâha bakar mısınız? Milli Eğitim'de yöneticilik yapmış bir arkadaşıma sordum. Bir şehrin adını verdi, "1250 okul müdürü var, 1000 tanesinin kemeri göbeğinin üzerinde zor bağlanır, her birinin servis şirketleri, yemek şirketleri, temizlik şirketleri, öğrenci kaydı adı altında neler çevirdiğine inanamazsın" dedi. (Allah aşkına bana e-mektup atmayın, "Ben de müdürüm, yemiyorum" diye, eğer öyleyseniz bütün okul öğretmenleri, velileri farkındadır zaten.)

2007 yılı, Trabzon bölgesi okullar arası kros yarışması, en önde koşan kızımızın adı Hilal Coşkuner. Hilal bir anda arkasında koşan rakibinin arazide çok kötü düştüğünü görüyor. Koşmaya devam etse birinci olacak.

Duruyor, rakibini yerden kaldırıyor ve ambulansa kadar taşıyor. Koşmaya devam etse birinci olacak, dereceye giremiyor.

Hilal, 2007'de, Dünya Olimpiyat Komitesi Baron De Coubertin Fair Play büyük ödülünü Türkiye'ye kazandırdı.

Bakın ne diyeceğim, 15 yaşındaki Hilalimi alın; o, sigara, rüşvet, siyaset kokan adamlardan birinin yerine bir okula müdür olarak koyun. Okulu daha iyi yönetmezse neyim. Matematik, fizik bilmesine gerek yok, en azından çocuklara ülkeyi, bayrağı, Atatürk'ü sevdirir.

Antalya Göynük'te bir otele eğitime gidiyorum, Taksici "Hangi otel?" diye sordu, söyledim.

"Bakan Bey'in oteli" dedi.

– Hangi Bakan?

Adını söyledi, Allah Allah, hiç öyle otel alabilecek bir hayatı, işi de yok adamın.

Otelde indik. Böyle çok prestijli, lüks, şato gibi bir otel. Deniz kıyısı, beş yıldızlı, acayip büyük. Karşılayan ekip beni odaya götürürken,

"Hocam otel şu adamınmış" diye aynı bakanın adını söylediler.

Bütün çalışanlar Bakan Bey'in memleketinden, şiveler falan standart, hizmet berbat. Resepsiyonun önünde bağrışan turistler. Benim kaldığım akşam küçük çaplı bir yangın çıktı.

Öğrencilerim bir otel görevlisine kızmışlar, "Seni şikâyet edeceğiz" demişler.

"Hiçbir şey yapamazsınız, ben Bahan Bey'in yiğeniyim" demiş.

Etraftaki esnafa sordum, hepsi o bakanın adını verdiler. "Ya" dedim, "bunu emniyetten duysalar adamın başına neler gelir?" Bir baktım seminer verdiğim eğitim salonunun karşısında 72 ilin emniyet müdürü eğitim alıyor. Büyük ihtimalle benim iki günde altı-yedi kez duyduğum şeyi (ben bir kişiyim) 72 emniyet müdürü hiç duymadan yatıp, kalkıp, eğitim alıp ayrıldılar otelden. Hukukçular, emniyet mensupları gülümseyerek okuyorlar. Emniyet Müdürü duysa ne yapacak? Olur da dürüst bir adamsa ve üstüne giderse hayatını bitirirler adamın.

Hukuk denilen şey, kapitalist sistemde, zenginin parasını garibandan koruyan cellâttır.

Bu ülke yolsuzluk liginde dünya dördüncüsü.

Dünya dördüncüsü!

Ben yetkili olsam araştırırım o bölgede, kim acaba bu bakan diye. 150-200 milyon doları, bir bakan veremeyeceğine göre hakkında haksız yere söylenti çıkmıştır mutlaka. Çıkıp ortaya söylentiyi engellemesinde fayda var. (Beni emniyetten veya bakanlıklardan arayan olursa otelin adını hemen veririm. Çevredeki esnaftan iki dakikada Bakan Bey'in adını öğrenip, bu söylentinin önüne geçerler.) Gülümsüyorsunuz değil mi? Ergenekon'un üzerine bu adamlar gidiyor işte.

Beybabam 1919 doğumlu muharip bir subay ve Allah uzun ömür versin hâlâ sağ, Muhittin Ergüneş. *Bir Türk Zabitinin Anıları* adlı kitapta hayatı ve dönemin Türkiye'si var.

1940'lı yıllar, bir Çingene vatandaşımız, Roman da diyebiliriz, Tekirdağ'ın orta yerinde at arabasının üstünde elinde bir bez çıkın, bağırıyor: "Parasını kim düşürdüüü, parasını düşüren çıksıın!" Kimse de çıkmıyor "Para benim" diye.

Birazdan ağlaya ağlaya yaşlı bir amca geliyor. Emekli olmuş. Emekli parasıyla ev almaya giderken ev parasının olduğu torbayı düşürmüş. Yana yana, hayatı boyunca biriktirdiği o parayı arıyormuş.

Roman vatandaşımıza sarılıp, hüngür hüngür ağlıyor.

– Üzülme amca sen beni bulamasan da ben seni bulurdum zaten.

– Oğlum layık değil ama şuradan para al lütfen.

– Amca biz dilenci miyiz? Ayıp edersin vallaha,

deyip almıyor adam. Elbiseler yırtık pırtık, arabası dökülüyor.

1940 yıllarının çingenesine bakın, 2000'li yılların bakanına. Anladınız mı ülke niye bu hâlde?

Bana hiç başka bir şey anlatmayın.

Çanakkale'de tüm eğitimli nüfusunu kaybetmişsin. 1923'teki okuma yazma oranı % 8. Bu ülke 1925-1945 yılları arasında dünyanın en hızlı büyüyen iki ekonomisinden biri, çünkü insanlar dürüst, herkes birbirine güveniyor.

Yıl 1948, kişi başına düşen yıllık milli gelir:

Kore'de 65 dolar.

Japonya'da 130 dolar.

Türkiye'de 200 dolar.

Yıl 2007:

Kore'de 24.000 dolar.

Japonya'da 40.000 dolar.

Türkiye'de 4.000 dolar.

Aradaki fark: bakanlar, işadamları, okul müdürleri, politikacılar, öğretmenler, emniyet müdürleri, polisler, doktorlar, esnaflar, biz...

Yurt sevgimizi, hoşgörümüzü, girişimciliğimizi, iş kalitemizi, dürüstlüğümüzü adım adım törpüledik.

Çocuklarımız da bizim gibi yetişirse bittik. Onları kurtarırsak şahane.

Sizce hangisi olacak?

Öncelikle kişisel gelişmeyi bırakın, toplumsal gelişin.

Yamyam yemek pişirirken arada, tenceredeki adamın kafasına kepçeyle küt diye geçiriyormuş. Bir "küüt", bir daha. Başka bir yamyam gelmiş.

– Eziyet etmesene adama, ne kafasına vurup duruyorsun?

– Böylesi ilk defa geldi, patatesleri yiyor şerefsiz!

Kesin belediye başkanı, bakan, politikacı öyle bir şeydir.

Bu ülkede üç şey bir araya gelmedi.

Politika, dürüstlük ve akıl.

Adam hem politikacı hem akıllıysa, dürüst kalmadı.

Politikacı ve dürüstse, akıllı kabul edilmedi.

Akıllı ve dürüstse de politikaya girmedi.

Harbi iyi anlattım, değil mi? Kendime şaşırdım.

Rahmetli babaannemin beni uyuturken anlattığı bir masal vardı. Dinlerken biraz içim kararırdı, üzülürdüm ama şimdi anlıyorum niye defalarca anlattığını.

Atmacanın biri yuvasında üç yavrusunu büyütüyormuş. Bir gün ateşte et pişiren birilerini görmüş. "Dur şuradan et çalayım, yavrularıma götüreyim" demiş. Sonra da "Hırsızlık yaparsam yavrularımın başına bir kötülük gelir mi?" sorusu düşmüş aklına.

Uçmuş hızla, ormanın bilgesi baykuşun ulu ağacına konmuş.

Sormuş Bilge Baykuş'a:

– Bilge Baykuş, ben bir yerden bir şey çalsam, bunun cezasını ne zaman görürüm?

– 40 gün sonra, demiş Baykuş.

– 40 günden önce bir şey olmaz mı?

– Olmaz.

Atmaca rahatlamış, çünkü yavrularının on gün içinde yuvadan uçacak hâle geleceğini biliyormuş.

Kapmış eti ateşin üzerinden (babaannem kapmış külbastıyı diye anlatırdı), yuvasına götürüp bırakmış. Uçmuş yuvadan yeni avlar için. Akşamüstü dönüp geldiğinde bir bakmış yuvası yanıp kül olmuş. (Rahmetli burayı biraz daha detaylı ve beni korkudan öttürerek anlatırdı). Etin altına yapışan bir köz bütün yuvayı yakmış.

Atmaca hışımla baykuşa uçmuş, soluk soluğa:

– Hani hırsızlığımın cezası 40 gün sonra çıkardı? Ben eti çaldım, bir saat sonra yavrularımı kaybettim.

Bilge Baykuş sormuş:

– Daha önce hırsızlık yaptın mı?

– Evet.

– Bu, onun cezası. Bugün çaldığın etin cezasını daha görmedin, 40 gün sonra da onu göreceksin.

Hâlihazırdaki bir belediye başkanı için Türkiye'nin en zengin adamı diyorlar. Harbiden acayip rüşvet yiyor, vergisi yok, eleman çalıştırma yok, acayip bir rant.

Müjdat geldi Prag'dan, orada rehberlik yapıyor. En çok rastladığı gruplar müteahhitlerin getirdiği belediye personelleri. Millet tarihi mekân gezerken, bunlar bar, pavyon, hayat kadınları ziyaretinde bulunuyorlar.

Belediye başkanı en tepede, yuvadan henüz uçurmadığı yavru atmacalarla yerken, oğlu ünlü bir mankene geceliğine 250.000 TL verirken, orta kademe de Prag'da eğleniyor. En acısı ise, en alttaki hayvanlar da kömür, makarna dağıttıkları gecekondularda, sahipsiz kadın var mı diye takip ediyorlar. Sahipsiz, savunmasız yakaladıklarına karşılığını almadan kömür, makarna vermiyorlar. Bunu bütün şehir biliyor, ama o şehirdeki vali, emniyet müdürü, MİT, savcılar veya herhangi bir ünlü gece kulübüne gitse anında duyan gazeteciler bu pislikleri bir türlü duymuyor.

Bindiğim bir taksideki şoför, o belediye başkanı için "Ağabey bu kadar yedi yedi ülkenin en zengin adamı oldu. Yaptığı her şey yanına kâr kalıyor" dediğinde, "Kırk güne cezasını görür" demiştim. "Ağabey kırk bin gündür yiyor adam, bir şey olmadı" dedi. Oradaki kırk gün mecazi, emin olun hepimiz bir gün hak ettiğimizi buluruz, hepimiz.

En azından babaannem bana öyle dedi.

Ben de çok inandım.

Bir banka eğitiminde öğrencilerimden biri anlattı:

"Hocam biz Adanalı iki kardeşiz, küçükken, yazları, yaylaya çıkardık. Yaylada şeftali ağaçları olurdu. Çocukların hepsi şeftalileri toplar, doya doya yerken, biz iki kardeşin ağzının suyu akardı. Çünkü babam ve annem bize müsaade etmezlerdi ‘Onların sahibi var. Haram olur, sahipleri gelince müsaade ister birer tane yersiniz, başka da olmaz' derlerdi. Çocuklara imrenir, anne-babamıza da kızardık. Şimdi ben bankanın genel müdür yardımcısı oldum, ağabeyim de Amerika'da profesör. İkimizin çocukları da hak etmedikleri hiçbir şeyi evlerine sokmayacaklar."

Bu ülkenin umudu böyle ailelerdir işte.

Demin anlattığım belediye başkanının ailesi ise ülkenin karanlığıdır.

Karanlık kaybolup gitmez ya da yayılmaz.

Sonu, başlangıcı ışığa bağlıdır.

Biz ışığı yaymaya çalışalım.

Işık kaybolursa kaybederiz.

Karanlığın kaynağı olmaz, ışığın kaynağı olur.

Her şey ışığa bağlı, karanlığa değil.

Uğur Böcekleri'nin sloganı şimdi daha anlaşılır: "Bilginin Işığını Yaymaya Geliyoruz!"

Ben size birkaç ışık örneği vereyim:

Anadolu'da esnaf yüzlerce yıldır, kendi sabah satış yapmışsa ikinci müşteriyi yan dükkâna gönderir, "Arkadaşım henüz siftah yapmadı" diye. Kayseri böyle Kayseri oldu, Antep böyle Gaziantep oldu. Geçen Beyoğlu'nda, seyyardan hediye çorap aldım, bir tane daha almak istedim, yandaki arkadaşını gösterdi, "Ağabey bir tane de ondan alır mısın?" dedi. Yer Beyoğlu, her türlü kötülüğün bulunduğu mekân. "Helal olsun sana" dedim.

Akşehir Belediye Başkanı Dr. Mustafa Baloğlu var. Partisini bilmem, bütün Akşehir onunla gurur duyuyor. En son, MOKS'ta Çorba Çeşmesi projesini anlatmıştım. Şimdi belediyeye 15 yeni personel almış, 8'i engelli, helal olsun diyor insan.

Çankırı Belediye Başkanı İrfan Dinç var. Şehirde hiç rant konuşulmuyor. Eğitim projeleri yapılıyor, ücretsiz kitap dağıtılıyor halka.

Kayserili Alim Gerçel çok çok iyi bir güreş hakemi, o yüzden uluslararası müsabakalara davet ediliyor. 1991 yılında Bulgaristan'ın Varna kentindeki ünlü "Dancalov Güreş Turnuvası"nda maç yönetirken, minderdeki Japon ve Koreli güreşçilerin aralarında bir şeyler konuştuğunu görüyor. En has Kayserili İngilizcesiyle "Konuşmayın" diyor: "No Smoking!" İki güreşçi şaşırıyorlar, konuşmaya devam ediyorlar, yine ikazı alıyorlar: "No Smoking!"

Alim Gerçel, Türkiye'ye döndüğünde güreş federasyonuna yazı yazıyor: "Ben İngilizce bilmediğim için böyle bir yanlış yaptım, beni bir daha yurtdışına yollamayın, tüm hakemlere de İngilizce şartı koyun" diye, cidden de Alim Gerçel'i bir daha yurtdışına yollamıyorlar, hakemlere de dil bilme şartı getiriyorlar.

Kayserili has adam Alim Gerçel, o yazıyı yazmasa yıllarca ülke ülke dolaşır dururdu. Sürüyle de harcırah alırdı. Adı Alim Gerçel değil de James George Brown olsaydı internetten on defa hikâyesini dolaştırır, okuyup dururdunuz "Vay be, Amerika'dan ne adamlar çıkıyor" diye...

Oysa insanın hası bu ülkede. Hiç uzağa gitmeyin. Bir de beni Facebook'a düşüreceğinize Alim Gerçel'i anlatın insanlara.

Babamın dayısı, onu büyüten Nuri Tanrıseven kaymakam olur. Gider, Anadolu'da, o güne kadar çözülemeyen bir arazi ihtilafını çözer. Atıyla gece görev yaptığı kasabaya dönerken, ayakkabısının altının delik olduğunu hatırlar. "Allah'ım" der, "Kaymakam olduk, hâlâ delik ayakkabıyla dolaşıyoruz." Aylardır yeni ayakkabı alamamıştır, ayakkabısının altı deliktir. (Bu arada kız kardeşinin oğlunu, yani benim yetim babamı, en küçük Erdoğan'ı da yanında okutuyor, büyütüyor.) Bir anda karşısına karanlıktan köylüler çıkar. "Kaymakam Bey, yanlış anlama, bu sorunu yıllardır çözememiştik. Karşı köydekiler yıllardır görevlilere para verdiler, bu iş böyle sürdü durdu. Sen geldin onların ne tehdidine, ne rüşvetine kandın. Bizden de bir şey beklemedin ama biz aramızda biraz para topladık, ne olur bunu al!"

Nuri Dayım onlara kızar: "Sakın" der, "bir devlet memuruna böyle bir teklif getirmeyin". Köylüler özür diler, giderler.

Nuri Tanrıseven, karanlıkta, atının üstünde biraz gider, yüzüne birden koca bir gülümseme gelir. Kaldırır kafasını gökyüzüne:

"Allah'ım, beni böyle kandırırım sanıyorsan boşuna uğraşma, ben daha çok dolaşırım delik ayakkabıyla.[8]"

Nuri Tanrıseven'in neredeyse tüm memuriyet hayatı ya delik ayakkabıyla ya sökük kazakla dolaşarak geçti. Ülkesine çok hizmet etti.

Sevgili Alparslan anlatmıştı. Kayseri'de, Esnaf Hacı Seyit Mehmet Aksebzeci varmış. Dürüstlüğüyle tanınan bir esnafmış. Ahilik teşkilatının da iyi bir örneği.

Ortağıyla Kayseri Kapalı Çarşı'da ticaret yaparken, bir gün, yaz ayı, dikkatini bir şey çekiyor. İkindi namazını Cami Kebir'de kılıp dükkânına gelen ortağına, "Ahmet Ağa, bugüne kadar karıncalar hep dışarıdan içeri bir şeyler taşırlardı, bugün ise içeriden dışarı bir şeyler taşıyorlar. Bunun hikmeti ne ola?" diye sorar.

Ortağı Ahmet Ağa düşünür, "Bugün köyden bir sepet yumurta gelmişti, onları eşit sayıda sana ve bana ayırdım; bizim eve gidecek olana birkaç tane irisinden koydum acaba ondan mı?" der.

Hacı Mehmet "Demek ki Allah bereketini bizden kesti, ortaklığımıza son verelim" der.

Anadolu insanı bu hikâyelerle büyüdü. O yüzden hâlâ dürüsttür, hâlâ insandır, hâlâ ihtiyacı olana yardım eder.

Peki, böyle güzel bir ülkede, biz bu üzüntüleri, bu yolsuzlukları niye yaşıyoruz? Daha da kötüsü, niye alıştık dersiniz?

Yaşlı adamın biri, çölde devesiyle giderken yerde yatan muhtaç birini görür. Su verir, devesine bindirir. Kendisi yürümeyi göze almıştır. O sırada deveye binen adam bir anda deveyi topuklar ve kaçmaya başlar.

Yaşlı adam hırsızın ardından bağırır:

– Oğlum, ne olur kimseye anlatma.

Hırsız şaşkınlıkla durur ve sorar:

– Niye ki?

– Oğlum eğer birileri duyarsa bunu, yarın çölde ihtiyaç içindeki birine kimse yardım etmez.

Tam bizim durumumuz, değil mi?

"Bir ülkede ne kadar çok yasa ve nizam varsa, orada o kadar da çok hırsıza ve hayduta rastlanır" diyor Lao Tse.

Gazetelerde pek çok kötülük duyarsınız, ama ne olur, şu hep aklınızda olsun: Emniyetten bir dostum demişti ki "Bu ülkedeki suçların % 99'unu nüfusun % 1'i, suçların geri kalan % 1'ini de nüfusun % 99'u işliyor. (Bu bölümü, tanıyan biri varsa Rahşan Ecevit'e de okutsun.)

Bu ülkenin insanı dürüsttür, efendidir. (İstanbul ekibi üzerine çok alınmasın, ülkenin genelinden bahsediyorum.) Önünüze koydukları on tane cinayet, kötülük haberinin karşısında, aslında okumadığınız, görmediğiniz binlerce iyilik ve dürüstlük haberi var bu ülkede.

Ama neyi daha çok duyarsak onu gerçek zannediyoruz. Hele çocuklara neyi daha çok gösterirsek, çocuklar onu öğreniyor.

Uğur'la kız kardeşim Sanem'in çok resmi bir iş yemeği oluyor. Bizim yeğen Erim de sarışın, çakmak çakmak mavi gözleri olan bir erkek çocuğu. Bir çocuk bu kadar mı efendi, terbiyeli olur, inanamazsınız, öyle bir delikanlı. Ana-baba öğretim üyesi, Erim de beş yaşındayken yardımcı doçent gibi davranıyor. Yemeğe oturuyorlar.

Sessizlik.

Misafir öğretim üyesi dönüyor bizim efendi Erim'e, muhabbet başlayacak:

– Benim adım Murat.

– Koyuyim de tur at!

Adam şok. Ortalık buz.

Sessizlik. Herkes kıpkırmızı, Erim'i yaka paça dışarı çıkarıyorlar. "Oğlum ne diyorsun sen? Ne kadar ayıp." Erim o sırada *Recep İvedik*'i seyretmiş, çok hoşuna gitmiş, repliği orada duymuş. Karşısında da bir Murat görünce, tur attırmış.

Dürüstlük başlıklı bölümü de böyle bitirdim ya, ne deseniz haklısınız.

Küfür etmeyin de, eleştiriye sonuna kadar açığız.

"Batılılar geldiğinde ellerinde İncil,

bizim ellerimizde topraklarımız vardı.

Bize gözlerimizi kapatarak dua etmeyi öğrettiler.

Gözümüzü açtığımızda bizim elimizde İncil,

onların elinde topraklarımız vardı."

Kenu Kenyattu

Kenya Kurucu Devlet Başkanı

YURT SEVGİSİ

Rüyalarınızın gerçek olduğu yer, sizin cennetinizdir. Benim için bu ülke cennet. Gerçekten çok seviyorum. Üzüldüğüm yanları da çok. Ama burada büyüdüm, sevdiklerim burada toprağa verildi. Gidecek başka yerim de yok.

Bu cümlemin daha doğrusu, gitmek istediğim başka bir yer de yok.

Türkiye'yi niye sevdiğimi uzun uzun anlatayım size:

Christoph Grosser'a derler ki "Türkiye'de çalışmak ister misin?" Türkiye hakkında bir şey bilmedikleri için eşiyle birlikte önce bir görmek isterler ülkeyi. Bundan otuz yıl öncesi; gelirler, bir araba kiralarlar. Kapadokya civarında araç arıza yapar. Gece zifiri karanlık. Şehirlerarası bir yol, in cin top oynuyor, yabancı bir ülke. Tek bir ev görüyorlar, çalıyorlar kapıyı. Aile yabancı dil bilmemelerine rağmen durumu anlıyor, bir tavuk yemeği yapıyorlar Alman çifte. Yoksulca bir ev, iki de çocukları var. Sabah Cristoph eşini bahçedeki kümesin başında ağlarken buluyor. Gidiyor yanına. Eşi kümesi gösteriyor, kümeste hiç tavuk yok. Fakir aile, o yoksulluğun içinde tanımadığı Alman çifte kümeslerindeki son tavuğu kesip ikram etmiş.

Cristoph Grosser, bu olayı, yirmi beş yıl Türkiye'de çalıştığı şirketin genel müdürlüğünden emekli olurken yaptığı basın toplantısında anlattı. "Ben bu kadar sevecen ve iyi niyetli insanları başka bir ülkede görmedim" dedi. Gerçekten de zor görürsünüz.

İsviçre'den gelen diş hekimi bir öğrencim anlatmıştı. "Hocam, İsviçre'de bir kapıyı çaldığınızda kapıyı beş cm açıp, büyük bir güvensizlikle aralıktan bakarlar. Türkiye'de ‘hangi' kapıyı çalarsanız çalın sonuna kadar açıyorlar. En büyük fark bu, ekonomi falan fasarya" demişti.

O yüzden Alman, İsviçreli beni anlamıyor, ben onu anlamıyorum. Farklı yetiştik. Biz güvene dayalı, onlar güvensizliğe dayalı kültürde yetiştiler.

Temel diyormuş ki "Anlamıyorum, bu kadınlar bu paraları nereye harcıyor? İçki desen yok, kumar desen yok, kadın desen kendileri zaten kadın!"

Öyle bir yabancı işadamı gelmiş Türkiye'ye, pazar araştırması yapıyorlar. İşadamı sormuş kendini gezdiren mihmandara:

– Gezdiğimiz bütün dükkânlarda bir firmanın logosu var, ne iş yapıyor o şirket?

– Bir gösterir misin?

Girmişler bir dükkâna, göstermiş Avrupalı yazıyı. Kocaman "MAŞALLAH" yazıyor.

– İşte bu şirket.

Mihmandar düşünmüş düşünmüş, cevaplamış:

– Türkiye'nin en büyük sigorta şirketi.

Kars'ta halkın en büyük besin kaynağı kaz etidir. Kışın başında hazırlarlar kaz etlerini, tüm kış yerler. Köylerde halk haberleşir, herkes etlerini aynı gün hazırlar, kazanlarda pişirirken kimsenin canı çekmesin, herkesin evinde aynı anda et olsun diye. Küçük bir şey ama bu ülkeyi bana sevdirir.

Bahçıvan firmasının sahibi ilk başlarda peynir üretmeye karar verir. Erzurum civarından süt alıp, peynir imal edecek. Halkı, sütü parayla satmaya uzun süre ikna edemez. Erzurum'un köylüsü der ki "Sütte bizim emeğimiz yok, Allah veriyor. Yoğurt desen para alırız, emeğimiz var. Ama

süt için alırsak çok ayıp olur, emeğimiz yok sütte." Firma sahibi ikna edene kadar canı çıkar. İyi mi etmiş kötü mü bilmem. Ama böyle insanı olan ülkeye kanım ısınıyor benim.

Aksigorta'ya eğitim veriyorum. Adana ekibinden bizim Abdurrahman Bora iki dakika geç girdi içeri, ben de başlamıştım.

"Hocam bir saniyenizi alabilir miyim?"

"Tabii" dedim. Eğitimle, işle ilgili bir şey söyleyecek zannediyorum.

– Arkadaşlar, demin, arada babamla konuştum. Hepinize çok selam söyledi! Selamı üzerimde kalmasın.

Herkes bastı kahkahayı. Ben gülmedim.

Sonra ekibe de söyledim.

– Ben babamla konuşsam, o selam söylese, size gelip söylemem. Ayıp olur mu? Kimse tanımıyor, en önemlisi "Nasılsa haberi olmaz" diye düşünürüm.

Oysa Abdurrahman'ın babasına duyduğu hürmete, sevgiye bakın. Bu Anadolu'nun yüzlerce yıllık geleneğidir.

O günden sonra ben de kimsenin selamını üzerimde bırakmadım.

Geçen Uğur Boyvoda Amcam söyleyince fark ettim: Şu, dolmuşta "Parayı öne uzatır mısınız?" olayının Batı'da gerçekleşme ihtimali sıfırdır. Bizde herkes gönüllü muavin olur, birbirine yardım eder.

Kazak Türklerinin ata sporlarından biri, "Kartalla Avcılık". Daha yavruyken, kartalı alıp avcı olarak yetiştirirler ve steplerde avlanırlar. Senede bir defa büyük bir yarışmayla, birinci olan kartal seçilir. Bir belgeselde seyrettim. Yavru kartala ulaşmak ölümcül bir tecrübe. Yuvaya kadar çıkıp bir kartal yuvasına ulaşmak ve anne kartalın orada olmadığı anı beklemek. Bazen iki-üç günlerini alıyor ve o güçlükle yuvaya ulaştıklarında yuvada mutlaka iki yavru kartal oluyor. O kadar çabanın sonunda iki kartal yavrusunu da alabilirler, almıyorlar! "Bir yavru kartal, Kazakistan'da

kartalların hep var olması için yuvada kalmalı" diye düşünüyorlar. Oysa öyle yoksul bir ülkede ikinciyi de alıp satabilirler. Kesinlikle yapmıyorlar. Yurt sevgisinin en güzel örneklerinden biri.

Üç tür adam vardır.

Birinci tür, hep başkalarının üzerinden geçinir.

İkinci tür, sırf kendisi için çalışır. (Sistemin yetiştirmeye çalıştığı insan grubu bu.)

Üçüncü tür, kendisi ve ülkesi için çalışır.

En rahatı üçüncü gruptur, çünkü orada rekabet çok azdır.

Üçüncü gruba girmeniz için kahraman olmanız gerekmez. Ama evinize ekmek götürmek için yaptığınız işin dışında, ihtiyacı olanlar için de bir şeyler yapabilirsiniz. Mümkünse bireysel yapmak yerine TEMA'da çalışın, LÖSEV'e, Kızılay'a, Yeşilay'a destek verin, TEGV'e, AKUT'a, ANAÇEV'e, Uğur Böcekleri'ne katılıp ülke için gönüllü bir şeyler yapmaya çalışan organizasyonlara destek verin.

Annemler İzmir'de ihtiyaç içinde bir aile olduğunu duyuyorlar. Yardım topluyorlar aralarında, gidiyorlar. Berbat bir kulübe içinde, Güneydoğu'dan gelmiş, Kürt kökenli kardeşlerimiz. Sefalet içinde altı çocuk ve anne-baba. Yardım yaptıktan sonra büyüklerden biri dayanamayıp soruyor:

– Oğlum bu kadar fakirsiniz, niye altı çocuk yaptınız?

– Teyze zaten altı çocukta kalmak için kaçtık. PKK'li muhtarlar, ev ev dolaşıp baskı yapıyorlar, "19 çocuktan az yapanı Öcalan affetmez, on yıl sonra bu topraklarda sayımız Türkleri geçecek" diyorlar. Biz daha fazla çocuğa bakmaya dayanamayacağımız için kaçtık.

Güneydoğu'dan gelen iki arkadaşıma sordum, "Evet Ağabey, örgüt güdümünde muhtarlar ve sempatizanlar 19 çocuk yapın diye baskı yapıyorlar" dedi.

Basın bunu niye yazmaz? Bu çocukların bu yaklaşımla fakirlikten kurtulma ihtimali, bölgenin gelişme ihtimali var mı sizce?

Türkü Kürdü, bu ülkeyi seven, yüzlerce yıl kardeş gibi yaşayan insanların arasına sızıp, zorla "Çocuk yapın, sayımız Türkleri geçsin" planı yapan terörist muhtarlar...

Bu nifak, bu pislik bir yerden başladı mı, durdurmakta zorlanırsın.

Bak Iraklıya, sevecek vatanı kalmadı. Tüm gelir kaynakları ve ekonomisi ABD'ye kaydırıldı. Ülke üçe bölündü, bir buçuk milyon sivil öldürüldü. Şii Sünniyi, Sünni Şiiyi bombalıyor. Obama, Nobel Barış Ödülü aldı.

Sevebilecekleri bir ülkeleri kalmadı.

Vatanını sevmeyen birinin, kendisini sevmesine imkân yoktur.

Kendini sevmeyenin de mutlu olmasına imkân yoktur.

Tanıdığınız en ünlü Amerikalı generaller kimler?

...

Eskiler General Patton der.

Benim yaş grubu, çöl ayısı, General Schwarzkopf'u hatırlar. Şimdikiler General Zaid falan diyebilirler. Yanlış.

General Electric ve General Motors.

Tüm savaşı ekonomiye kaydırdılar.

ABD'den gelen Koray Toy dostum çok ilginç bir şey söyledi: "Bize özelleştirmeyi öven, pompalayan, bunun önüne engel koyanların tepesine binen ABD'de, Amerikan Silahlı Kuvvetleri'ne herhangi bir ürün satmak istediğinizde şirketinizin % 51'inin Amerikan ortaklığına sahip olması ön koşulu var. Bizde böyle bir kural koy, ortalığı ayağa kaldırırlar. Amerikan büyükelçisi bile bütün meclisi ayağına çağırır. Eskiden ziyarete gidiyorlardı, şimdi milletvekillerini ayaklarına çağırıp fırça atarlar."

Ben bir vatandaş olarak, bir ürün alacağımda Türkiye mi üretmiş diye bir bakıyorum. "Hoca bu kafatasçılık" diyorsanız, değil. Perakende sektöründe

çalışanlara sorun bakalım: Türk firmaları ürünlerini, bu yabancı büyük süpermarketlerin raflarına koydurabiliyor mu? Koydurabilenlere nasıl bir köle muamelesi yapılıyor? Çok yüksek bir raf kirası alınıyor ve parası aylar sonra büyük zorluklar çıkarılarak ödeniyor.

Ben yapabildiğim kadar, ayakta kalma ihtimali az olan esnaftan yerli ürün alıp, Türkiye'deki işçinin maaşına katkı sağlamaya çalışıyorum. Eğer o kalitede ürün yoksa yabancı ürün de alınır ama varsa yerliyi tercih ediyorum.

Bu ülkeye bir ağaç diken adamı, bir okul açanı, bir istihdam daha yaratıp bir lira döviz kazandıranı da çok seviyorum.

Adamın biri on yıl önce, İstanbul'un kıyı köşe taraflarında bir yere göç ediyor. Gecekondunun bahçesine de bir kırmızı erik ağacı dikiyor. 2009'da, İstanbul'u vuran selde, adamın eşini sel alıp götürmüş, son anda, adam diktiği kırmızı erik ağacına tutunarak kurtulmuş. Haberlerde ağlayarak anlattı.

Bir ağaç dikin ülkenin bir yerine, sizin olmasa da bir gün başka birinin işine yarar.

Bir yerden başlayın.

TEMA'ya, ANAÇEV'e, LÖSEV'e, TUP'a (Türkiye Uğur Böcekleri Projesi), TEGV'e üye olun ve çaba gösterin. Bunları yapamıyorsanız, bir yere bir kırmızı erik ağacı dikin, mutlaka karşılığını alırsınız.

Ne zaman mı?

Kırk gün sonra.

Ummadığınız an, biri elinizi tutar.

Ummadığınız an, birinden iyilik görürsünüz.

Bir gün bir asansörden bir peri çıkar karşınıza.

Karşınızdaki sıraya bir kedicik oturur, arkadaşınız olur.

Yanınızdaki koltuğa dünyanın en iyi dostu düşer.

İyiliğin de, ülkenize karşılıksız bir şey yapmanın da karşılığını mutlaka görürsünüz.

Padişah tebdil-i kıyafet sadrazamıyla dolaşırken ağaç diken yaşlı bir adam görmüş.

– Amca, niye dikersin ağacı, meyvesini belli ki yiyemezsin.

– Oğul biz bizden öncekilerin diktikleri ağaçların meyveleriyle büyüdük.

Padişah cevabın bilgeliği karşısında dönmüş sadrazama:

– Bir kese altın ver amcaya.

Yaşlı adam:

– Bak oğul, benim ağaç şimdiden verdi meyvesini, demiş.

Padişah cevabı çok sevmiş.

– Ver bir kese altın daha.

Yaşlı adam almış eline bir kese altını:

– Bak oğul demiş meyveler birken iki oldu, demek ki...

derken, sadrazam yaşlı adamın ağzını eliyle kapatmış. Padişahı da kolundan yakalamış, kulağına:

– Yürü çabuk, biraz daha durursak adam saray hazinesini boşaltacak.

"İki insanın iyi geçinmesi kusursuz olmalarıyla değil,

birbirlerinin kusurlarını hoş görmeleriyle sağlanır."

A. Tocqueville

HOŞGÖRÜ

1950'li yıllar, Büyükada'da bir cenaze merasimi var. Ardından camiye gidiliyor, camide mevlit okunacak. İçeride yirmi Müslüman Türk, otuz Hıristiyan Rum, on Musevi vatandaşımız var. Hepsi caminin içinde gözyaşı döküp, mevlidi dinliyorlar. Çıkışta da sarılıyorlar birbirlerine, öyle ayrılıyorlar. Böyle bir hoşgörü kültürünü dünyanın çok az ülkesinde görürsünüz. Bu bizim ülkemize hastır.

Hermann Hesse'nin bir şiiri:

"İster ata ister taşıta bin
Ha iki olmuşsun ha üç
Son adımı tek başına atacaksın
Ne kadar güç."

İnancı, ırkı ne olursa olsun birbirini ilk adımında, son adımında yalnız bırakmayanların ülkesiydi burası.

1930-1950 yılları arası, Kayseri'de nüfus 80.000 iken 10.000 Ermeni vatandaşımız yaşamaktaydı. Ramazanda hiçbiri dışarıda bir şey yemez ve Müslüman gibi yaşarlar, Ramazan Bayramı'nda da karşılıklı ziyarete giderlerdi. Çocuklar Türk-Ermeni ayırt etmeden el öper, bahşiş alırlardı. Sorun Kayseri'nin eskilerine, Anadolu'nun eskilerine, anlatsınlar.

Balkan Savaşı döneminde Yunanistan'dan, Girit'ten kaçıp Türkiye'ye gelen Türklerin çoğu, yolda çeteciler çalmasın diye, altınlarını komşularına bıraktılar ve geri gidip alamadılar. Otuz yıl sonra bile Yunanlı kalktı, geldi, buldu komşusunu Türkiye'de, verdi parayı, sarılıp ağlaştılar.

Anadolu'nun kültürü yardımlaşma, sevgi, hürmet üzerine kuruludur. Çürür mü? Bilmem.

Aranızda anne-babasını kendi seçmiş olan, "Ben şu ülkede doğayım, mümkünse ırkım da şu olsun!" demiş olan var mı?

Yok.

O zaman Türk de doğabilirdiniz, Rum da, Kürt de, Çingene de.

Elde var bir.

Aranızda kendi anne-babasının inancı dışında bir inancı olan, farklı bir dine mensup olan kaç kişi var?

Yüzde bir, bilemedin iki-üç.

Onların da çoğunluğu büyük kentlerde yaşayan bir grup. "Annem, babam Allah'a tapıyordu ama ben paraya tapıyoruum, ciksim ben, vauuv" grubu.

O zaman bunları kendimiz belirlemedik. Kendimizin belirlemediği inanç ve ırklarımızın, başkalarınınkinden daha üstün olduğu, daha iyi olduğu varsayımı, inanıp da üzerine ideoloji oluşturabileceğiniz en saçma tezdir.

Hitler sağ değil ya, atıp tutuyoruz, idare edin.

Bu arada PKK'nin siyasi kanadının (partinin adı devamlı değişip durduğu için asıl sıfatını yazıyorum), Kürtçü, ırkçı siyasetin başındaki adamın Türk diye soyadı olması ne yaman çelişkidir.

Sen kendini üstün sanırsın, o kendini üstün sanır, öyle uğraşır durursun.

Bana öyle geliyor ki:

Farklı farklı evlerde, farklı dillerde aynı Allah'a dua edip duruyoruz.

Eminim ateistler de kozmik gücü çok beğeniyorlardır.

Hepimizin inancı saygıyı, hürmeti çok hak ediyor. Çünkü ancak o zaman kendi inancın da hürmet görür. Bunu söylemeyi en çok hak eden insanların olduğu ülkede yaşıyorsunuz.

Kani Karaca Ramazan'da, İstanbul Yeni Cami'de mevlit okurken, dönemin Ortodoks Patrik'i onu dinlemeye gelirmiş. Gözleri görmeyen Kani

Karaca'nın kulağına fısıldarlarmış Patrik'in geldiğini. Karaca da Patrik'in sevdiği makamdan okurmuş mevlidi.

Yeryüzünde yaşayan insanlar sadece insan oldukları için saygıyı hak ediyorlar.

Adam kendi kötüyse herkesi kötü görür, kendi iyiyse herkesi iyi.

Polyannacılık oynamayın ama "O da mı kötü, bu da mı kötü?" gözüyle bakarsanız, deliğinden çıkamayan korkaklar gibi bakarsınız etrafa.

İzgören&Akın'da ve Elma'da 30-40 kişi beraber eve ekmek götürüyoruz. Size yemin ederim, hiç merak etmiyorum hangi arkadaşım Sünni, hangisi Alevi, hangisi ateist, hangisi Hıristiyan, kim Kürt, kim Türk, kim Süryani, kim hangi ırka mensup. Kimin hangi ırka, hangi dine mensup olduğunu bilmez, oturup iş yaparız beraber.

Hangimizin cennete gideceğini de ne kadar iyi kalpli olduğumuz belirler gibi geliyor bana. Rüşvetin, yolsuzluğun en büyüğünü yapıp hacda gezenlerden önceliği olur cennette iyilerin.

Adamın biri suya sabuna dokunmadan yaşarmış. Ne iyiliği var, ne kötülüğü. Bir papaza danışmış:

– Durumum bu, ne yapayım?

– Hiç kötülüğün de iyiliğin de yoksa ufak da olsa birine yardımda bulun, cennete gidersin.

Gitmiş bir fakire bir dolar vermiş.

Ölmüş öteki dünyaya gitmiş, sorguda deftere bakanlar çok şaşırmışlar.

– Allah Allah, ne bir iyiliğin var, ne de bir kötülüğün.

– İyi bakın deftere, bir dolar verdim fakirin birine.

– Ha doğru, ne yapalım arkadaşlar?

– Bir dolar verdim fakire. Cehenneme atamazsınız, cennete yollayın beni.

– Ne yapalım arkadaşlar hiç kimseye faydası olmamış 80 sene?

– Bir doları unutma kardeşim, geçen ay bir dolar verdim fakire, ben boşa mı verdim parayı?

– Verin şunun bir dolarını geri, atın cehenneme.

Çok sevdiğim bir arkadaşım, canımdır kendisi, şimdi bu satırları okuyacak. Yıllar, yıllar önce "Şerif Ağabey, ben seninle bir şey konuşmak istiyorum" dedi.

– Olur konuşalım.

– Evde konuşmayalım, dışarıda konuşalım.

İkimiz çıktık, yakındaki parka yürüdük.

– Ağabey yıllardır arkadaşız, senin bilmediğin bir şey var. Artık sana söylemek istiyorum.

– Söyle.

– Ağabey, ben Aleviyim.

– Eeeee?

– Bil istedim.

– Niye bileyim?

– Ne bileyim, bil istedim.

O canım kardeşim demek ki Alevi olduğu duyulduğunda öyle farklı tepkiler görmüş ki bunu yutkuna yutkuna bana söylüyor.

– Sen benim hayattaki en iyi, en candan arkadaşlarımdan birisin, bunu bilmeden önceki ve şu anki bakışımda sana karşı gram değişiklik olmadı.

Bana ne senin neye inandığından, cinsel tercihinden, ırkından. "Adam mısın, değil misin?", ben ona bakarım. Buradaki adam kelimesini rahatlıkla Zeki Müren için kullanabilirsiniz, verdiği her sözü tuttu, hayat boyu ihtiyaç içindekilere yardım etti. Kimseye de anlatmadı. Rahmetli Adile Naşit herkesten daha çok adamdı, kırmadı kimseyi, herkesi gülümsete gülümsete yaşadı gitti.

Şehzade, çingenenin kızına âşık olmuş, padişah babasını da ikna etmiş, gitmişler derme çatma eve. Dışarıda yeniçeriler, kapıkulu askerleri, vezirler, ihtişam.

Padişah: "Allah'ın emri Peygamberin kavliyle kızınızı oğlumuza istiyoruz" demiş.

Çingene sinirle kalkmış ayağa:

– Benim size verecek kızım yok, yürüyün gidin lan!

Herkes şokta, padişah kıpkırmızı, şehzade, "Ne olur baba, seviyorum, boynunu vurdurma lütfen." Padişah oğlunun hatırına yürümüş çıkmış. Sarayda konuşmuşlar "Ne yapalım, ne yapalım?" Biri demiş ki:

– Bizim başmabeyinci çingendir. O gitsin, birbirlerini anlarlar.

Başmabeyinci gitmiş eve, yanında şehzade.

– Lan şerefsiz, dümbük, padişah kızı istemiş, niye vermedin dürzü, senin taa...

Çingene babanın yüzüne bir gülümseme gelmiş:

– Böyle adam gibi isteseydi verirdik, tamamdır şimdi evlensinler. Hayırlı olsun!

Adamlık deyince herkesin tarifi başka.

Size bir zararı olmadığı sürece, herkesin tercihine saygı duyun, hoşgörü gösterin, beraber yaşamak o zaman şahane olur.

Bektaşi'nin biri sofrayı kurmuş, denize karşı demlenmeye başlamış. Bir anda hava bozmuş, feci bir rüzgâr... Sandalyeler devrilmeye, yapraklar uçuşmaya başlamış. Bizimki çakırkeyif, kaldırmış kafayı havaya:

"Allah'ım" demiş "ben içiyorum, sen dağıtıyorsun nasıl iş bu?"

Koyuna rakı içirmişler, kurdun evini sormuş misali.

Geçenlerde bir belgeselde Kumkapı'da altmış yaşlarında bir manavla konuşuyorlar. Dostlukları anlattı, Rumu, Ermenisi nasıl iyi geçindiklerini. Sonra çok ilginç bir şey söyledi: "Benim eşim başörtülüdür, biz rahat rahat yaşardık, kimse bizi ayırt etmezdi. Bu ülkenin parçasıydık, şimdi çoğu zaman bizi dışlıyorlar".

1974 Kıbrıs Barış harekâtında kazanmamızın en büyük nedeni neydi bilir misiniz? Rumlar, Makariosçular ve Grivasçılar olarak ikiye ayrılmıştı. Polisler Makariosçu, Askerler Grivasçıydı. "Türkleri Grivasçılara tercih ederim" diyen Makariosçular vardı. Birbirlerine o kadar düştüler ki, iki tarafın da amacı adayı Yunanistan'a kazandırmak olmasına rağmen başaramadılar. Günümüz Türkiye'sine ve günümüz KKTC'sine nasıl benziyor değil mi? Şimdi Rum kesimi tek yumruk; Girne Maarif Koleji'nde ise öğrenciler, Rum yanlısı ve oradan emir alan bir sendikacının kışkırtmasıyla19 Mayıs'ta Türk bayrağı astırmıyorlar. Mücadeleler böyle kaybedilir.

Senin başörtün var, senin yok diye birbirimize düştük. Donanmaya konferansa gittim. Gölcük Orduevi'nde İsrailli subaylar vardı. Yarısının kafasında kippa[9] vardı "Sen kippalısın, ben değilim" diye muhabbet yapmıyorlar. Nano teknoloji üzerine yapılan araştırmaların %44'ünü İsrail, %11'ini de ABD yapıyor. Bizim üniversitelerinki %1 bile değil. Üniversite yönetimleri, derse giren kızların başında örtü var mı, yok mu onunla uğraşıyor.[10]

Devlet üniversitesinde okuyan akrabanız varsa sorun, profesörlerin %90'ı derse girmez, asistanlarını yollarlar. Bilim üretilmez, bilgi üretilmez, öğretim üyeleri birbirinin kuyusunu kazar. Üniversiteleri, siyasi görüşler paylaşmıştır. Gazi sağcıların, ODTÜ solcuların, Fatih Fethullahçıların, Boğaziçi Sabetaycıların gibi paylaşılmıştır. Bunlar hiç konuşulmaz, alttan alta yürütülür. Kendinden olmayan öğretim üyesini yükseltmezsin. Siemens'in 2006'da aldığı patent sayısı 5.400, bizim 70'i aşkın üniversitenin aldığı patent sayısı ise 10.[11]

Ben size içten bir şey söyleyeyim, beyin ameliyatınızı yapan doktorun başörtüsü var mı yok mu hiç ilgilenmeyin. Keşke nano teknoloji çalışsanız da kafanızda huni olsa. İş yapın, iş. İnançlarla, giyimlerle, ırklarla hiç ilgilenmeyin. Ancak bilgi ve iş üretmeyen toplumlar bunlarla uğraşır.

1999 ya da 2000 senesinde, İngiltere'de bir yönetici, "İngiltere'yle Türkiye arasında yönetsel ne farklar var?" dedi.

– Mutfak, dedim.

– Nasıl mutfak?

– Osmanlı da onlarca ülkeyi yönetti, siz de yönettiniz. Kıtalara yayıldık. Bu bir yönetim başarısı. Siz gittiğiniz ülkelerde iletişim kurmadınız, kendi kültürünüzü yaydınız. Biz kültürlerine izin verdik, öğrendik, dinledik, evlendik. Sonuç: Mutfak!

– Nasıl?

– Siz sadece sebze pişirirsiniz, bir de balık-patates; başka yemeğiniz yok. Bizim mutfak nasıl zengindir. Balkan yemekleri, Arap kebapları, Rum yemekleri, Ermeni mezeleri, bir de Türk yemekleri. Bizim mutfak festival gibidir.

Güldük. Kesinlikle doğru değil mi?

Son okuduğum kitap, Isabel Allende'nin Flamingo Yayınları'ndan çıkan *Daughter of Fortune*[12] adlı kitabı. 1830'lardan başlayarak Alize isimli bir kızın hayatını anlatıyor. Romanın başlangıcı Şili'de geçiyor. Şili'deki İngiliz

kolonisinin yüzlerce yıl Şililerle iletişim kurmadan nasıl yaşadıklarından da bahsediyor.

Ana konusu San Francisco'da geçiyor ve beyaz ırkın, o dönemki Amerikalıların hoşgörüsüzlüğünü ve ırkçılığını çok net anlatıyor. Teksas, Dallas, San Fransisco Meksikalılarınken, ABD gelip işgal ediyor. İnsanlar altın ararken bulundukları bölgeyi bir iple çerçeveye alıyor ve arama yapıyorlar. Beyazlar kanun çıkarıp bölgedeki Meksikalılara ayda bir kere çok uzak bir yere giderek vize alma zorunluluğu getiriyorlar ve bir yasayla da "arama yapılan bölgede bir hafta boyunca kimse yoksa o bölgeye el konur" şartı getiriyorlar. Vize alınacak yeri de o günkü yolculuk şartlarında on-on beş günlük mesafeye koyuyorlar. Meksikalılar gidip gelemeyince de arazilerine el koyuyorlar. Aç kalıp isyan edenleri de kelle avcılarına öldürtüyorlar. Bu "wanted" ilanları ilk o zaman başlıyor, anlayacağınız, haydut olan avlananlar değil avlayanlar. "Aaaa, aynı Irak'ın, Afganistan'ın durumu". Yaa, aynen o durum. İki yüz yıl geçmiş aynı adamların torunları, altın aramaya devam. Gözleri altından başka bir şey görmez, sizleri de filmle, kitapla, müzikle, eğitimle ikna etmeye çalışırlar; hayatta en önemli şey "altın" diye. İsyan ederseniz de, avlarlar adamı haydut diye. Sır bu işte. Pardon; *Secret*.

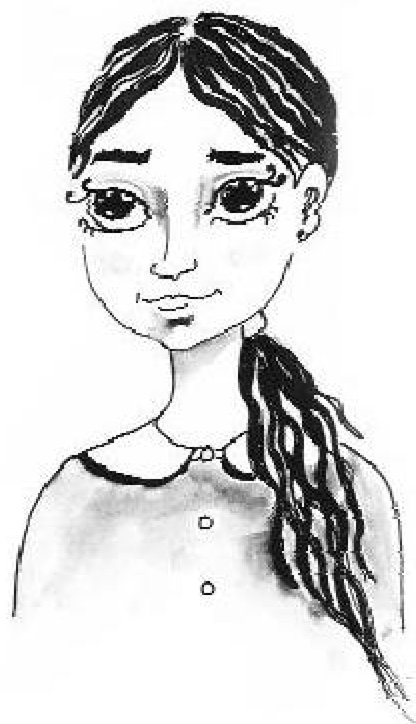
Dinlersen, seversen, misafir edersen öğrenirsin. Sadece mutfağın değil, kültürün de zenginleşir.

Ezersen, uzak durup yok etmeye çalışırsan cebindeki para artar belki ama fakirleşir, mutsuz olursun.

Bu ülkedeki tüm azınlıklar en az bizim kadar çoğunluktur. Onlar olmasa çok yalnız kalırız çook.

Farklı inançtaki, düşüncedeki, ırktaki, tercihteki hiçbir insan sizden daha aşağı veya yukarıda değildir.

Geçtiğimiz günlerde televizyonda küçük bir ilköğretim öğrencisi Kürt kızı vardı.

"Okuyup vatanıma milletime hayırlı bir insan olacağım" diyordu.

O Kürt kızı bu bayrağı, bu vatanı hepimiz kadar hak ediyor. Bir çocuk, bir insan, bu bayrağı, bu vatanı böyle severken sen onu yıllar sonra kaybediyorsan, onu yetiştirmeyen, hak ettiği sevgiyi, bilgiyi vermeyen herkesin sorumluluğu vardır. O genci sen sahiplenmezsen başkası sahiplenir.

Ülkedeki yüz bin ayrılıkçı, ülkesini sevmeyen, nefret dolu insan için; milyonlarca bu ülkeyi seven Kürdü kenarda bırakamazsın.

Yurt sevgisi ve hoşgörü yan yana şahanedir. Tek başına bırakılırsa bu kavramlar, yanlış yere çekilirler.

Ama ikisi yan yana ülkeyi cennet yapar.

Yani Uğur Böcekleri'nin temel ilkeleri:

"Hangi ırktan, hangi düşünceden olursan ol başımızın tacısın, yeter ki bu bayrağı sev."

Birkaç yıl önce, bir baktım televizyonlarda Nuri Dayım yerde yatıyor, üzerine gazete sermişler. Yüzü görünmüyor.

Gözlerim doldu, sonra öğrendim ki Nuri Dayım değilmiş, Hrant Dink'miş.

Niye mi Nuri Dayım zannettim?

Ayakkabısının altındaki delikten.

Sonra öğrendim ki diaspora Hrant Dink'i suçluyormuş, Türkiye'yi terk etmediği ve "Ölümler karşılıklı oldu, tek taraflı bir şey olmadı 1915'lerde" deyip Türk tezlerini savunduğu için.

İkisi de bir yerden para yemediği için delik ayakkabıyla gezdiler, ülkelerini hiç terk etmediler.

Müslüman Türk Nuri Tanrıseven, Ortodoks Ermeni Hrant Dink.

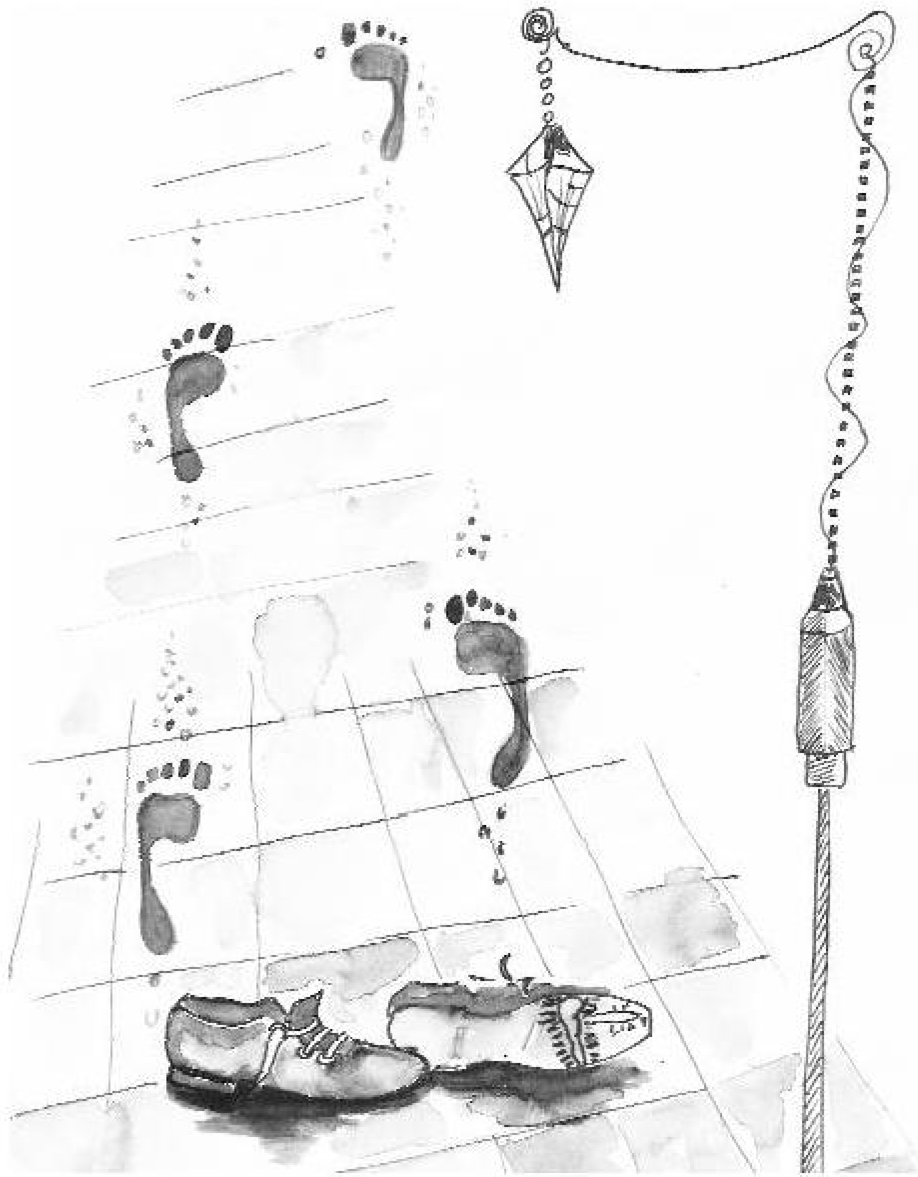
İki iyi komşu.

İnşallah kimse bu ülkeyi terk etmez.

Benim yaşıtlarım bilirler, bu ülkede, beş-on yılda bir, sağcıyı solcuya, Sünniyi Aleviye, Türkü Kürde hep düşürürler. Yüzlerce yılın taktiğidir bu, bir ülkeyi ancak böyle durdurursun.

Sakın yemeyin kardeşlerim.

Girişimci, işini iyi yapan, dürüst insanlar, bu güzel vatanda kardeş gibi yaşamaya devam ederiz, kimseye kanmadan.

"Hepimizin iki hayatı var;

Sahici olan, yani çocukluğumuzda hayalini

kurduğumuz hayat.

Sahte olan, yani yetişkinliğimizde başkalarıyla

paylaştığımız hayat."

Fernando Pessoa

SONSÖZ

Dumlupınar Meydan Muharebesi'ni kazanır bizimkiler. Fatma Teyze, komutanın karşısına gelir, elinde iki tavuk. "Oğlum ben ‘Dumlupınar'ı geri alan komutana bu iki tavuğu vereceğim' diye ahdetmiştim. Sahip olduğum tek şey bu iki tavuk. Kabul etmezsin diye kesip getirdim" der. Hayrullah Fişek Paşa'nın gözleri dolar, teşekkür eder ve alır tavukları. Tavuk deyip geçmeyin, bir çatışmanın sonunda, Kazım Karabekir emir subayına "Oğlum 24 saattir bir şey yemedik galiba" der. Zabit araya taraya zorlukla bir yumurta bulur. Pişirip yedirirler generale. Bir yumurta daha yoktur.

Komutan tavukları pişirtir. Kazım Karabekir'i, Mustafa Kemal'i ve diğer tüm komutanları akşam yemeğine davet eder. Yemek gelince Atatürk sorar:

– Nereden çıktı bu tavuk?

Anlatırlar durumu. Atatürk yine sorar:

– Asker bugün ne yedi?

– Kavurga[13].

– Alın bu tavukları askere verin, bize kavurga getirin.

Komutanlar hep beraber kavurga yerler.

İşte %8 okuma yazma oranıyla bir devletin, 1923-1948 arası dünyanın en hızlı gelişen iki ekonomisinden birine sahip oluşunun sırrı.

Şu anda inanılmaz büyüyen iki hastane zinciri var, büyük binalar yapıp gelişiyorlar. Bütün sağlık personeli anlatıyor: Bir tanesi, bir bakanın ve bağlı olduğu Menzil Tarikatı'nın; diğer zincirse, çok önemli bir politikacının eşinin. Tabii yasal ortaklar olarak görünmüyorlar. Sağlıkla ilgili çalışanların hepsi bunu biliyor. Anadolu'nun her yerinden insanlar otobüslerle bu iki hastane grubuna taşınıyorlar. Herkese bir değil on tahlil, kontrol, vesaire yapılıyor. Devlet tıkır tıkır bu iki hastane grubunu besliyor. İstediğiniz

doktora, hemşireye, eczacıya sorun; bu iki hastanenin ve politikacıların adını size versinler.

Şu anda, 200 devletin 170'i Türküz diye bize vize uyguluyor.

Sağlık Bakanı çıkıp "Domuz gribi aşısı olun, yoksa çok insan ölecek" diyor. Kimse aşı olmuyor.

Acı olan kimsenin aşı olmaması değil.

Acı olan, kimsenin ülkenin sağlık bakanının sözüne inanmaması.

Seni yönetenlere inanç duyamadığın an, böyle dımdızlak kalırsın olduğun yerde.

Konu, bu sağlık bakanı, bu hükümet değil. Bundan on yıl öncekine de, ondan yirmi yıl öncekine de inancımız kalmamıştı.

Seninle beraber aynı yemeği yiyenlere inanırsın.

10-15 yeni makam aracı alındı, tanesi 2 trilyon civarında. Aracın küçücük bir parçası, diyelim ki basınç merkezi arıza yaparsa, Almanya'dan getirtiliyor. Kaç liradır 3 cm boyutunda bir yedek parça, basınç merkezi?

65 bin avro!

İnanmayan sorsun Mercedes'e.

Var mı bu ülkenin böyle bir lüksü?

Şu Hortumlu Dünyada Fil Yalnız Bir Hayvandır adlı kitabımda "Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türk Milli Takımı Dünya Kupası finaline çıkarsa oyunculara bir milyon dolar prim verme kararı almış. Ülkenin böyle bir lüksü yok. O parayla yüzlerce gence iş kurdurur, ihracat yaptırırsınız" yazdım diye TOBB yöneticileri küstü bana. Bir daha TOBB eğitim almadı benden ve kurumumdan. Yine yazıyorum, tüm kapılar kapansa gider köylerde, okullarda şimdiki gibi ücretsiz eğitimler veririm; bu fakir ülkede her kuruşu girişimciliğe, iş kalitesine harcamak zorundayız.

Çok sevdiğim bir dostum "Şerif sen sevecen adamsın, kitaplarında ise öfke var, niye?" diye sormuştu.

Öfkem buna işte benim.

Bir yanda işsiz, yoksul, cahil insanlar; öte yanda ülkenin çar çur edilen kaynakları, iş yapmadan oturan sürüyle insan.

Bir yanda da ülkeme katkım olsun diye iyi niyetle koşturmuş, koşturan insancıklar.

Hiç pop müzik dinlemedim ben, hep rock dinledim. İsyan etmeyeceksem niye yazayım ki?

Ben de bilirim: "Bak yapacaksın, başaracaksın, James başardı. Hadi bağır, ‘En büyük benim, süperim' de. California Üniversitesi'nde 1996 yılında yapılan bir araştırma, başaranların çok çalışan insanlar olduğunu gösteriyor. Hedefini yaz, duvara as. Günde yirmi defa tekrarla, başaracaksın. Fark yaratın. Hadi bağır, başar!" demeyi.

İsyan etmeyeceksem tüm bu kitapları niye yazayım ki?

Hakkâri Lisesi son sınıftan her sene 50-60 öğrenci okulu bitiriyor ve PKK'ye katılıyor. Sen onu lisede eğitmiyorsun, sonra dağa vurmaya gidiyorsun.

Ben gittim Mardin'e, Urfa'ya, Batman'a... Eğitimler verdim; okullarda, Çocuk Esirgeme Kurumları'nda... O kadar bilgiye muhtaçlar ve öğrenmeye o kadar istekliler ki anlatamam. Ama onlara yurt sevgisi kazandıracak adamlar, Ankara'da yönetmelikle, müfredatla, dershanelerdeki kapı genişliğiyle uğraşıyorlar, kemerleri göbeklerinin üstünde.

Kırmızı Uğur Böceğimiz Davut Kör, geçen sene Diyarbakır'ın Lice ve Çermik ilçelerine eğitim vermeye gitmişti. Bana bir e-mektup atmış, bakın ne diyor Davutum: "Orada üniversiteye hazırlanan çok zeki ve pırıl pırıl bir öğrenci grubuyla tanıştım. Eğitim verdim, çok olumluydular. Bir yıl sonra aradığımda öğrendim ki örgüt sempatizanı olmuşlar." Bizim elimiz uzaktan

azıcık dokundu, ama asıl bu işi yapması gereken adamlar Ankara'da yiyip içip geziyorlar.

Ben öfkeliyim. Arkadaşım doğru söylüyor.

Daha pek çok kurum, şirket beni defterden siler.

Sisteme isyan edip saldırıyorum.

Pazar payım azalır.

Ama kalbim, ruhum büyür belki.

Kendi osuruğundan korkan herkese bir çağrım var:

Sağlam basın toprağın üstüne.

10 yıl, 50 yıl, 100 yıl sonra o toprak basacak nasılsa üstünüze.

Korkmayın az kazanmaktan.

Korkmayın otoriteden.

Sait Faik'in "Hişt" öyküsü vardır.

Burgaz Ada'da geçer hikâye.

Sait Faik durmadan "Hişt" sesi duyar. Nereden geldiğini anlamaz. Sonra "Nereden gelirse gelsin; dağlardan, kuşlardan, denizden, insandan, böcekten, çiçekten... Gelsin de nereden gelirse gelsin! ‘Hişt' sesi gelmedi mi fena. Geldikten sonra yaşasın çiçekler, böcekler, insanoğulları...[14]" Sizin, benim bir "hişt" sesimiz hep olacak.

Aklı fikri kazanmak olan, hırs küpü, ülke sevgisinden yoksun bu adamlarınsa hiç olmayacak.

Hiç olmadı, anneannem, babaannem, babam "Hişt" der bana gökyüzünden; dalarsam refaha, paraya.

Yumuşarsam biraz ve isyan etmezsem bu elli-altmış yıllık pisliğe.

Baba-oğul Çanakkale'de şehit olan Mustafa Dedemler "Hişt" der en azından.

Kimse demezse Uğur Böceklerim der.

Bir gün unutursam isyan etmeyi, siz de kızın bana bilge okurlar: "Hoca girdin politikacıların, medyanın, şirketlerin, tarikatların dümen suyuna, unuttun ölen askeri, aç insanı, eğitimsiz, geri kalmış ülkeyi" diye.

Bir "Hişt" deyin.

Ben de "Hoşt" diyeyim.

Aklınızdan şu geçiyor olabilir: "Çalıştılar, koştular da ne oldu? Kaybolup gitti hepsi." Mustafa Güzelgöz, misal, emekli ettiler adamı, kadrini bilemediler.

DPT'den, zamanında Mustafa Güzelgöz'den kitap alıp okumuş bir köylü çocuğu Dünya Barış Gönüllüleri "İnsanlığa Hizmet Ödülü"ne Mustafa Güzelgöz'ün projesini yollar. Bizimkinin haberi bile yoktur. Arkasında üç eşek, üç katır, iki de at, kar kış dolaşmaktadır köyleri. 77 ülke yarışır. Finale Küba ile Türkiye kalır ve ödülü Türkiye kazanır. 21 Kasım 1963 günü, Mustafa Güzelgöz ödülünü John Fitzgerald Kennedy'nin elinden alır; bir de jip hediye ederler kütüphaneye.

Ya dostum, sıkı bas toprağa.

Nasılsa bir gün toprak basacak her yanına.

Unutma!

Ödülü almasa da olurdu Güzelgöz.

Evlatlarının duyduğu gurur yeter ona.

Secret'çı varsa aranızda anlamaz beni.

Beyoğlu'nda her yerde reklamını gördüm Secret'ın. Girdim bir kitapçıya, arka kapağında şöyle yazıyordu:

"Dünyadaki gelirin %94'ünü nüfusun %1'i paylaşıyor!"

Bir de utanmadan "paylaşıyor" kelimesini kullanmışlar.

Bu nasıl paylaşma, şerefsizler?

Ortaya yemek geliyor, % 94'ünü bir kişi alıyor, geri kalan 99 kişi % 6'sıyla besleniyor. Çoğu da çoluk çocuk.

Siz isyan etmez misiniz buna?

Oysa kitap bu % 1'e girmenin yöntemini anlatıyor.

Ben size "sır"rın ne olduğunu anlatayım.

Mert'e rica ettim, "Sana bazı kelimeler vereceğim, bu kitabın içinde bu kelimelerden kaç tane var, say; bana yolla, kitabı da imha et" dedim.

"İnsanlık", "Dürüstlük", "Efendilik", "İş Ahlakı", "Yardım Etmek", "Hoşgörü", "Saygı", "Hürmet", "Ülke Sevgisi", "Minnettarlık", "İnanmak".

Bu kelimelerin "sır" kitabındaki kullanılma sayısı sıfır. Yani bu kelimeler kitapta yok.

Para kelimesi ise 20 defa geçiyor.

Anladınız mı "sır"rın ne olduğunu.

Paraya tapanlar, size söylüyorum; cebinizden ufak ufak neyiniz varsa alırlar böyle.

Kazanıyorum zannedersiniz.

Üterler sizi, paranızı da ABD'de villalarda çatır çatır yerler çıtırlarla.

Harcadıkça kazanırız zannedersiniz...

Beyoğlu'nun ortasında elinizde kredi kartı borcunuz, Starbucks levhasının altında dımdızlak kalırsınız.

Etrafa avatar avatar bakarsınız.

"Ulan verdik bez ayakkabıya 139.95 lira. Ödedik on kuruşluk kahveye 7.95 lira. Verdik tişörte 79.95, ödeyemiyoruz şimdi iş yerinin dandik maaşıyla kredi kartının borcunu" dersiniz.

Uğur Böcekleri Projesi nasıl başladı?

Bir gün Anadolu'nun bir köyünden geçiyorum. Bir ev, camı kırılmış. Siyah battal boy çöp poşetiyle kapatmışlar camı.

Evin önünde yamalı şalvarlı, pırıl pırıl gözleri olan küçücük bir kız çocuğu.

Aradan bir yıl geçti, o köyün oradan geçiyorum. Kalbim küt küt vurmaya başladı.

"Allah'ım, inşallah taktırmışlardır camı."

Bir baktım, simsiyah poşet duruyor camda.

"Ya o kızcağızın odasıysa" dedim.

Bir yıldır odasına ışık girmiyor.

Bir yıldır odasından dışarıyı göremiyor.

Ankara'ya dönünce önce arkadaşlarımı tek tek ikna ettim. Sonra beraber inandık. Başladık koşmaya. Türkiye Uğur Böcekleri Projesi bu yüzden başladı.

O küçük kızın odasına ışık girsin diye.

Uğur Böcekleri'nin formülü şu:

Önce eğitici eğitimi alıyorlar. Sonra sarı uğur böceği olarak başlıyorlar çalışmaya.

100 kişiyi eğiten törenle turuncu uğur böceği oluyor.

500 kişiyi eğiten törenle kırmızı uğur böceği oluyor.

1000 kişiyi eğiten törenle bordo uğur böceği oluyor.

Yeşiller eğitmen değil, lojistik destek veriyorlar; kitap toplayıp, ağaç dikiyorlar.

Maviler benim gibi profesyoneller. Biz de okullarda, çocuk esirgeme kurumlarında, cezaevlerinde ücretsiz eğitimler veriyoruz.

Beyazlar, ufaklıklar; onların da iyilik yapmak, okumak üzerine görev tanımları var.

Bugüne kadar 100.000'i aşkın kişiye ücretsiz eğitim verdik.

"Girişimci ol, işini kaliteli yap, dürüst ol, ülkene katkın olsun."

İki tane değerimiz var: "yurt sevgisi" ve "hoşgörü".

Bayrağımızı sevmeyi, inançlara ve etnik kökenlere sevgi ve saygı duymayı anlatıyoruz.

100.000 kişiye ulaştık, daha da fazlasına ulaşacağız.

Siz de bize www.ugurbocekleri.org'tan ulaşabilirsiniz.

Projenin Saros Vakfı'ndan, AB'den falan finansmanı yok.

İzgören&Akın ve Elma karşılıyorlar karınca kararınca.

Politika, siyaset ve paranın projeye hiç girmeyeceğine emin olun.

Uğur Böcekleri, geleceğin şahane eğitmenleri, bizim yerimize hazırlanıyorlar.

En önemli özellikleri ise, pelerinlerini kendileri bağlıyorlar.

Yerim sizin o gülümseyen yanaklarınızı ben.

Teyzemlerin değil, sizin, sizin.

Böyle de kitap mı bitirilir diyorsun ya.

Bitti işte.

Bal gibi.

Mmmhhhh.

10.01.2010

Gecenin 4.50'si.

Ankara.

Mutfak.

Zencefilli kurabiye kırıntıları, cennet elması, kar.

Mmmhhhh...

"Tüm bildiklerimiz başkalarından öğrendiklerimizdir.

Bu kitabı yazarken sizlerden çok şey öğrendim.

Teşekkür ederim."

Ayşe Yılmaz, Ali Ayrancı, Ayfer Karaca, Ahmet Parla, Ayşe Sönmez, Aslı İşmen, Ali Rıza Oktay, Ali Kuyumcu, Ayşen Özkan, Adnan Sağlam, Ali Ecevit, Ahmet Mekin, Ahmet Nacar, Ayhan Yazıcı, Aydın Uyanık, Ahmet Ürey, Atilla Şahin, Ayhan Filazi, A.Rıza Öztoprak, Atilla Ayvalı, Atalay Kibaroğlu, Ahmet İzgören, Aslı Tarakçıoğlu, Aydın Tunaboylu, Ali Özen, Ayşenur Güvenir, Atilla Okumuş, Ahmet Nacar, Ayşen Onaran, Aytaç Balamir, Adalet Ağaoğlu, Ateş Uzundemir, Atilla Perçin, Ayhan Akengin, Atilla Dorsay, Ahmet Ergüneş, Ahmet Şakar, Ali Demireğen, Ahmet Bostancı, Aynur Gürata, Akif Sayın, Alperen Doğan, Alper Barış, Bahar Ulusoğlu Darn, Beycan Şahin, Belin Güney, Bekir Uluer, Berna Civan, Bülent Okutucu, Bora Özkula, Banu Akın, Burçin Büyükönal, Barış Gümüşbaş, Berna Mutlu, Birten Gökyay, Cumhur Demirdağ, Cemal Duran, Çiçek Uluer, Tanset-Çiğdem Özege, Cihan Büyükışık, Cemil Başo, Can Demirci, Cezmi Güler, Cihan Akçaboy, Cemal Ekinci, Erdoğan Yeğen, Deniz Öztekin, Deniz Özbeyli, Deniz Zeyrek, Erkut Tanrıseven, Erhan Kara, Emel Mutlu, Erhan-Özlem Özallı, Alp Damat, Ercan Mersin, Elif Çintuğlu, Emel Erdoğan, Erdoğan İzgören, Ertan Karapirinler, Ender Kakıcı, Erol-Semra Atmar, Emine Onat, Ertan Çiftdoğan, Ercan Abbasoğlu, Erkan Önal, Emel Çelikkanat, Emel Baştürk, Enis Karslıoğlu, Engin İnal, Engin Orhan, Erbay Avşar, Erdoğan Vatansever, Ender Kakıcı, Füsun Beyazkılıç, Faruk Cimbar, Fahrettin Öncel, Fatma Gürer, Füsun Konyalı, Fikret Mulhan, Filiz-Murat-Zeynep Etiz, Ferhat Güngör, Feride-Necmettin Mehmetoğlu, Faruk Akbaş, Fatih Akdamar, Füsun Şahin, Güray Burgun, Gaye Çarmıklı, Güray İlköz, Gül Polat, Göksel Göçer, Güzin Batı, Günay Kuşçuoğlu, Gökhan, Gürkan-Handan Doğan, Gül Tanrıseven, Gonca-Raci, Gülfem Aslan, Hakan Akın, Handan Büyükaksar, Hakan Yaman, Hasan-Behiye, Hande Erdoğan, Hami Sıcakkan, Hülya Özer, Hakan-Sevim Akman, Hakan Uluer, Ali Osman-Hakan Kocabaş, Hüseyin Kökten, Hakan-Özlem Arslantürk, Hülya Ergüç, Halis Ruhi Ekingen, Hakan Ersöz, Hasan Babür Leşkeri, Hasan Kaplan, Hüseyin Ali Çam, İsmail Haskara, İdris Alhanlıoğlu, İlker Gülüm, İrfan Kaya, İdil Demir, İsmail İğdeli, İclal Ergenç, İsmail Karpuzcu, İlknur Akıntürk, İsmail Boztaş, İrfan Karagöz, İbrahim Avcı, İsmail Üstel, Kemal Suyalçınkaya, Kamil Süral, Kemal Arıkan, Kadir Çiçek, Kürşat Özkan, Koray Toy, Levent Bedir, Lütfiye

Oktar, Mehmet Özaksu, Murat Özüdoğru, Meryem Ağca, Mühsin Önal, Mehmet Vatandaşlar, Metin Altun, Müjdat-Şenay Sönmez, Mahmut-Şule Akça, Müzekka Damgacıoğlu, Mehmet İzgören, Mustafa Acar, Mehmet Dadak, Meltem Kutay, M. Culum Örten, Mahir Özmen, Mustafa Uçak, Mehmet Güllü, Mahmut Toprak, Mustafa Erdoğan, Mustafa-Zeliha Eser, Müge Kibaroğlu, Mete Özel, Mustafa Baştürk, Melih Cevdet Anday, Mine İşgüven, Mustafa Durak, Dr. Mustafa Bakar, Mine Engin Tekay, Mustafa Uçar, Mehmet Terzi, Mehmet Kılıç, Mehmet Sepetoğlu, Mustafa Liman, Mustafa Karpuzcu, M.Emin Sevi, Mustafa Kemal Elmas, Metin Berke, Muhsin Köşger, Merve Baykara, Mumin Tozan, Murat Taştan, Nuray Eryiğit, Nail Vural, Nusret Tekmen, Nejat Töngür, Nuri Özdil, Nurten Kızal, Nurşen Günaydın, Necmiye Ergüneş, Nejat Ercan, Nazik Erik, Muzaffer Tokmak, Ayça, Burcu, Feray Duran, Necmettin Kaya, Neriman Uğur, Nasuh Mahruki, Necip Yılmaz, Nükte Öcal, Naile Kemal, Naim Dilek, Nadir Kılıç, Nevzat Adil, Nüzhet Akın, Nebi Gül, Necdet Ergin, Osman Tanrıseven, Osman Turan, Hakan Balcı, Rıza Kaçamak, Olcay Özgen, Öner Göv, Osman Barışık, Oguz Seçkinay, Olcay Sain, Oğuz Güzel, Özlem Rençber, Ömer Tamer, Orbay Bölek, Olgun Dönmez, Özcan Kutay, Önder Helvacıoğlu, Özgür-Özlem Çavuşoğlu, Oktay Altun, Ömer Ercan, Perihan-Ferhan Saylıman, Raşit Özen, Reha Süha Çimen, Rıza Aydın, Recep Can Şen, Prof. Refik Osmanoğlu, Rabia Dokumacı, Rahime Balık, Recai Recep, Dr. Raşit Ercan, Reşit Dinçer, Serpil Yıkılmaz, Serpil Demirci, Sinan Batır, Selçuk Mutlu, Sanem-Uğur, Sevinç Özcan, Sevim Aktaş, Semih Sergen, Şükrü Karaca, Şinasi Havuz, Şenol Çakır, Şemsa Yeğin, Ahmet Ecevit, Şenol Kurubal, Şinasi Şentürk, Şahin İpek, Şemsi Tanrıseven, Şakir Şentürk, Talat Saygılı, Tolga-Ayşe Kutlu, Seval Çetin, Sadık Ağca, Tansel Şahin, Tuğba Nisan, Turgut Ecevit, Turan Öztürk, Ümit İzgören, Ümit Söylemez, Ülkü Canıtez, Ülkü Ercan, Uğur Dedeoğlu, Uğur Hakan Kocatürk, Uğur Şerif Peker, Ünal Çelik, Vildan Şengüler, Mutlu-Yılmaz-Ülker Turhan, Vural Okur, Vahap Katkat, Vedat Kahraman, Yılmaz Yalçın, Yücel Tanyürek, Yücel Ercan, Yusuf Oğuzoğlu, Yılmaz Ölçen, Vicdan Erkır, Zinnur Barışık, Zehra Doğan, Prof. Zeki Palalı, Zerrin Barışık, Zülfiye Özdemir, Zafer Erbaşlar, Özden Aslan, Ömer Koca, Ati-Arzu, Efe-Ege Eğe, Adnan Özdemir, Ali Sevinç, Ertuğrul Köker, Nazlı, Binnaz, Bengül, Koray, Kemal, Suna, Yavuz, Mehmet, Şenay, Remzi, Melek, Davut, Thresa Doğuelli, Abdullah, Önder Aytaç, Deniz, Koray, Suat, Kürşat, Gökhan, Nurullah Akbay, Ahmet Eryiğit, Esin, Elif, Hakan,

Ayşegül-Alptekin, Anna Lia, Ann, Prof. Ahmet Kocaman, Hakan, Viv Sloan, Paul Brown, Stuart Gray, Caroline Stanford, Sezer Sönmez, Ali Özkara, Rekin Çalı, Arif Şahin, Süleyman Yolcu, Esra Demircioğlu, Belkiye Kadir, Rüya Arslan, Nesrin Gülcemal, Devletşah, Tural, Ceren, Hande Mutlu, Kadir, Defne Yazıcıoğlu, Gülhan Berkman, Ercan Üdül, Deniz Yılankaya, Dr. Necdet, Meltem Ferendeci, Elif-Ensar-Kevser Kutay, Gevher Akçaboy, Burak, Talha, Ahmet Ergüneş, Necmiye, Aslı, Muhittin-Müzeyyen Ergüneş, Saime İzgören, Nedret, Hayati, Emre, Enes, Gülsev, Cem, Simon Denny, Mike West, Leyla Üstel, Akif Sayın, Fahri Öz, Elif Garipağaoğlu, Turhan Bozkurt, Bensu, Gülten, Ayhan Şaylıman, Yıldız Öztürk, Arzu Çalgüner, Cihat Eryılmaz, Nilüfer İnce, Neva, Melih Ercen, Ahmet Kule, Veli Yıldız, Nuri Öztürk, Mehmet Alkan, Nurten Ceceli Alkan, Yaprak Özer, Mine Kılıç, Erdal, Yasemin, Pınar, Batuhan, Ersin Asarkaya, Elif Özbaykal, Mustafa Deniz, Ömer Kaya, Ümit Seyitoğlu, Ömer, Seda Barışık, Müge Cicioğlu, Cem Arpacı, Şefkat, Müge, Orhan Kuyumcu, Sibel İğdeli, Cemil Doğan, Fatma Er, Hatice, İbrahim, Şadiye Yurdabak, Gökçen Kayınova Acuner, Serhat Bilim, Cengiz Alkış, Bahar Ulusoğlu Darn, Mustafa Tanyeri, Uğur, Ümit Çıkrıkçı, Fulya Alagöz, Kaan Aral, Savaş Ceylan, Şerif Saraoğlu, Dursun Yaşa, Celal, Erkal Sahtiyancı, Erhan Algan, Ersoy Özgür, Önder Aytaç, Melih Derneli, Uğur, Hacer, Sibel, İhsan Boyvoda, Hülya-Egemen Havuz, Mine Kılıç, Tijen Eren, Türkan, Tülay, Serap, Tamer, Suna Coşkun, Ayça Diktaş, Gülfem Tandoğan, Ömer Koca, Mücahit Yanılmaz, Mr. Knobelsdorf, Reha Denemeç, Asuman Selçuk, Sema, Emel, Pelin, DPT'li tüm dostlar, Mahir Ersöz, Nuri Ateş, Hasan Alsancak, Veli Yıldız, Şükrü Çukurlu, Erdoğan Sakal, Hüseyin Duran, M.Emin Yıldırır, Faruk Ünsal, Ercan Taştekin, Prof.Dr. Peyami Cinas, Hande Yeşilbaş, Selin Alemdar, Müge Cantekin, Baha Pak, Elif İnkaya, Ahmet Acuner, Oğuz Aslan, Gaye Dinçel, Hakan Mermicioğlu, Gül Balcı, S. Umut Sav, Tuğce Tunç, Zeynep Günday, Uğur Sunlu, Emrah Günday, Faruk Yarman, Burcu Sel, Bora, Lâl, Melis, Efe, Erim, Nisan ve Sîmin, Irmak, Nil, Volkan Dalyan, Pelin Kohn, Taner Köse, İlker Kaldı, Nebi Acar, Gökçe Ateş, Yasemin Kaya, Ferhat Deliktaş, Berna Tolgay, Zeynep Soyuer, Altınay Çelik, Demet Uyar, Ahmet Şahin, Timuçin Karakuş, Aslı Kesinbaşoğlu.

"Başkalarının bilgileriyle bilgili olabilirsiniz; ama

sadece kendi aklınızla akıllı olabilirsiniz."

Montaigne

TÜRKİYE UĞUR BÖCEKLERİ PROJESİ

(TUP)

En Çok Seminer Veren

Uğur Böceklerimiz

Ahmet Maloğlu, Ayşe Atalar, Aslı Akyol, Aysu Erdoğan, Buket Aygün, Büşra Öztürk, Damla Şimşek, Davut Kör, Elif Aydın, Elif Çakıcı, Eda Sincar, Emin Barış, Emrah Yetkin, Fulya Temiz, Funda Çelik, Funda Ekiz, Gökçe Kulaçoğlu, Gökçe Şimşek, Gülçin Demircan, Gülin Sevi Genç, Gültekin Doğan, Hamide Avcı, Halil Özcan, Hatice Dilek, Hatice Merve Uludağ, Hayriye Arıcı, Hidayet Tunç, Hilal Çarkacı, Huriye Karakurt, Hüma Ünsal, Leyla Taşpınar, Merve Tarhan, Merve Işıl Kaya, Merva Fındık, Neslihan Köse, Nazlı Güzin Özdil, Nihal Armutlu, Nihan Özel, Nurten Keleş, Oğuz Aslan, Ömer Arvas, Özgür Yetkiler, Özkan Bikiş, Özlem Öğütveren Gönül, Pelin Bölükbaşı, Pelin Kohn, Seda Can, Salih Karaaslan, Selami Topuz, Senem Yıldırım, Sevgi Güler, Sevil Demir, Sinem Dinçol, Sinem Vural, Şerife Gökdemir, Tufan Erdoğdu, Tuğba Bademci, Turan Gönül, Umut Seyhan, Volkan Duygunoğlu, Volkan Çıldır, Yasemin Güzeloğlu, Zeliha Demirel

2004 yılından bu yana değerlerimize sarılarak

Türkiye'nin dört bir yanındaki çocuk yuvalarına,

yetiştirme yurtlarına, ceza infaz kurumlarına;

ilköğretim, lise ve üniversitelere, sivil toplum kuruluşlarına

seminerler verip bilginin ışığını ulaştıran tüm

uğur böceklerimize sevgilerimizi sunuyoruz.

Bu projede, burada ismi yazan veya yazmayan

pek çok uğur böceğimizin emeği var.

Emeğinize sağlık.

TUP

Dört duvarın soğukluğu, çocuk yuvalarının çaresizliği, ilkokulların, liselerin yorgunluğu… Bununla birlikte bunlara karşı çaba gösteren birilerinin varlığı. Başta heyecan, seminer esnasında keyif, sonrasında iyi bir şey yapmış olmanın tebessümü… (Ahmet Maloğlu)

Hacettepe'de bir konferans vereceğim. Ben de öğrencilerin arasındayım. Seminerin başlamasına da daha 10 dakika var . Biri telefonla konuşuyor. "Birader ben bu adamı dinledim. Çok kaprisli biri. Telefona problem çıkarır, takar sana" dedim. "Ben onun cevabını veririm, merak etme sen" dedi. Beni anons ettiler, çıktım kürsüye. Ahmet'le göz göze geldik, gülüştük. Bu genç girdiği her yerde ışıldar. Projenin lideri her sene değişir. 2009'da Ahmet'ti. Liderlik vasıfları olan, şahane eğitimler veren, idealist bir genç. Arada Botanik Parkı'na gidip temizlik yaptığını bile duydum. Seni seviyoruz Ahmet.

Benim için TUP, insan hayatına küçücük de olsa dokunabiliyor olmanın verdiği büyük mutluluk… Her seminerde gözlerimin mutluluk ve heyecandan dolması, her seminer sonrası gözlerdeki sevinç ışığı, her seminer sonrası bu ülkede güzel şeyler olduğuna, olacağına duyduğum güven. Ve benim için TUP, hayatımdaki büyük sihir…

Gelecek aydınlık olacaksa eğer, gerçekten; sırf bu projenin ışığı bile yeter. Dürüstlüğün, samimiyetin, yurt sevgisinin, girişimciliğin ve birçok değerin anlam kazandığı bu projede, Türkiye Uğur Böcekleri Projesi'nde, anlam kazanabilmek temennisiyle...

(Aslı Akyol) *(Ayşe Atalar)*

Aslı'yla Ayşe'yi beraber anlatacağım. Resimlerini de yan yana istedim. Bu iki kankayı hep karıştırdım. Onlar da bundan büyük keyif aldılar. Bu büyük yürekli iki dostun, projenin Antalya'ya taşınmasında büyük katkıları oldu. Arı gibi çalıştılar. Bugün proje Antalya'da yaşıyorsa bu iki atom karıncanın büyük emeği vardır.

Küçücük yüreklerin karşında bir anda büyümesi kadar heyecan verici bir şey daha yok bu dünyada. Türkiye Uğur Böcekleri'nin bir parçası olduğum ve bu projede yer aldığım için çok mutluyum. Yaşasın BÖÖÖCÜK GÜCÜ... (Davut Kör)

Davut projenin en yürekli gençlerinden biridir. Nerede eksik varsa Davut oradaydı. Atladı güneydoğuya gitti, köyleri dolaştı. Gençlerin ve çocukların kalbine dokundu. Davut'un dostları ve ailesi çok şanslı, çünkü bu çocuk kimseyi yarı yolda bırakmaz. Çok sağlam adamdır Davut.

TUP

Seminer verdiğim günün bitiminde insanlara faydalı olmanın mutluluğunu yaşıyorum ve hayatım boyunca seminer vermek istiyorum. Çünkü ihtiyacı olanlara yardımcı olmak, bir şeyler vermek harika bir duygu. Türkiye Uğur Böcekleri Projesi benim hayata dair sorumluluklarımın bir parçası. (Eda Sincar)

Eda deyince aklıma iki kelime geliyor: sorumluluk ve ciddiyet. Üzerine aldığı her işi layıkıyla yapacak bir genç Eda. Projede çok büyük emekleri var Eda kardeşimin.

Hayat amacımız, bireyden topluma gelişim; söylenmektense söylemek hayata dair güzellikleri. Bence herkes hayatının hangi döneminde olursa olsun mutlaka TUP'la tanışmalı ve insan olmanın tadını çıkarmalı. TUP, hayatta başka bir şeyle ikamesi olmayan nadir oluşumlardan biri belki de. (Elif Aydın)

Elif projede cıvıl cıvıl çalıştı. Girdiği her ortama enerji getiren ışıltılı bir kızdır. Yönetim kurulunda da yer aldı. Buraya yolladığı resmini görmedim henüz, ama muhakkak gülümsüyordur.

TUP, sanki bir yara bandı gibi, gittiği yerde insanların her an fark edemediği, ama sürekli sızlayan yaralarını kapatıveriyor. İnsanları mutlu etmekten mutluluk duyan insanlarla dolu bir sosyal sorumluluk projesi. Gönüllüleri için de ikinci bir okul. (Elif Çakıcı)

Elif, projenin liderlerinden oldu. Bir yıl böcekleri yönetti. İnisiyatif sahibi, yürekli bir lider. Bu ufak böceği, yüzlerce kişinin arasında arka sıralarda gizli gizli seyrettim ve onunla gurur duydum. Artık ileride bir üniversite kürsüsünde mi olur, İzgören&Akın'da mı, bilmem. Çok iyi bir öğretmen ve şahane bir anne olacak Elifçik.

İnsan olmanın en değerli yanı iyilik yapmaktır. Türkiye Uğur Böcekleri Projesi'yle her defasında daha fazla hissettim insan olmanın güzelliğini. (Emin Barış)

Emin'i gittiğim konferanslarda görüp duruyordum. Yüzünde koca bir gülümseme vardı ve gözleri ışıldıyordu. Niye olduğunu bilmiyordum. Meğerse planları varmış keratanın. Çok iyi bir böcek oldu. Eminim, Emin'im çok başarılı olacaktır hayatta.

Hayatıma ve çevreme renk katmama olanak tanıyan, kişisel gelişim bilincini aşılayan, sosyal sorumluluk hissini en derinden yaşatan bu proje, kariyerimi planlarken de benimleydi. TUP, küçük bir çocuğun okuma yazma sürecinde yaşadığı heyecanın, her yaşta yaşanabileceğini gösteren bir projedir. (Fulya Temiz)

Kütahya Cezaevi'ne Fulya, Taylan, Neslihan, Özgür ve ben birlikte gittik. Bir mahkûm çıkışta bir şiir verdi. "Anama yazmıştım Şerif Hocam. Sen hak ettin. Şiir senin. Ben anama bir tane daha yazarım" dedi. Şiiri okudum, gözlerim doldu. İnsanlık dolu bir şiir. Genç ve efendi bir çocuktu. "Niye buradasın?" diye sordum. "Hocam ben adam öldürdüm" diye yanıtladı. "Senin gibi efendi biri nasıl adam öldürür?" diye sorduğumda da "Hocam kimse bize bunları anlatmadı ki" diye yanıt verdi. Ders hepimize.

Hayata yeniden böyle bir noktadan başlamak istiyorsanız eğer, birilerine el uzatmak istiyorsanız, gelişmek ve geliştirmek istiyorsanız, TUP, sizin de aradığınız proje demektir. İnandıktan sonra insanın başaramayacağı hiçbir şey yoktur. (Funda Çelik)

Funda, efendi, sakin, iyi ahlaklıdır. Ben onu ancak uzaktan izleyebildim. Gençlere el uzattığı için onunla gurur duydum hep. Çok istikrarlı bir genç olduğunu düşünüyorum.

Türkiye Uğur Böcekleri Projesi, yeni şeyler öğretmekle yetinmeyip insana bildiklerini hatırlatan, farkındalık yaratan, ışık saçmakla kalmayıp ışığı ortaya çıkartan bir proje. Hayat denilen süreçte her insan bir arayış içindedir ve bu proje, arayışların sonuç noktası benim için. (Fatih Özmen)

Fatih, çakmak çakmak gözleri ve organizasyon becerisiyle takdir ettiğim bir çocuk. Antalya böceklerini o kurdu ve çok şey başardı. Antalya, eğitici eğitimine gittiğimde, ekibine nasıl liderlik ettiğini gördükçe gurur duydum onunla. Çok başarılı bir işadamı olacağını düşünüyorum Fatih'imin.

İnsanların karşılıksız hiçbir şey yapmadığı günümüzde, karşılıksız iyilik yapmanın tarifsiz mutluluğunu yaşıyorum hayata dair verdiğim seminerlerde. (Gülçin Demircan)

Gülçin gittiği her yere değer katar. Şimdi Iğdır'da öğretmenlik yapıyor. Böcekliğini yaptı ve okula kütüphane kurduk hep beraber, sayesinde. Gülçin en çok eğitim veren ilk beş böcekten biri. Şahane bir öğretmen ve örnek verdiğim memurlardan biri olacak.

İlk seminerimde inanılmaz heyecanlıydım. Her seminerin sonunda da hep mutlu ayrıldım. O huzuru, başarma hissini hiçbir yerde hissetmedim. TUP'tan çok şey öğrendim; arkadaşlığı ve birliktelik hissinin en güzelini, derinini yaşadım. Biz bir aile gibiyiz. (Huriye Karakurt)

Huriye, cesur, ne istediğini bilen, ayakları yere çatır çatır basan, sağlam bir böcekti. Çok iyi şeyler yaptı.

Seminerler esnasında kendimi çok heyecanlı ve mutlu hissediyorum, insanlara bir şeyler anlatmanın yanında onlarla bilgiyi paylaşmanın mutluluğunu her seminerimde yaşıyorum. Başkaları için ne yapabilirim diye düşünen insanların buluştuğu yerlerden biri de TUP'tur. Hayatımda bir dönüm noktası, miladımdır. İnsanlara ulaşmak için bir adımdı benim için TUP. (Hatice Dilek)

Hatice'de tam bir uğur böceği kalbi var. "Kime, nasıl iyilik yaparım?" diye düşünür hep. Proje gelişsin diye en çok çaba gösterenlerden biridir. Hatice'nin hayatı mücadele ruhuna iyi bir örnek. Bence kanatları olmalı.

TUP, hayatımın en önemli yerinde ve her şeyi TUP'la ifade ediyorum. Projeyi anlatmak için sürekli uğraşmaktayım. Her üniversite öğrencisi bu deneyimi yaşamalı, oradaki değerler bir süre sonra kişinin yaşam kriterleri hâline geliyor. (Hayriye Arıcı)

Bir gün bir fotoğraf getirdiler. Antalya'nın Elmalı Kasabası'nda bir böceğimiz masa kurmuş, kitap bağışı topluyor. O kitaplarla kütüphane kurdu Hayriye. Bir sene projeyi yürüttü. O ince ve duygulu sesiyle projeyi her anlattığında yeniden duygulanıyorduk. Daha öğrenciyken öyle şeyler başardı ki şahane bir avukat olacağına eminim. Benim gönlüm hâkim olmasından yana, çünkü Hayriye gibi hâkimlere ihtiyacımız var.

TUP, insanın bir şeyleri bilerek, isteyerek, heyecanla ve bilgiyle yola çıkabildiği tek yer. Hem ailem hem dostum hem çalıştığım yer… Bir iş olsa, ideal bir iş de diyebilirim. Zamandan, mekândan bağımsız bir arkadaşlığın olduğu yer. Doğru insanlar, doğru yerlerde karşılaşır. TUP bunun için doğru yer. (Hidayet Tunç)

Projenin ilk toplantısını yaptık. Çıktım toplantıdan. Cinnah'tan yukarı doğru çıkıyorum. Peşime bir genç takıldı. "Bu iş şöyle olmadı, böyle olmadı" diye yakınıyor. "Ben bir eğitim verdim. Gidin bunu verin" dedim. Projeden anladığım bu. Hidayet peşimi hiç bırakmadı. "Bak şöyle yapalım, böyle yapalım" diye boyundan büyük laflar etti. Hidayet'ten öğrendiğim şey şu: Boyundan büyük laflar etmeye cesaretin varsa hiç korkma. Her yerde katkı sağlarsın. Aslan Hidayet.

Bazen bir zorlukla karşılaştığımda, içinden çıkamadığımda kenara çekilip olaya bir de "Uğur Böceği" gibi bakıyorum. Mücadele ruhu kazandırdı. Karanlığa küfretmektense bir mum yakmayı öğretti bana, bu da hayatımın her aşamasında bana yardımcı oluyor. (Merva Fındık)

Merva, eğitmenden çok organizatör oldu. Sakin, duygusal ve dürüsttür. Çocukları çok sever. Gittiler Minnetler köyüne, bilgisayar dershaneleri, kütüphaneler kurdular. Çocuklara cesaret verip kendilerini sevdirdiler. Şimdi bir mağaza zincirinde müdür Merva. Daha da ilerleyecek. Gözlerinden öpüyorum. Merva, sağ ol dostum.

Gittiğimiz yerlerde yarattığımız "Uğur Böceği Etkisi"nin sonuçlarını düşününce, sahip olduğum mutluluk ve huzuru ifade etmekte kelimeler yetersiz kalır. Bunun yanında hayata ve olaylara bakış açımı değiştiren, kendimi bulduğum muhteşem bir projenin içerisinde olduğumu düşünüyorum. (Merve Işıl Kaya)

2010 mayısı. Merve atladı, Diyarbakır'a ve Urfa'ya gitti. 11 ayrı konferans verdi okullarda. Aslında tatil zamanıydı. Arkadaşları finallerden çıkıp evlerine tatile giderlerken Merve güneydoğuya eğitim vermeye gitti. Bu işten para kazanmıyor, belki cebinden de harcıyor ve koşturuyor oralara. Biz senin hakkını nasıl öderiz Merve, bilmiyorum. En fazla şöyle yanaklarını içten bir sıkmak istiyorum. Sağ ol dostum.

Mine konuşma engelliydi. Seminer bitiminde, herkes dağıldıktan sonra sırasına gitti ve forma bir şeyler çizmeye başladı. El ele tutuşan iki kişi, birisi küçük, birisi büyük ve topuklu ayakkabıları var ve aralarında bir kalp. Seminer ile ilgili düşüncelerini yazması gereken kısma da bir ev çizmiş… (Nazlı Özdil)

Nazlı'yı toplantılarda beyaz uğur böceği tişörtü ve kocaman gülümsemesiyle hatırlıyorum. İçten, sıcak ve akıllı Mine'den aldığı o küçük kalp ve ev resmi bir insanın hayatında alabileceği en güzel hediyelerden biridir. Sevgili Nazlı, sağ ol emeklerin için.

Herkesin hayatında kilometre taşları vardır. O kilometre taşında yaşanılanlar olmasa insan farklı yerlere sürüklenir. TUP da benim için farklı bir kilometre taşı, hayatı değiştiren ve aslında hayat veren. Gelişen, geliştiren, insana dokunan, insanlığını hatırlatan bir proje TUP. (Nihan Özel)

Nihan projenin liderlerinden. Tuttuğunu koparır. Gitti, Amerika'da, Polonya'da bile eğitim verdi. Bir yıl projeyi yönetti. Şimdi bir firmanın ilk yöneticisi. Küçükken bir projeye liderlik yapabiliyorsa ileride yapamayacağı hiçbir şey yok Nihan'ın. Ona çok güveniyoruz.

Her seminer, her organizasyon ayrı bir deneyim. Hepsinde yaşadığım heyecan ve seminer sonrasında katılımcıların umutlu bakışları beni hep mutlu etmiştir. Bir reklamda dediği gibi: Seminer vermek bir saat, insanların umut dolu bakışlarını görmeye paha biçilemez. (Oğuz Aslan)

Ankara'da bir konferansa gidiyorum. Seyircilerin arasında gülümseyen bir tip var. Ertesi gün hemşireler için düzenlenen bir konferansa gidiyorum. Bu adam yine orada. Yüzünde süper bir gülümseme var. Bir de bana asker arkadaşıymışız gibi bakıyor. İstanbul'a AIESEC'e gittim. Ben kurtulduğumu zannederken bu adamdan, baktım gülücük atıyor bana yine. Bir şekilde sızdı projeye Oğuz ve müthiş katkısı oldu. Yeteneklidir, içtendir, akıllıdır. İleride çok iyi bir eğitmen olacak, çünkü iyi kalplidir.

Önce kendimize, sonra yakın çevremize hoşgörü, girişimcilik, iş kalitesi, yurt sevgisi ve dürüstlük değerlerinin ne kadar önemli olduğunu anlatırız. Sonra düşeriz yollara, Türkiye'nin dört bir yanına bilginin ışığını yayarız. (Sinem Dinçol)

Sinem'in fotoğrafını gösterdiler. Hacettepe'nin bahçesinde üç kişi almış karşısına eğitim veriyor. Deli cesareti bu. Üç kız kanka oturmuşlar, Sinem ders veriyor. Semineri bittiğinde etrafında toplanan onlarca öğrenci alkışlamış Sinem'i. Ben üniversitedeyken bu cesareti gösteremezdim. Cesur Sinem.

İLETİŞİM

Seminer vermek harika bir duygu ve her seminerin bende bıraktığı hisler çok farklı. Kaman Cezaevi'nden orta yaşlı bir mahkûm elindeki mektubu göstererek, "Bu benim intihar mektubum, hayatın ne kadar zor olduğunu düşünüyordum. Ama bugün anladım ki hayatımın 26. Kilometresindeyim, ama durmayacağım, ayağımı 27. kilometreye değdireceğim. Eminim gerisi gelecek" dedi ve elindeki mektubu yırttı. (Sevgi Güler)

Sevgi, bu projenin en önemli hediyelerinden birini getirdi bize: bir mahkûmun intihar mektubunu. Sırf cezaevindeki konferans için bile tüm bu çabaya değerdi.

Topluluk önünde rahatça konuşabilmek, kendimi geliştirebilmek, yeni şehirleri görebilmek ve en önemlisi çok güzel dostluklar kurabilmek projenin bana kattığı küçük artılardı. İyi ki Uğur Böcekleri Projesi ile tanışmışım. Bana göre Uğur Böcekleri Projesi, güzel bir tebessüm ve gözlerdeki ışıltıdır. Yeni yerlere, yeni kişilere uğur götürmek dileğiyle… (Selami Topuz)

Selami cezaevlerine en çok giden gençlerdendi. Projenin emeklediği dönemlerde çok katkısı oldu. Sağlam karakterlidir. Tam bir Anadolu delikanlısı olarak gördüm Selami'yi. Allah yolunu açık etsin.

metre kazıp su
yerine bir yerini

İlk seminerinizi verdikten sonra, değerlendirme formlarını elinize alıp okumaya başlayacaksınız. Okumayı bitirdikten sonra, sadece bir saat içerisinde insanların hayatlarına dokunduğunuzu anladığınızda, hayat gözünüze hiç görünmediği kadar güzel görünecek. (Volkan Duygunoğlu)

İzmir'deki uğur böceğimiz. Projeye katıldıktan sonra İzmir'de seminerler verdi. Hem çalışıyor hem de gönüllü seminerler veriyor. İş yaşamında da değerlerimizi yaşatıyor Volkan.

Seminer sonunda huzura kavuşuyorum, çünkü bilgimin zekâtını vermiş ve insanların hayatlarına dokunmuş oluyorum. Bir mahkûmun bana "Hayatım benim kelebeğimi öldürdü, artık sizle yeniden canlandıracağım" demesi her şeyin karşılığıydı. TUP bir hayat felsefesi bence. (Tuğba Bademci)

Seminer canavarı. En çok seminer veren uğur böceklerimizden biri. Şimdi de uğur böceklerine eğitimler vermeye başladı. Girişken, pozitif, enerji dolu bir genç. Öğrencileri Tuğba gibi bir öğretmenleri olduğu için şanslı.

Seminer öncesi her zaman bir heyecan oluyor. Sonrasında ise mutlulukla beraber iyi bir şey yapmanın verdiği heyecan. Doğru yerde doğru şeyler yaptığımın bir kez daha farkına varmamı sağlıyor. (Yasemin Güzeloğlu)

Gözlerinin içi gülen bir uğurböceğidir Yasemin. Projede seminerler verdi, yapılan organizasyonlar öncesi geç saatlere kadar çalıştı. Yüzünden de gülümsemesini eksik etmedi. Yasemin çalışkanlığıyla, enerjisiyle girdiği ortama enerji katan pırıl pırıl bir genç.

Türkiye Uğur Böcekleri bir çiçektir. Gerçekleştirdiğimiz her seminerde insanların hayatına değer katıyor, ilkbaharda açan çiçekler gibi pozitif enerji dağıtıyoruz. TUP denince "Bilinçli bir toplum yaratmak için koşmaya devam" diyorum. (Volkan Çıldır)

Volkan, Antalya'da bir otelde çalışırken tesadüfen tanıştı proje ile. Sonrasında uğur böceği oldu, seminer verdi. Samimi ve içtendir Volkan. Vereceği seminerlerle uğur götüreceği çok kapı var.

Sildiklerinin bir önemi yok, yerine doğrular yazılmıyorsa, Bildiklerinin bir önemi yok, senden başkası bilmiyorsa" diye çıktığım bu yolda her geçen gün bilgiyi paylaştıkça, gözlerde oluşan tebessümleri görmenin bu projenin gerçek amacının en belirgin kanıtı olduğunu düşünüyorum (Gamze Güngörür)

Gamze Kayseri'de ışık saçan kırmızı uğur böceğimiz. Uğur Böcekleri Projesi'nin Kayseri'deki koordinasyonunu yürütüyor. Projenin Kayseri'de yürümesi için müthiş çaba sarf etti, sarf etmeye devam ediyor. Gözlerindeki ışık hiçbir zaman kaybolmasın zarif, çalışkan uğur böceğimiz.

Sönen mumların emanet ettiği karanlıkları, gözlerindeki ışıklarla aydınlatacak koca yürekli kardeşlerimizi seyirci koltuklarından kaldırıp sahneye çıkarmaktır Türkiye Uğur Böcekleri Projesi (Gökhan Müftüoğlu)

Gökhan Kayseri'de uçan uğur böceğimiz. Çok kısa sürede Kayseri Sarız ve Pınarbaşı Yatılı İlköğretim Okulları'nda seminerler vererek kızardı ve kırmızı uğur böceği oldu. Güvenilir, dürüst, sağlam, gözleri gülen, yürekli uğur böceğimiz. Seninle gurur duyuyoruz.

Selin

Siyah böcek. Projenin lideri. Hepimizin ona olan bağlılığı ve sevgisi projenin bu noktaya gelmesinde en büyük etken. Üç değerimiz, dürüstlük, iş kalitesi, girişimcilik ve iki ilkemiz, yurt sevgisi ve hoşgörü onun kişiliğiyle öyle özdeşlemiş ki. Projenin liderliğine daha yakışan bir isim olamazdı diye düşünüyorum. İleride torunlarına büyük bir eser bırakacak benim iyi ortağım, arkadaşım.

Aşkın

Aşkın'ı önce Ankara'da gördüm, sonra Balıkesir'de. Geleceğin bordo uğur böceği olarak gördüğüm Aşkın, tam bu kitapta anlattığım öğretmenlerden. Aşkın bir Gümüşhane'de, bir Balıkesir'de. Kimseden destek almadan tek başına çaba gösteriyor. Şimdiden birçok gence eğitim verdi ve örnek oldu. Gözlerinden öpüyorum aslan kardeşim.

Şaban Efe

Zafer, Bursa'da orman dikecek. "Devletle görüşmeye gidiyorum" dedi. Ben içimden "Anca gidersin; orada ‘Mevzuata uygun değil; imkân yok, bütçe yok' derler, seni başlarından savarlar" dedim. Zafer beni aradı : "Ağabey görüştüm. İş tamam. Her konuda destek olacaklar" dedi. "Zafer, mevzuat filan yok muymuş?" dedim. Güldü, "Yok" dedi. Şaban Efe'yle o zaman tanıştık. Şaban Efe, Bursa DSİ' de "ülkeme ne katarım" düşüncesiyle hareket eden, yüzünde hep bir gülümsemesi olan, örnek bir insan. Ona bakınca "arkadaşın, kardeşin, akraban olursa böyle olmalı" diye düşünüyorsun. Şaban Efe, en yeşil uğur böceği. On binlerce meyve ağacında onun büyük emeği var, dahası da gelecek.

Özgür

Özgür ilk böceklerden. Proje daha ortada yokken projeye ilk inanıp hayata geçmesini sağlayanlardan. Kütahya Cezaevi'ne gittiğimde oradaydı. Eğitim vermeye ilk cesaret edenlerden. Heyecanını bulunduğu her yere yayan girişimci bir böcekti Özgür. Eminim şimdi öğrettiği ilkeler doğrultusunda doğru adımlar atıyordur.

Bürge

Ben projenin adı "Türkiye Ayçiçekleri Projesi" olsun diye önerince bana Selin'le beraber "Yuh" diyen kişi Bürge'dir. Onlar olmasa projenin adı "acayip bir şey" olacaktı. Çok desteği oldu. Işıltılıdır, iyidir. Gördüğüm en düzgün gençlerdendir. Nisan'ım Bürge'me benzer. Projenin kuruluşunda büyük desteği oldu. Gözlerinden öperim kardeşim. Sağ ol.

Tufan

Türkiye'de doğmuş ilk İrlandalıdır. Turuncu mu turuncudur. Tufan'daki "tu" turuncudan geliyor. Evet, siyah saçlı olsa Sifan olacakmış. Evet, aynen bulduğunuz gibi. Tufan bu projenin ilk ağabeyi oldu. Böceklere destek oldu, yanlarında bulundu. AIESEC deneyimiyle gençleri örgütledi, projenin temel taşlarını koydu. İçimizdeki İrlandalı Tufan'a buradan çok teşekkür ediyorum. "Thank you" Tufan.

Neslihan

Bu eğitimleri Poznan'a gidip Polonyalılara İngilizce verdi. Efendilik timsali bir gencimiz. Şimdi İstanbul'da örgütlenmeyi yönetenlerden biri. Başarılı bir iş kadını oldu. Ben onu hep mütevazılığı ve içtenliğiyle hatırlıyorum. Böcekleri yurtdışında da temsil ettiği için Neslihan'la gurur duyuyorum.

Gaye, Funda, Turan, Özlem

Bordolar. Bunlar en iyi yetişmiş ekip. Projeciler. Köylere kütüphaneler kurdular. Hepsi ayrı ayrı iyidir. Özlem evliya gibidir çünkü Turan'a katlanıyor. Funda dobradır, Gaye dobradır. İkisi bir arada. Artık düşünün durumu. Daha çok okul kütüphane sahibi olacak, daha çok köye meyve ağacı dikilecek bu ekip sayesinde.

Orhan

Yeşil uğur böceği, ama yemyeşil. 1988'de tanıştık Orhan'ımla. Ben teğmendim, o pırıl pırıl bir astsubay adayı. Dostluğumuz her gün artarak sürüyor. Uğur böceklerinin başı sıkıştı mı, Orhan imdada yetişir. Uğur

böceklerinin yönetim kurulunda görev yapıyor, projeye büyük destek sağlar. Onu her gördüğümde "Tamam, bu proje sürer diyorum".

Pelin

Kuruma ve projeye nasıl sızdığını hâlâ bilemediğimiz bir arkadaşımız. Projenin yönetim kurulu başkanı ve gülümseyen yüzü. Onun adım atmasıyla sistem gelişti. Pelin'de şeytan tüyü vardır. Pelin hem iyi bir eğitmen hem iyi bir annedir. Ben ona mor uğur böceği derim, o bana bir şey demez, hin hin bakar. Ufak tefek diye işe alındı, herkesten çok yemek yiyor. Sofraya beraber oturduğunuzda şok olursunuz. Tüm ekibin çok sevdiği bir böcektir. Nasıl oldu hâlâ bilemiyoruz.

Bekir

Bize eğitim almaya geldi güler yüzüyle, efendiliğiyle herkesin kalbini fethetti. Eğitimi en ucuza getiren arkadaşımız oldu, çünkü gidip eğitimi evde ailesine de verdi. Bir kişilik ücretle beş kişi eğitim aldı. Yaka kartını çıkartmayı unuttuğu için gittiği her yerde eğitim aldığını anladılar. (Barış öyle diyor.) Bekir bizim yeşil uğur böceğimiz. Anadolu'da okullarda kurulan kütüphanelerde büyük emeği var, pek bilinsin istemez, çok mütevazıdır. Her gören "Sen eğitim mi aldın Bekir?" diye sorar.

Nebi

Projenin Antalya çatısının oluşmasında çok emeği oldu, çok koşar. Eğitim vermeyi çok sever Nebi. Mavilerin elebaşlarındandır. Fatih, Asu, Ayşe, Halil, Erman, Emre, Gökçe orada iyi bir ekip oldular. Binlerce kişiye ulaştılar. Yeğeni Onur da beyaz uğur böceğimizdir.

Umut

İzgören&Akın'ın genel müdürü. Hepimizin güven duyduğu bir iş arkadaşı, eğitim verdiği gruplarda uzun süreli etki bırakan bir eğitmenimiz. Uğur Böcekleri Projesi var olduğundan bu yana gönüllülere ağabeylik yaptı. Umut'un sistemli bakış açısının projeye büyük katkısı oldu. Çalışkanlığı, dürüstlüğü ile değerlerimizi yaşatan bir lider.

Cansu

Cansu 15 yaşında. Kuaför babası ve koltuk değnekleriyle Antalya'daki eğitici eğitimine geldi. "Ben gidip Antalya'da ihtiyacı olan herkese eğitim vereceğim" dedi. Gidip veremedi o eğitimleri, ama o gün bana ve eğitim vermek için gelen 160 kişiye büyük bir ders verdi. "Hayatta hiçbir mazeretiniz yok" dedi. Yani Cansu 160 kişiye ulaştın, seneye eğitici eğitimine en az 200 kişi gelir. Onlar da seni dinlediğinde 360 kişiye ulaşmış olursun. Şimdiden turuncu böcek oldun. Gözlerinden öpüyorum. Gittiğim her yerde de seni anlatıyorum.

İlker

İlker'im Türkiye'nin en has gülüşüne sahip en has adamıdır. Çok iyi bir eğitmendir. Kocaman kalbi, içten bir yüreği vardır. En önemlisi, anlattığına gerçekten inanır. Böyle adamlar olduğu için bu ülke ayakta diye düşünürüm. Mavi uğur böceklerinin hasıdır. Bana bir şey olduğunda projeyi yaşatır nasılsa, diye güvendiğim kardeşlerimdendir. Ayrı severim İlker'i. "Canım Hocam" der bana bazen. Bu kadar içten hitap eden az insan vardır bana. Gönlümde hep ayrı bir yeri olacak.

Zafer

Zafer'im beyaz böceklerin lideri. Babası Yusuf Amca sayesinde edindiği çevre sevgisi projeye yansıdı. Beyaz böceklerle birlikte Bursa'nın çevresine on binlerce meyve ağacı dikti. Sessizdir, efendidir, dosttur. Ben onu küçük Hayrettin Karaca olarak görüyorum. Nasıl Karaca diktiyse bu ülkeye bir milyon meşe palamudunu, Zafer de bunu başaracak hatta daha önemlisi beyaz böceklerden bir Hayrettin Karaca yetiştirecek. O beyazların lideri.

[1] İare: Ödünç.

[2] Müzeyi görmek isteyenler için adresi: Sivritaş Mah. Mustafa Güzelgöz Sok. No: 7 Ürgüp

[3] Ben bu bölümü yazdıktan sonra, "LÖSEV'de kurban yolsuzluğu" haberi çıktı. Şimdi olay yargıda, konuyla Üstün doktorun ilgisi muhtemelen yoktur. Tanımam, etmem. Eğer olur da, yıllar sonra işin içinden bir kötülük çıkarsa; siz o zaman yapılan işin iyi tarafını örnek alın dostlarım.

[4] Kıbrıs'ta günaydın yerine hoş kalktınız derler, pek severim.

[5] İzgören, Ahmet Şerif. MOKS. Elma Yayınevi, Ankara, 2008.

[6] Sheridan, Clare. Sade Türk Kahvesi. Arion Yayınevi, İstanbul, 2004.

[7] Kitabı yazdıktan bir ay sonra bir gazete haberi gördüm. Dört yaşında bir kız, büyük bir şehrimizde çukura düşüyor, kırk yaşındaki ablası da onu kurtarmak için çukura atlıyor. Abla-kardeş, çukurda ölüyorlar. Büyükşehir belediye başkanlarının kulüp işletecek zamanları ve paralaı var.

[8] Sadık okurlarım, bir kitapta kullandığımı diğer bir kitapta pek kullanmadığımı bilirler. Nuri Dayımı *Süpermen ve Uğurböceği*'nde anlattığımı hatırlıyorlardır. Niye kullandığımı en sonda anlayacaksınız.

[9] Kippa: Yahudilerin taktığı dini takke.

[10] İzgören, Ahmet Şerif. MOKS. Elma Yayınevi, Ankara, 2008.

[11] İzgören, Ahmet Şerif. MOKS. Elma Yayınevi, Ankara, 2008.

[12] Türkçesi *Kaderin Kızı* adıyla Can Yayınları'ndan çıkmış, tavsiye ederim.

[13] Kavurga: Buğdayı kavurarak yapılan bir yemek.

[14] Hikâyeyi okumuştum ama Müjdat Gezen'in *Yapabilirsin* kitabını okuyunca hatırladım ve buraya koymak istedim. Müjdat Gezen'in

Yapabilirsin'ini okuyun. Şahane kitap. Usta, 42 kitap yazdı. Ne yazdıysa okuyun; tevazu, adam gibi adam olmak nedir ondan öğrenirsiniz. *Bekçi Murtaza* filmini de izleyin. "Aldım amirlerimden sıkı kurs" oradan alınan bir repliktir.